การออกแบบและพัฒนาเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว

นาย สัจภณ เทียมทินกฤต

สถาบนวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2547 ISBN 974-53-1281-9 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DESIGN AND DEVELOPMENT OF AN UNIAXIAL CREEP TESTING MACHINE

Mr.Satjapon Tiemtinkrit

สถาบนวทยบรการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Engineering in Mechanical Engineering Department of Mechanical Engineering Faculty of Engineering Chulalongkorn University Academic Year 2004 ISBN 974-53-1281-9 หัวข้อวิทยานิพนธ์ โดย สาขาวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา การออกแบบและพัฒนาเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว นาย สัจภณ เทียมทินกฤต วิศวกรรมเครื่องกล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรพงศ์ กสีวิทย์อำนวย

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

> .....คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ (ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ลาวัณย์ศิริ)

คณะกรรมการสอบวิทยา<mark>นิพนธ์</mark>

.....ประธานกรรมการ (ศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ พงศ์ศุภสมิทธิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรพงศ์ กสิวิทย์อำนวย)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ชินเทพ เพ็ญชาติ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สิงหถนัดกิจ)

สัจภณ เทียมทินกฤต : การออกแบบและพัฒนาเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว. (DESIGN AND DEVELOPMENT OF AN UNIAXIAL CREEP TESTING MACHINE) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.จิรพงศ์ กสิวิทย์อำนวย, 226 หน้า. ISBN 974-53-1281-9.

วิทยานิพนธ์นี้เกี่ยวข้องกับการออกแบบและสร้างเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว โดยมี วัตถุประสงค์ คือ 1) พัฒนาขั้นตอนการออกแบบส่วนประกอบหลักของเครื่องทดสอบ ซึ่ง ประกอบด้วย เตา ชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ คานทดแรง โครงเครื่อง และชุดควบคุมอุณหภูมิ 2) ประยุกต์ขั้นตอนการออกแบบในการคำนวณมิติชิ้นส่วน และการเขียนแบบเพื่อส่งผลิตเป็นชิ้นส่วน และ 3) การประเมินเครื่องทดสอบ

ในภาพรวม ผลการออกแบบเครื่องทดสอบสอดคล้องกับข้อมูลจำเพาะที่กำหนดไว้ก่อน หน้า เครื่องทดสอบมีความสามารถเชิงภาระเท่ากับ 800 กิโลกรัม และสามารถทดสอบที่อุณหภูมิ 650 องศาเซลเซียสได้

การประเมินภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบ พบว่าความไม่แน่นอนของความเค้นบน ชิ้นงานเท่ากับ 1 เปอร์เซ็นต์ ที่เต็มสเกลภาระ เครื่องทดสอบใช้งานได้ในช่วงขนาดภาระ 200 ถึง 800 กิโลกรัม โดยมีเปอร์เซ็นต์การดัดน้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ (ข้อกำหนดของมาตรฐาน ASTM)

การประเมินอุณหภูมิบนชิ้นงานทดสอบ พบว่าบริเวณบริเวณที่มีอุณหภูมิสม่ำเสมอในช่วง <u>+</u>1 องศาเซลเซียส มีความยาว 30 มม. ชุดควบคุมอุณหภูมิส⁻ามารถควบคุมอุณหภูมิภายใน บริเวณดังกล่าวได้แม่นยำ <u>+</u>1 องศาเซลเซียส

ุ สุด เบน เทยบวก เว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา	วิศวกรรมเครื่องกล	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	วิศวกรรมเครื่องกล	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา	2547	

4570589421 : MAJOR MECHANICAL ENGINEERING KEY WORD: CREEP / CREEP TESTING MACHINE / TEMPERATURE CONTROLLER / UNIAXIAL CREEP TEST

> SATJAPON TIEMTINKRIT : DESIGN AND DEVELOPMENT OF AN UNIAXIAL CREEP TESTING MACHINE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.JIRAPONG KASIVITAMNUAY, D.Eng., 226 pp. ISBN 974-53-1281 -9.

This thesis concerned about designing and building of an uniaxial creep testing machine. The objectives are : 1) develop procedures for designing the main components of the machine which are furnace, loading train, lever arm, machine frame and temperature controller, 2) apply the design procedures for component sizing and preparing the working drawings for manufacturing and 3) evaluate the machine.

For an overview, the machine satisfies the specifications defined at the beginning of this study. The machine has a load capacity of 800 kg. and be able to conduct the test at 650° C.

Evaluation of specimen's loading found that the uncertainty for an applied stress is 1 percent at full scale loading. For an applied load ranges from 200 to 800 kg. the machine produces less than 10 percent of bending which passes the ASTM's minimum requirement.

Evaluation of specimen's temperature found that the zone having a uniform temperature distribution within the limit of ± 1 °C was 30 mm long. The temperature controller can control the temperature in that region within ± 1 °C accuracy.

 Department
 Mechanical Engineering
 Student's signature

 Field of study
 Mechanical Engineering
 Advisor's signature

 Academic year
 2004

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.จิรพงศ์ กสิวิทย์อำนวย อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความรู้ ข้อคิดเห็น และ ข้อแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ พงศ์ศุภสมิทธิ์ ประธานกรรมการ อาจารย์ ชินเทพ เพ็ญชาติ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สิงหถนัดกิจ กรรมการ ที่ได้ให้ คำแนะนำ และยืมเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัยนี้นำมาซึ่งความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ คุณสุบิน ขันตี และเจ้าหน้าที่ในหน่วยช่างของภาควิชา วิศวกรรมเครื่องกลทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ในการประกอบโครงสร้างของเครื่องทดสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำในเรื่องการผลิตชิ้นงาน การใช้เครื่องจักร และความปลอดภัย

ขอขอบคุณรุ่นพี่และเพื่อนๆ ทุกคนในภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านกำลังกายและกำลังใจตลอดการทำงานวิจัยนี้ โดยเฉพาะ นาย ทวิช วงศ์กระบากถาวร ที่ให้ข้อแนะนำช่วยให้การวิจัยสามารถผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ตลอดจนบุพการีทุกท่าน ซึ่ง อบรมสั่งสอน และให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ ตลอดมาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

ง	เน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ঀ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ବ
กิตติกรรมประกาศ	ନ୍ଥ
สารบัญ	ป
สารบัญตาราง	ป
สารบัญภาพ	ลี
คำอธิบายสัญลักษณ์	Ø
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของวิทยานิพนธ์	1
1.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2
1.3 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์แล <mark>ะขอบเขตของวิทยานิพน</mark> ธ์	8
1.4 ขั้นตอนดำเนินงานวิจัย	8
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจ <mark>ะไ</mark> ด้รับ	9
บทที่ 2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 ทฤษฎีการคืบ	10
2.2 เครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว	12
2.3 ทฤษฎีถ่ายเทความร้อน	13
2.3.1 การถ่ายเทความร้อนที่ผนังด้านข้างเตา	14
2.3.2 การถ่ายเทความร้อนที่ผนังด้านบนและด้านล่างเตา	16
2.3.3 การถ่ายเทความร้อนที่ก้านดึงชิ้นงานทดสอบ	17
2.4 กำลังความร้อนของเตา	18
2.5 เกณฑ์การออกแบบชิ้นส่วน	18
2.5.1 เกณฑ์การออกแบบชิ้นส่วนที่ใช้งาน ณ อุณหภูมิห้องด้วยเกณฑ์ความเค้น	19
2.5.2 เกณฑ์การออกแบบชิ้นส่วนที่ใช้งาน ณ อุณหภูมิห้องด้วยเกณฑ์ความแข็งเกร็ง	19
2.5.3 เกณฑ์การออกแบบชิ้นส่วนที่ใช้งาน ณ อุณหภูมิสูงด้วยเกณฑ์ความเค้น	19
2.6 วิธีไฟในต์เอลิเมนต์	20

	r	หน้า
2.7	เกณฑ์คุณภาพเครื่องทดสอบ	23
	2.7.1 เปอร์เซ็นต์การดัดของชิ้นงานทดสอบ	23
	2.7.2 มุมเอียงของคานทดแรง	26
	2.7.3 อุณหภูมิของชิ้นงานทดสอบ	26
บทที่ 3	การออกแบบเครื่องทุดสอบ	27
3.1	ภาพรวมของเครื่ <mark>องทดสอบกา</mark> รคืบ	27
	3.1.1 ส่วนที่ทำหน้าที่ให้ภาระชิ้นงานทดสอบ	27
	3.1.2 ส่วนที่ทำหน้าที่ให้ความร้อนชิ้นงานทดสอบ	27
3.2	ภาพรวมการออกแบบ	28
3.3	องค์ประกอบหลักของเครื่องทดสอบ	28
3.4	ขั้นตอนออกแบบส่วนประกอบหลัก	31
	3.4.1 ขั้นตอนออกแบบเตา	32
	3.4.2 ขั้นตอนออก <mark>แบบชุดให้ภาระ</mark>	33
	3.4.3 ขั้นตอนออกแบบคานทดแรง	34
	3.4.4 ขั้นตอนออกแบบโครงเครื่องทดสอบ	34
	3.4.5 ขั้นตอนออกแบบชุดน้ำหนักถ่วง	35
3.5	การวิเคราะห์ข้อบกพร่องของเครื่องต้นแบบ	36
	3.5.1 ตำแหน่งของ knife edge	36
	3.5.2 การผลิตและจับยึดชิ้นส่วน	38
	3.5.3 อุปกรณ์ปรับระยะ	39
	3.5.4 การหุ้มฉนวนเตา	39
4		
บทท์ 4	ผลการออกแบบ	40
4.1	ข้อมูลจำเพาะของเครื่องทดสอบ *	40
4.2	ชิ้นงานทดสอบ	41
		40

4.2.1	เกลยวจบยดชนงานทดสอบ	. 42
4.2.2	ระยะสำหรับติดตั้งอุปกรณ์วัดระยะเคลื่อนตัว	. 44

หน้า

ស

4.3 เตา		45
4.3.1	การเลือกโมดูลทำความร้อน	45
4.3.2	การคำนวณความร้อนสูญเสียจากเตา	45
4.3.3	การคำนวณความปริมาณความร้อนสะสมในชิ้นส่วนเตา	50
4.3.4	การคำนวณกำลังของเตา	52
4.4 ชุดให้เ	การะชิ้นงานทดสอบ	53
4.4.1	ภาพรวม	53
4.4.2	ก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนบนและท่อนล่าง	54
4.4.3	สลัก และข้อต่อ Universal ตัวกลาง	60
4.4.4	อุปกรณ์ปรับระยะ	65
4.4.5	ข้อต่อ Universal ตัวล่าง และสลัก	65
4.4.6	ก้านดึง	67
4.4.7	ข้อต่อ Universal ตัวบน	68
4.5 โครงเค	รื่องทดสอบ	69
4.5.1	การจำลองปัญหา	70
4.5.2	การกำหนดมิติของเอลิเมนต์	72
4.5.3	ผลเฉลยของปัญหา	74
4.6 คานทต	าแรง และ knife edge	76
4.6.1	คานทดแรง	76
4.6.2	knife edge ตัวกลาง	78
4.6.3	knife edge ชุดให้ภาระ	80
4.6.4	knife edge ชุดน้ำหนักถ่วง	82
4.7 ชุดน้ำเ	หนักถ่วง	85
4.7.1	ภาพรวม	85
4.7.2	น้ำหนักถ่วง	86
4.7.3	โซ่และก้านน้ำหนักถ่วง	86
4.8 กลไกจ้	ับยึดและปรับตำแหน่งเตา	87

หน้า

រារូ

4.9 ชุดควบคุมอุณหภูมิ	
4.10 การเขียนแบบใช้งาน	
4.10.1 ความคลาดเคลื่อนยินยอมเชิงมิติ	
4.10.2 ความคลาดเคลื่อนยินยอมเชิงเรขาคณิต	
4.10.3 คุณภาพผิวสำเร็จ	
บทที่ 5 การประเมินคุณภา <mark>พเครื่องทดส</mark> อบและการวิเคราะห์ผล	
5.1 รายการประเมิน	
5.2 การวัดอัตราท <mark>ดของคานทดแรง และเปอร์เซ็นต์การดัด</mark> บนชิ้นงานทดสอบ	100
5.2.1 อุปกรณ์การทดลอง	100
5.2.2 วิธีการทดลอง	101
5.2.3 ผลการทดลอง และการวิเคราะห์ผล <u>.</u>	103
5.3 การวัดการกระจายอุณหภูมิ และการขึ้นลงของอุณหภูมิภายในเตา	106
5.3.1 อุปกรณ์ <mark>การทด</mark> ลอง	106
5.3.2 วิธีการทดลอง	107
5.3.3 ผลการทดลอง และการวิเคราะห์ผล <u>.</u>	
5.4 การทดสอบการคืบ	112
าเหนื่ 6. สุดปนอกกลูกิจัย และข้อเสนอแนะ	11/
บททั้ง สรุ่บผสการวิจัย	
6.1 สรุบผลการราชย	114
6. I. I ขยพรุบเดยราม	
6. I.2 ขอสรุบเกยาภายคุณภาพเครองทดสอบ	115
6.2 ขยเผนยแนะ	116
รายการอ้างอิง	117
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก. แบบรายละเอียดของเครื่องทดสอบ	121
ภาคผนวก ข. แบบรายละเอียดของอุปกรณ์เปลี่ยนแรงกดเป็นแรงดึง	186
ภาคผนวก ค. การสอบเทียบโหลดเซล	192

หน้า

ฏ

ภาคผนวก ง. การสอบเทียบตุ้มน้ำหนัก	197
ภาคผนวก จ. ข้อมูลการทดสอบเพื่อหาเปอร์เซ็นต์การดัด และอัตราทดของคานทดแรง _.	199
ภาคผนวก ฉ. การคำนวณความแข็งเกร็งของโครงเครื่องทดสอบ	208
ภาคผนวก ช. การคำนวณความแข็งเกร็งของคานทดแรง	220
ภาคผนวก ญ. การวิเคราะห์กำลังสองที่น้อยที่สุดแบบถ่วงน้ำหนัก	225

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์		226
----------------------------	--	-----

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาร	างที่	หน้า
4.1	รายละเอียดของแต่ละเอลิเมนต์ของโครงเครื่องทดสอบ	75
4.2	ความคลาดเคลื่อนยินยอมของชิ้นส่วนในโครงเครื่องทดสอบ	
4.3	ความคลาดเคลื่อนยินยอมของชิ้นส่วนในชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ	
4.4	ความคลาดเคลื่อนยินยอมของช <mark>ิ้นส่วนในคาน</mark> ทดแรง	93
4.5	ความคลาดเคลื่อนยินยอมของชิ้นส่วนในกลไกปรับเตา	93
5.1	เปอร์เซ็นต์การดัดที่ข <mark>นาดน้ำหนัก</mark> ถ่วงต่าง ๆ	103
5.2	ขนาดภาระที่โหลดเซลที่ขนาดน้ำหนักถ่วงต่าง ๆ	105
5.3	ข้อมูลการผันแปรของอุณหภูมิที่ตำแหน่งความสูงต่าง ๆ ภายในเตา	112
ค.1	ผลการวัดความเครียด ณ ตำแหน่ง 1-4 ที่ขนาดภาระต่าง ๆ (ครั้งที่ 1)	193
ค.2	ผลการวัดความเ <mark>ค</mark> รียด ณ ตำแหน่ง 1-4 ที่ขนาดภาระต่าง ๆ (ครั้งที่ 2)	194
ค.3	ผลการวัดความเครียด ณ ตำแหน่ง 1-4 ที่ขนาดภาระต่าง ๆ (ครั้งที่ 3)	194
ค.4	ผลการวัดความเครี <mark>ยด ณ ตำแหน่ง 1-4 ที่ขนาดภาระต่า</mark> ง ๆ (ครั้งที่ 4)	194
ค.5	ผลการวัดความเครีย <mark>ด ณ ตำแหน่ง 1-4 ที่ขนาดภาระ</mark> ต่าง ๆ (ครั้งที่ 5)	195
থ.1	ผลการสอบเทียบตุ้มน้ำหนัก	197
থ.2	ผลการคำนวณน้ำหนักสอบเทียบ และค่าความไม่แน่นอน	198
ຈ.1	ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1-4 ที่น้ำหนักถ่วง 10 กิโลกรัม	199
ຈ.2	ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1-4 ที่น้ำหนักถ่วง 20 กิโลกรัม	200
ຈ.3	ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1-4 ที่น้ำหนักถ่วง 30 กิโลกรัม	201
ຈ.4	ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1-4 ที่น้ำหนักถ่วง 40 กิโลกรัม	202
ຈ.5	ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1-4 ที่น้ำหนักถ่วง 50 กิโลกรัม	203
ຈ.6	ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1-4 ที่น้ำหนักถ่วง 60 กิโลกรัม	204
ຈ.7	ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1-4 ที่น้ำหนักถ่วง 70 กิโลกรัม	205
۹.8	ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1-4 ที่น้ำหนักถ่วง 80 กิโลกรัม	206
ຈ.9	ค่าไคกำลังสองของผลการวัดเปอร์เซ็นต์การดัดที่น้ำหนักถ่วง 10 ถึง 80 กิโลกรัม	207

ป

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
1.1	เครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยวแบบภาระคงที่	
	(ก) ชนิดใช้คานเพิ่มขนาดแรงดึง	3
	(ข) ชนิดถ่วงน้ำหนักโดยตรงกับชิ้นงานทดสอบ	4
	(ค) ชนิดทดสอบชิ้นงานหลายชิ้นพร้อมกัน <u></u>	4
1.2	เครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระบิด	5
1.3	เครื่องทดสอบการคืบ <mark>ภายใต้ภาร</mark> ะดึงและภาระบิด	6
1.4	เครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระดึงและภาระบิด <u></u>	7
1.5	แบบประกอบของ air bearing	7
1.6	แบบประกอบของชิ้นงานทดสอบและก้านดึงชิ้นงานทดสอบ	
2.1	กราฟแสดงพฤติกรรมการคืบที่ความเค้นและอุณหภูมิคงที่	
	(ก) ความสัมพันธ์ร <mark>ะหว่างความเครียดกับเวลา</mark>	10
	(ข) ความสัมพันธ์ระ <mark>หว่างอัตราการคืบกับเวลา</mark>	10
2.2	ส่วนประกอบหลักของเ <mark>ค</mark> รื่องท <mark>ดสอบการคืบ</mark>	12
2.3	อุปกรณ์จับยึดชิ้นงานทดสอบ	13
2.4	การถ่ายเทความร้อนผ่านทางด้านข้างเตา	14
2.5	การถ่ายเทความร้อนผ่านทางด้านบนและล่างของเตา	16
2.6	การถ่ายเทความร้อนผ่านครีบทรงกระบอก	17
2.7	แสดงการแบ่งขอบเขตปัญหาออกเป็นเอลิเมนต์ย่อยๆ	21
2.8	เอลิเมนต์คานในระบบพิกัดหลัก X-Y และระบบพิกัดเฉพาะที่ x' - y'	22
2.9	ผลของแรงดึงและวิธีจับยึดชิ้นงานต่อเปอร์เซ็นต์การดัด	25
2.10	รูปร่างหน้าตัดและตำแหน่งสเตรนเกจของเซนเซอร์สี่เหลี่ยมผืนผ้า	25
3.1	- ใดอะแกรมหน้าที่ของการทดสอบการคืบ	29
3.2	ไดอะแกรมส่วนประกอบของเครื่องทดสอบการคืบ <u>.</u>	29
3.3	ไดอะแกรมการทำงานของระบบ	30
3.4	ภาพรวมของเครื่องทดสอบที่ออกแบบ	31
3.5	ขั้นตอนการออกแบบเตา	
3.6	ขั้นตอนการออกแบบชุดให้ภาระ	33

รูปที่	•	หน้า
3.7	ขั้นตอนการออกแบบคานทดแรง	34
3.8	ขั้นตอนการออกแบบโครงเครื่องทดสอบ	35
3.9	ขั้นตอนการออกแบบชุดน้ำหนักถ่วง	36
3.10	แสดงภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบเปลี่ยนแปลงเมื่อคานทดแรงเอียง	37
3.11	กลไก turnbuckle	39
4.1	ชิ้นงานทดสอบ	41
4.2	ปริมาณความร้อนที่สูญเสียผ่านก้านดึงชิ้นง <mark>านทดสอบ</mark>	49
4.3	กำลังความร้อนที่ต้ <mark>องการ</mark>	53
4.4	ชุดให้ภาระชิ้นงา <mark>นทดสอบ</mark>	54
4.5	ปลายก้านดึงชิ้นงานทดสอบส่วนจับยึดชิ้นงานทดสอบ <u></u>	56
4.6	การจับยึดก้านดึงชิ้นงานทดสอบกับ universal joint	57
	(ก) วิธีการจับยึดด้วยสลัก	57
	(ข) ลักษณะปลายก้านดึงชิ้นงานทดสอบ และตัวแปรบอกมิติ	57
4.7	ตำแหน่งก้านดึงชิ้นงานทดสอบเมื่อประกอบกับเตา และชิ้นงานทดสอบ	59
4.8	ภาระที่กระทำต่อสลัก	61
4.9	ข้อต่อ universal ตัวกลาง และตัวแปรบอกมิติ	63
4.10	วิธีกำหนดระยะ h ₄	65
4.11	อุปกรณ์ปรับระยะ (รุ่น SK-1802 ยี่ห้อ Duff-Norton <u>)</u>	66
4.12	ข้อต่อ universal ตัวล่าง	66
4.13	ก้านดึง	68
4.14	ข้อต่อ universal ตัวบน	69
4.15	ภาพด้านหน้าของโครงเครื่องทดสอบ	70
4.16	การจำลองโครงสร้างของเครื่องทดสอบ	71
	(ก) โครงสร้างที่ออกแบบ	71
	(ข) แบบจำลองไฟไนต์เอลิเมนต์	71
4.17	การส่งผ่านแรงจากจุดหมุนคานทดแรงไปสู่โครงเครื่องทดสอบ	72
4.18	ระยะแอ่นตัวของ คานบน คานกลาง และฐาน <u></u>	75

รูปที่		หน้า
- 4.19	คานทดแรงและ knife edge	76
4.20	คานทดแรง	77
	(ก) ตัวรองรับสลัก knife edge ตัวกลาง	77
	(ข) การเอียงตัวของคานทดแรง	77
4.21	ภาระที่กระทำกับสลัก knife edge ตัวกลาง	78
4.22	ตัวแขวนชุดให้ภาระ	81
	(n) การประกอบกันร <mark>ะหว่างชุดให้ภาระ</mark> ชิ้นง <mark>านทดสอบ</mark>	
	และสลัก knif <mark>e edge ชุดให้ภาระ</mark>	81
	(ข) ภาระที่กระทำกับสลัก knife edge ชุดให้ภาระ	81
4.23	ตัวแขวนชุดน้ำหนักถ่วง	
	(n) การประกอบ <mark>กันระหว่างชุดน้ำหนักถ่วง</mark>	
	และสลัก knife edge ชุดน้ำหนักถ่วง	
	(ข) ภาระที่กระทำกับสลัก knife edge ชุดน้ำหนักถ่วง	
4.24	ชุดน้ำหนักถ่วง	
4.25	กลไกจับยึดเตา	87
4.26	วิธีตั้งศูนย์เตา	
4.27	- ไดอะแกรมของชุดควบคุมอุณหภูมิ	
4.28	การติดตั้งอุปกรณ์ภายในชุดควบคุมอุณหภูมิ	
5.1	เครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยวที่เสร็จสมบูรณ์	100
5.2	อุปกรณ์ที่ใช้ในการวัดอัตราทดของคานทดแรงและเปอร์เซ็นต์การดัดบนชิ้นงานทดสอบ	<u>102 ا</u>
	(ก) โหลดเซล และตำแหน่งสเตรนเกจ	102
	(ข) สเตรนมิเตอร์ และ switching box	102
	(P) dummy strain gage	102
5.3	วงจรสเตรนเกจแบบ half bridge ที่มี 1-active gage และ 1-dummy gage	<u> 103 </u>
5.4	ความสัมพันธ์ระหว่างเปอร์เซ็นต์การดัดและขนาดภาระที่โหลดเซล	104
5.5	ความสัมพันธ์ระหว่างภาระที่โหลดเซล และน้ำหนักถ่วง	<u> 105 </u>
5.6	ชิ้นงานที่ใช้วัดการกระจายอุณหภูมิภายในเตา	<u> 106 </u>
5.7	วิธีติดตั้งเทอร์โมคัปเปิ้ลกับชิ้นงานทดสอบ	107

		ณ
รูปที่		หน้า
5.8	การกระจายอุณหภูมิภายในเตาตามแนวความสูงของเตา	109
5.9	ลักษณะการกระจายอุณหภูมิภายในเตาของเครื่องต้นแบบ (อุณหภูมิควบคุม 550°C)	
	และภายในเตาที่ปรับปรุงแล้ว (อุณหภูมิควบคุม 650°C)	110
5.10	การผันแปรของอุณหภูมิตามเวลา ณ ตำแหน่งความสูงต่าง ๆ ในเตา	111
5.11	การติดตั้งชิ้นงานทดสอบและเก <mark>จวัดระยะเค</mark> ลื่อนตัว	112
5.12	เส้นโค้งพฤติกรรมการคืบ	113
5.13	อัตราการคืบ	. 113
ค.1	การจัดวางเครื่องมือเพื่อสอบเทียบโหลดเซลที่สร้าง	193

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำอธิบายสัญลักษณ์

α	Thermal diffusivity ของอากาศ, มุมระหว่างระนาบหลัก X-Y และ ระนาบ
	ย่อย <i>x'</i> - <i>y'</i>
β	ความเครียดดัดสูงสุด
δ	ระยะแอ่นตัว
Е	ความเครีย <mark>ด, Emissivity</mark>
$\dot{\mathcal{E}}_s$	อัตราการคืบ
ν	Kinematics viscosity ของอากาศ
ϕ_{ext}	เส้นผ่านศูนย์กลางของชิ้นงานทดสอบ ณ ตำแหน่งติดตั้งอุปกรณ์วัดระยะ เคลื่อนตัว
η	ประสิทธิภาพของโมดูลความร้อน
θ	องศาการหมุน
ρ	ความหนาแน่นของวัสดุ
σ	ความเค้น, Stefan-Boltzman' s constant
$\sigma_{\scriptscriptstyle bending}$	ความเค้นดัด
$\sigma_{_{creep,0.01\%,10^3h}}$	ความเค้นที่ทำให้เกิดความเครียดคืบ 0.01% ใน 10 ³ ชั่วโมง ที่อุณหภูมิใช้งาน
$\sigma_{_{creep},1\%,10^5h}$	ความเค้นที่ทำให้เกิดความเครียดคืบ 1% ใน 10⁵ ชั่วโมง ที่อุณหภูมิใช้งาน
$\sigma_{_{creep,average,10^5}h}$	, ค่าเฉลี่ยความเค้นที่อายุการคืบ 10 ⁵ ชั่วโมง ที่อุณหภูมิใช้งาน
$\sigma_{_{creep,min,10^5h}}$	ความเค้นต่ำสุดที่อายุการคืบ 10 ⁵ ชั่วโมง
$\sigma_{_{hole}}$	ความเค้นที่รูร้อยสลัก
σ_u	ความต้านแรงดึงสูงสุด
σ_{y}	ความต้านแรงดึงคราก
τ	ความเคนเซอน
$ au_y$	ความตานแรงเฉอนคราก ส้ส่
A	A d v v d
A_f	พนทหนาตดของครบทรงกระบอก
b	ความลูงของฐานเกลยว,ผลตางระหวางความเครยดทผวและความเครยดเฉลย
С	ค่าคงตัวขันก์บความแข็งเกริง
C_p	ความจุความร้อนจำเพาะของวัสดุ

С	ระยะจากจุดศูนย์ถ่วงถึงผิวโค้ง
d _{root}	เส้นผ่านศูนย์กลางรากเกลียว
d_{gauge}	เส้นผ่านศูนย์กลางของชิ้นงานทดสอบในช่วงความยาวเกจ
$d_{nominal}$	เส้นผ่านศูนย์กลางของเกลียว
d_{rod}	เส้นผ่านศูนย์กลางของก้านดึงชิ้นงาน
d_{pin}	เส้นผ่านศูนย์กลางของสลัก
Ε	ค่าโมดูลัสของความยืดหยุ่น
Fx	แรงกระทำที่จุดต่อในแนวแกน X
Fy	แรงกระทำที่จุดต่อในแนวแกน Y
GL	ความยาวเกจ
g	ความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง
h	สัมประสิทธิ์การพาความร้อน
Ι	โมเมนต์ความเฉื่อย, กระแสไฟฟ้า
k	สัมประสิทธิ์การนำความร้อนของวัสดุ
k_t	ตัวประก <mark>อบความเค้นหนาแน่น</mark>
K_t	ตัวประกอบความเค้นหนาแน่นที่ปลายร่องลิ่มภายใต้ภาระดัด
L	ความยาว
L _c	ความยาวคุณลักษณะ
Lreduce	ความยาวของส่วนที่หน้าตัดถูกลดขนาด
L _{Thread}	ความยาวของเกลี่ยว
1	ความยาว
M	โมเมนต์ที่จุดต่อ
т	มวล 🗸 📿
Nu	Nusselt number
$n^{\mathbf{Q}}$	จำนวนเกลี่ยว
Р	เส้นรอบวง, ภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบ
PB	คือ เปอร์เซ็นต์การดัด
Pr	Prandtl number
Q	อัตราการสูญเสียความร้อน
R	รัศมีฟิลเลต

Ra	Rayleigh number
r	วัศมี
SF	ตัวประกอบของความปลอดภัย
t _{duff}	ความหนาปลายอุปกรณ์ปรับระยะ
t _{joint}	ความหนาข้อต่อที่รองรับสลัก
<i>t</i> _r	อายุการคืบ
t _{rod}	ความหนาของก้านดึงส่วนจับยึดกับ universal joint
ts	ช่วงเวล <mark>าทำอุณหภู</mark> มิให้ถึงอุณหภูมิใช้งาน
Т	อุณหภูมิ
T_i	อุณหภูมิเริ่มต้น
T_f	อุณหภูมิสิ้นสุด
V	ปริมาตรของวัตถุ
W	ความกว้าง
W	น้ำหนักถ่วง
$[K_G]$	เมตริกซ์ความแข็งเกร็ง (stiffness matrix) ในระบบพิกัดหลัก X-Y
$[K_L]$	เมตริกซ์ความแข็งเกร็ง (stiffness matrix) ในระบบพิกัดเฉพาะที่ <i>x-y</i>
$\{\delta\}$	เวกเตอร์ของระยะเคลื่อนตัวที่จุดต่อ
$\{F\}$	เวกเตอร์ของแรงที่จุดต่อ
[T]	Transformation matrix

ตัวห้อย (Subscripts)

Absorb,Abs	สะสม
AISI 4340	เหล็กกล้า AISI 4340
air	อากาศ
allowable	ยอมรับได้
avg	เฉลี่ย
base	ฐาน
bottom	ผิวล่าง
HT	อุณหภูมิสูง

i	ตัวกลางชั้นที่ <i>i</i>
inside	ภายในเตา
knife	knife edge
Loss	สูญเสีย
lower	ด้านล่าง
max	มากที่สุด
pin	สลัก
RT	อุณหภูมิห้อง
surface	ผิวนอกเตา
top	ผิวบน
upper	ด้านบน
310S	เหล็กกล้าไร้สนิมเบอร์ 310
2.25Cr-1Mo	เหล็กกล้า 2.25Cr-1Mo

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของวิทยานิพนธ์

การคืบ (creep) ของวัสดุ คือ การเสียรูปถาวร (permanent deformation) ของวัสดุที่ ขึ้นกับเวลา (time-dependent) ภายใต้ภาระ (หรือความเค้น) คงที่ การเสียรูปคืบ (creep deformation) ของวัสดุจะปรากฏชัดเจน เมื่อวัสดุถูกใช้งานที่อุณหภูมิสูงกว่าหรือเท่ากับ 40 เปอร์เซ็นต์ ของจุดหลอมเหลว (melting point) (1)

การออกแบบขึ้นส่วนที่ใช้งานที่อุณหภูมิสูง เช่น ท่อไอน้ำ (steam tube) ท่อพักไอ (header) หม้อต้มน้ำ (boiler) ใบพัดของกังหันไอน้ำ (steam turbine blade) เป็นต้น ผู้ออกแบบ จะต้องออกแบบขึ้นส่วนโดยไม่ให้เกิดความเสียหายคืบ (creep failure) ภายในระยะเวลาใช้งาน (service life) ที่กำหนด ดังนั้นจึงต้องทราบข้อมูลการคืบของวัสดุ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ การคืบ (creep life) กับความเค้น ที่อุณหภูมิต่าง ๆ หรือความเครียดขณะแตกหัก (fracture strain) เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้อาจค้นหาได้จากคู่มือวัสดุ หรือสอบถามจากผู้ผลิต แต่ข้อมูลก็มีอยู่ อย่างจำกัด และอาจไม่สอดคล้องกับสภาวะใช้งาน นอกจากนี้สมบัติการคืบของวัสดุยังมีความ กระจัดกระจายสูง ความต้องการข้อมูลที่เชื่อถือได้เป็นสาเหตุที่ทำให้การทดสอบเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ ในการประเมินอายุใช้งานที่เหลือ (remaining life assessment) ของอุปกรณ์ที่มี แนวโน้มเสียหายเนื่องจากการคืบ การประเมินที่แม่นยำต้องการข้อมูลการคืบของวัสดุที่ผ่านการใช้ งานมาแล้ว ซึ่งได้จากการทดสอบเท่านั้น (2)

อย่างไรก็ดี การทดสอบเพื่อรวบรวมข้อมูลการคืบของวัสดุสำหรับออกแบบ หรือประเมิน อายุใช้งานที่เหลือนั้นใช้ระยะเวลาทดสอบนาน ดังนั้นจึงต้องมีเครื่องทดสอบจำนวนมากเพื่อลด ระยะเวลาทดสอบ แต่เนื่องจากเครื่องทดสอบการคืบของต่างประเทศมีราคาสูงทำให้การสร้าง เครื่องทดสอบขึ้นใช้เองเป็นสิ่งที่จำเป็นและคุ้มค่าในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ต้องใช้ เครื่องทดสอบจำนวนมาก

การพัฒนาเครื่องทดสอบการคืบนั้นมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน จนปัจจุบันมีเครื่องทดสอบ การคืบหลากหลายชนิดซึ่งจะกล่าวในหัวข้อถัดไป อย่างไรก็ดีในบรรดาเครื่องทดสอบที่ถูก พัฒนาขึ้น เครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว (ชิ้นงานทดสอบรับภาระดึง) ยังคงเป็นเครื่องทดสอบ พื้นฐานที่จำเป็น จากการค้นคว้างานวิจัยภายในประเทศไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ ออกแบบเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว ส่วนงานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวกับการออกแบบ เครื่องทดสอบแบบนี้ (3) หรือแบบอื่น ๆ (4,5,6) จะแสดงเพียงผลลัพธ์ของการออกแบบและข้อมูล เกี่ยวกับการทำงานของเครื่องทดสอบ แต่ไม่ได้อธิบายถึงรายละเอียดของการออกแบบซิ้นส่วน (และเครื่อง) วัสดุที่ใช้ และมิติของขึ้นส่วน กล่าวคือมีรายละเอียดไม่เพียงพอสำหรับการสร้าง ดังนั้นการพัฒนาขั้นตอนการออกแบบที่นำไปสู่การกำหนดมิติของขึ้นส่วน และเครื่องทดสอบการ คืบแกนเดี่ยวจึงยังเป็นสิ่งที่จำเป็น การพัฒนานี้จะทำให้เข้าใจอุปสรรคในการออกแบบ และความ เชื่อถือได้ของเกณฑ์การออกแบบต่าง ๆ ที่นำมาใช้ได้อย่างถ่องแท้ยิ่งขึ้น ความรู้เหล่านี้จะเป็น พื้นฐานการออกแบบเครื่องทดสอบการคืบชนิดเดียวกันแต่มี capacity ต่างกัน หรือเครื่องทดสอบ การคืบกายใต้ภาระผสมต่อไป

วิทยานิพนธ์นี้เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการสร้างเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว โดย ศึกษาข้อบกพร่องที่สำคัญของเครื่องต้นแบบ (7) ได้แก่ ภาระดัดบนชิ้นงานทดสอบ และความ สม่ำเสมอของการกระจายอุณหภูมิตามแนวความยาวเกจ ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดตาม มาตรฐาน ASTM (American society of testing material standard) จากนั้นจึงออกแบบแก้ไข และสร้างตามลำดับ เครื่องทดสอบที่สร้างเสร็จจะถูกทดสอบเพื่อประเมินคุณภาพ

1.2 ผลงานวิจัยที่เ<mark>กี่ย</mark>วข้อง

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึง ชนิดของเครื่องทดสอบการคืบ และหลักการทำงานของเครื่อง ทดสอบแต่ละชนิดโดยสรุป

หากจำแนกเครื่องทดสอบการคืบโดยใช้โหมดของภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบเป็น เกณฑ์แล้ว จะแบ่งเครื่องทดสอบออกได้เป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มแรกเครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระ อย่างง่าย (simple loading) กลุ่มที่สองเครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระผสม (combine loading) และกลุ่มที่สามเครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระหลายแกน (multiaxial loading)

เครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระอย่างง่าย หมายถึง เครื่องทดสอบที่ให้ภาระกับชิ้นงาน ทดสอบแล้วทำให้เกิดความเค้นเพียงชนิดเดียวที่ชิ้นงานทดสอบ ตัวอย่างเครื่องทดสอบแบบนี้ ได้แก่ เครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระดึงแกนเดี่ยว (uniaxial tension) หรือเรียกย่อ ๆ ว่าเครื่อง ทดสอบการคืบแกนเดี่ยว และเครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระบิด (torsional creep testing machine) ภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบ คือแรงดึงแนวแกน และแรงบิด ตามลำดับ เครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระผสม หมายถึง เครื่องทดสอบที่ให้ภาระกับชิ้นงาน ทดสอบแล้วทำให้เกิดความเค้นต่างชนิดกันบนชิ้นงานทดสอบ เช่น ความเค้นเฉือนกับความเค้นดึง เป็นต้น

เครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระหลายแกน หมายถึง เครื่องทดสอบที่ให้ภาระกับชิ้นงาน ทดสอบแล้วทำให้เกิดความเค้นชนิดเดียวกันบนชิ้นงานทดสอบ แต่ทิศทางของความเค้นแตกต่าง กัน เช่น ชิ้นงานที่อยู่ภายใต้แรงดึง 2 ทิศทางที่ตั้งฉากซึ่งกันและกัน (biaxial tension) เป็นต้น

เครื่องทดสอบการคืบชนิดแรกที่ถูกประดิษฐ์ขึ้น คือ เครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว ซึ่ง น่าจะเป็นผลงานของ Andrade ในราวปี คศ. 1910 (8) เครื่องทดสอบของ Andrade เป็นเครื่อง ทดสอบแบบความเค้นคงที่ (constant stress) ซึ่งหมายความว่า เครื่องทดสอบจะปรับลดขนาด ของภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบขณะที่การทดสอบดำเนินไป อัตราการลดลงของภาระจะ สอดคล้องกับอัตราการลดลงของพื้นที่หน้าตัดของชิ้นงานทดสอบที่กำลังยืดออกเพื่อให้ความเค้นมี ขนาดคงที่ อย่างไรก็ดี เครื่องทดสอบที่ได้รับความนิยมมากกว่าและใช้แพร่หลายมาจนถึงปัจจุบัน คือเครื่องทดสอบการคืบแบบภาระคงที่ (constant load) ตัวอย่างของเครื่องทดสอบแบบนี้แสดง อยู่ในรูปที่ 1.1 (3) ภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบมาจากน้ำหนักของตุ้มน้ำหนักซึ่งอาจจะถูกทด ให้มีขนาดเพิ่มขึ้นด้วยหลักการของคานดังที่จะสังเกตได้จากรูปที่ 1.1(ก) อย่างไรก็ดีถ้าต้องการ

รูปที่ 1.1 เครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยวแบบภาระคงที่ (ก) ชนิดใช้คานเพิ่มขนาดของแรงดึงที่ชิ้นงานทดสอบ (3) (ข) ชนิดถ่วงน้ำหนักโดยตรงกับชิ้นงานทดสอบ (9) (ค) ชนิดทดสอบชิ้นงานหลายชิ้นพร้อมกัน (3)

รูปที่ 1.1 เครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยวแบบภาระคงที่ (ต่อ)

ทดสอบที่ขนาดภาระไม่มาก ภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบควรจะมาจากการถ่วงน้ำหนัก โดยตรง ตัวอย่างของเครื่องทดสอบแบบนี้แสดงอยู่ในรูปที่ 1.1(ข) (9) เครื่องทดสอบแบบนี้ยังถูก ดัดแปลงให้สามารถทดสอบกับชิ้นงานได้หลายชิ้นในคราวเดียวกันโดยการใช้เตาขนาดใหญ่ขึ้น (รูปที่ 1.1(ค)) เครื่องทดสอบการคืบอีกชนิดหนึ่งที่ถูกสร้างต่อมาคือ เครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระ บิด โดย Franklin และคณะ ในราวปี คศ. 1931 (4) ลักษณะของเครื่องทดสอบแสดงในรูปที่ 1.2 เหตุผลที่ทดสอบการคืบของวัสดุภายใต้ความเค้นเฉือนเนื่องจากมีข้อได้เปรียบเมื่อเทียบกับการ ทดสอบภายใต้ความเค้นดึง ดังนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงมุมบิดไม่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ ทำ ให้ความผิดพลาดในการวัดความเครียดเฉือนเนื่องจากการแกว่ง (fluctuate) ของอุณหภูมิน้อยกว่า กรณีวัดความเครียดตรง (normal strain) 2) วิธีวัดความเครียดโดยมีความละเอียดสูงทำได้ง่าย กว่าวิธีวัดความเครียดตรง (normal strain) 2) วิธีวัดความเครียดโดยมีความละเอียดสูงทำได้ง่าย กว่าวิธีวัดความเครียดดึง 3) การรักษาขนาดโมเมนต์บิดที่ทำกับชิ้นงานทดสอบให้คงที่ทำได้ง่าย กว่ากรณีชิ้นงานทดสอบรับแรงดึง เพราะในกรณีหลังจะต้องคอยปรับคานทดแรงให้อยู่ในแนว ระดับเพื่อให้ขนาดของแรงที่กระทำต่อชิ้นงานทดสอบคงที่ และ 4) สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับความ แข็งแรงของวัสดุในโหมดเฉือน โดยไม่ต้องประมาณจากความความแข็งแรงในโหมดดึง หลักการ ทำงานของเครื่องทดสอบอธิบายได้ดังนี้ น้ำหนักถ่วงจะสร้างแรงคู่ควบ (couple) บนวงล้อที่ต่อกับ ก้านจับยืด

รูปที่ 1.2 เครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระบิด (4)

5

ชิ้นงานทดสอบ ปลายด้านหนึ่งของชิ้นงานทดสอบจะต่อกับก้านจับยึดชิ้นงานทดสอบ ขณะที่อีก ปลายจะถูกยึดตาย (fix) ชิ้นงานทดสอบเป็นท่อผนังบางเพื่อให้เกรเดียนท์ของความเค้นเฉือนตาม แนวรัศมีมีค่าน้อย

เครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระอย่างง่ายมีจุดอ่อนตรงที่ไม่สามารถจำลองสถานะความ เค้นในโครงสร้างซึ่งมักจะเป็นความเค้นผสม (combine stress) จึงมีการพัฒนาเครื่องทดสอบการ คืบภายใต้ภาระโหมดผสม และภายใต้ภาระหลายแกน ภาระโหมดผสมที่นิยมคือภาระดึงและ ภาระบิด ส่วนภาระหลายแกนที่นิยมคือภาระดึงที่กระทำตั้งฉากกัน รูปที่ 1.3 แสดงเครื่องทดสอบ การคืบภายใต้ภาระดึงและภาระบิดที่พัฒนาโดย Davis (5) และรูปที่ 1.4 เป็นเครื่องชนิดเดียวกันที่ พัฒนาโดย Trampczynski et al. (6) หลักการให้ภาระกับชิ้นงานทดสอบของเครื่องทั้งสองนั้น เหมือนกัน จากรูปที่ 4 ภาระดึงได้จากการทดแรงที่มาจากน้ำหนักของตุ้มน้ำหนักหมายเลข 7 ภาระ บิดเกิดขึ้นจากการที่น้ำหนักของตุ้มน้ำหนักหมายเลข 11 และ 12 บิดจานหมายเลข 10 รูปที่ 1.5 แสดงแบบประกอบของ air bearing ซึ่งรองรับ torque disc ให้หมุนโดยมีความเสียดทานน้อย ขณะที่ torque disc shaft ถูกดึง รูปที่ 1.6 แสดงแบบประกอบของชิ้นงานทดสอบกับก้านดึง ขึ้นงาน จากรูปจะมีข้อต่อ universal ที่ปลายบนและล่างเพื่อกำจัดการเยื้องแนวแกนซึ่งทำให้เกิด โมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบ นอกจากที่ปลายบนและล่างของชิ้นงานทดสอบยึดกับก้านดึงด้วย การสอดสลักที่ทำทมุมตั้งฉากกันเพื่อลดโมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบ ในงานวิจัยนี้รายงานว่า เปอร์เซ็นต์การตัดบนชิ้นงานภายใต้แรงดึง ภายใต้ภาระบิด ภายใต้ภาระผสม มีค่าไม่เกิน 3, 4 และ 3 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

รูปที่ 1.3 เครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระดึงและภาระบิด (5)

- 1 Lower loading rod
- 2 Rectangular bar
- 3 Upper loading rod
- 4 Air bearing
- 5 Horizontal lever
- 6,8,9 Knife edges
- 7,11,12 Load hanger
- 10 Torque disc
- 13 Furnace
- 14 Frame
- 15 Pulleys
- 16 Top universal joint

ร**ูปที่ 1.4** เครื่องทดสอบการคืบภายใต้ภาระดึงและภาระบิด (6)

รูปที่ 1.5 แบบประกอบของ air bearing (6)

รูปที่ 1.6 แบบประกอบของชิ้นงานทดสอบและก้านดึงชิ้นงานทดสอบ (6)

1.3 วัตถุประสงค์และขอบเขตของวิทยานิพนธ์

- ออกแบบและสร้างเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว ไม่รวมการทดสอบการคืบของวัสดุ และการออกแบบอุปกรณ์วัดระยะเคลื่อนตัวของชิ้นงานทดสอบ
- 2) ประเมินคุณภาพของเครื่องทดสอบด้วยการทดสอบหา
  - เปอร์เซ็นต์การดัด (percent bending) บนชิ้นงานทดสอบ
  - ความเที่ยง (precision) ในการควบคุมอุณหภูมิ
  - การกระจายอุณหภูมิที่ผิวชิ้นงานทดสอบตามแนวความยาวเกจ

1.4 ขั้นตอนดำเนินงานวิจัย

- 1) ศึกษาทฤษฎีการคืบ
- 2) ศึกษาวิธีทดสอบการคืบของวัสดุและเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว
- ออกแบบโครงสร้างประกอบรวม และออกแบบชิ้นส่วนของเครื่องทดสอบการคืบแกน เดี่ยว

- 4) สร้างชิ้นส่วนของเครื่องทดสอบ
- 5) ประกอบเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว
- 6) ประเมินคุณภาพเครื่องทดสอบ และวิเคราะห์ผล
- สรุปผลการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- สามารถลดค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องทดสอบของต่างประเทศได้
- สามารถเผยแพร่ผลการออกแบบให้กับหน่วยงานที่สนใจเพื่อนำไปสู่การสร้าง เครือข่ายงานวิจัยแขนงนี้
- สร้างความรู้ด้านการออกแบบที่เป็นประโยชน์สำหรับการออกแบบเครื่องทดสอบ ภายใต้ภาระผสม

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเครื่องทดสอบการคืบ ประกอบด้วย ทฤษฎีการคืบ เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมการคืบของวัสดุ และ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ชิ้นส่วนของเครื่องทดสอบการคืบ

2.1 ทฤษฎีการคืบ

การคืบ (creep) ของวัสดุ คือ การเสียรูปถาวร (permanent deformation) ของวัสดุที่ ขึ้นกับเวลา (time-dependent) ภายใต้ภาระ (หรือความเค้น) คงที่ การเสียรูปคืบ (creep deformation) ของวัสดุจะปรากฏชัดเจน เมื่อวัสดุถูกใช้งานที่อุณหภูมิสูงกว่าหรือเท่ากับ 40 เปอร์เซ็นต์ ของอุณหภูมิที่จุดหลอมเหลวภายใต้ความเค้น โดยทั่วไปที่อุณหภูมิและแรงดึงคงที่ พฤติกรรมการคืบ ซึ่งแสดงในรูปของความเครียดกับเวลาจะมีลักษณะแสดงดังรูปโดยรูปที่ 2.1(ก) ซึ่งถ้าคำนวณอัตราการคืบ (creep rate) จะได้ความสัมพันธ์กับเวลาดังแสดงในรูปที่ 2.1(ข) (*10*)

รูปที่ 2.1 กราฟแสดงพฤติกรรมการคืบที่ความเค้นและอุณหภูมิคงที่

พฤติกรรมการคืบในรูปที่ 2.1 (ก) แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

- การคืบช่วงปฐมภูมิ (primary creep) ในช่วงนี้อัตราการคืบจะลดลงเมื่อเวลาและ ความเครียดเพิ่มขึ้น เนื่องจากวัสดุมีความต้านทานการเสียรูปมากกว่าตอน เริ่มต้นรับภาระ
- การคืบช่วงทุติยภูมิ (secondary creep) ในช่วงนี้อัตราการคืบมีค่าคงที่ (c
  _s) การ คืบในช่วงนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การคืบในสถานะคงตัว (steady state creep)
- การคืบช่วงตติยภูมิ (tertiary creep) ในช่วงนี้อัตราการคืบเพิ่มขึ้นเมื่อเวลาและ ความเครียดเพิ่มขึ้น

กลไกระดับจุลภาค (micromechanism) ที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมการคืบในช่วงปฐมภูมิ และการคืบช่วงทุติยภูมิ คือ กลไก work hardening และ กลไก heat recovery (10) กลไก Work hardening คือ กลไกที่ทำให้วัสดุเสียรูปยากขึ้นเมื่อความเครียดเพิ่มขึ้น กลไกนี้เกิดจากโครงสร้าง จุลภาคของวัสดุจัดเรียงตัวไม่เป็นระเบียบมากขึ้นทำให้การเคลื่อนที่ของเกรนขัดขวางกันและกัน กลไก heat recovery คือ กลไกที่ทำให้วัสดุเสียรูปง่ายขึ้น เนื่องจากที่อุณหภูมิสูงโครงสร้างสามารถ จัดเรียงตัวใหม่จนมีระเบียบมากขึ้น

จากรูปที่ 2.1 หลังจากวัสดุเริ่มต้นรับภาระจะเกิดความเครียดเริ่มต้น ε_0 และเข้าสู่การคืบ ช่วงปฐมภูมิ ในช่วงนี้ กลไก work hardening จะเด่นกว่ากลไก recovery ทำให้วัสดุคืบยากขึ้น เมื่อเข้าสู่การคืบช่วงทุติยภูมิ กลไก work hardening และ กลไก heat recovery จะสมดุลกันทำให้ อัตราการคืบคงที่ เมื่อเข้าสู่การคืบช่วงตติยภูมิอัตราการคืบมีค่าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเนื่องจาก ความเสียหายจุลภาค เช่น creep cavity, microcrack เพิ่มจำนวนขึ้นทำให้พื้นหน้าตัดที่รับแรง ลดลง ดังนั้นความเค้นจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งชิ้นงานขาด

พฤติกรรมการคืบนั้นจะแตกต่างกันไปตามชนิดของวัสดุ โครงสร้างจุลภาค อุณหภูมิ ความเค้น เป็นต้น การพัฒนาวัสดุใหม่ ๆ หรือการนำวัสดุไปใช้งานในสภาวะใช้งานที่ยังไม่มีข้อมูล ทดสอบ ผู้ออกแบบจะต้องตรวจสอบ (โดยการทดสอบ) ว่าวัสดุเหมาะสมกับสภาวะใช้งานหรือไม่ การทดสอบการคืบ (creep test) คือ การวัดระยะเคลื่อนตัว (displacement) ของชิ้นงานทดสอบที่ เวลาต่างๆ ตั้งแต่เริ่มให้ภาระกับชิ้นงานจนซิ้นงานทดสอบเสียหาย สำหรับโลหะการทดสอบจะทำที่ อุณหภูมิสูง ระยะเวลานับจากเริ่มทดสอบจนชิ้นงานทดสอบแตกหัก คืออายุการคืบ (creep life or time to rupture, *t_r*) การทดสอบการคืบโดยทั่วไปจะเป็นแบบภาระคงที่ (constant-load testing) หมายความว่า แรงที่กระทำต่อชิ้นงานทดสอบมีขนาดคงที่

2.2 เครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว

เครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยวแบบภาระคงที่ โดยทั่วไปมีส่วนประกอบดังที่แสดงในรูปที่ 2.2 จากรูป หลักการทำงานของเครื่องทดสอบ คือแรงเนื่องจากน้ำหนักของตุ้มน้ำหนักจะส่งไปยัง คานทดแรงด้วยก้านน้ำหนักถ่วง (หมายเลข 4) คานทดแรง (หมายเลข 2) จะเพิ่มขนาดของแรงและ ส่งไปยังชิ้นงานทดสอบผ่านก้านดึงชิ้นงานทดสอบ (หมายเลข 6) อัตราทดของคานทดแรงโดยทั่วไป อยู่ในช่วง 3:1 ถึง 20:1 (*11*) ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าผู้ออกแบบต้องการให้เครื่องทดสอบใช้ทดสอบที่ภาระ สูงสุดขนาดเท่าใด จุดหมุนของคานทดแรง (หมายเลข 3) จะเป็น knife edge วางบนรองรับ จุดต่อ ระหว่างคานทดแรงกับก้านดึงชิ้นงานทดสอบและก้านน้ำหนักถ่วงจะเป็น knife edge เช่นกัน เหตุผลที่ใช้จุดหมุนแบบนี้ เพื่อลดแรงเสียดทานและเพื่อให้ตำแหน่งของแรงที่กระทำกับคานทดแรง ไม่เปลี่ยนแปลง ปัจจัยทั้งสองนี้มีผลต่อขนาดของแรงที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบ

รูปที่ 2.2 ส่วนประกอบหลักของเครื่องทดสอบการคืบ

วิธีจับยึดชิ้นงานทดสอบขึ้นอยู่กับลักษณะปลายของชิ้นงานทดสอบ (รูปที่ 2.3) โดยทั่วไปมี 3 วิธี คือ (*12*)

- 1) จับยึดด้วยเกลียว วิธีนี้ใช้กับชิ้นงานทดสอบทรงกระบอกทำเกลียวหัวท้าย
- 2) จับยึดด้วยการทำบ่ารับปลายชิ้นงาน วิธีนี้ใช้กับชิ้นงานทดสอบทรงกระบอกที่ ปลายมีขนาดใหญ่กว่าลำตัว หรือเรียกว่าหัวกระดม (button head)
- 3) จับยึดด้วยสลัก วิธีนี้นิยมใช้กับชิ้นงานทดสอบแผ่นแบน

2.3 ทฤษฏีการถ่ายเทความร้อน

เนื่องจากวิทยานิพนธ์นี้เลือกใช้ชิ้นงานทดสอบทรงกระบอก ดังนั้นเตาที่ใช้จึงเป็น ทรงกระบอกเพื่อให้ความร้อนถ่ายเทไปที่ชิ้นงานทดสอบได้สม่ำเสมอในแนวเส้นรอบวง ในการ ออกแบบเตาจะต้องคำนวณหาความร้อนสูญเสีย (heat loss) เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกกำลังวัตต์ ของเตาและกำหนดความหนาของฉนวนเพื่อป้องกันไม่ให้อุณหภูมิภายนอกเตาสูงเกินไปจนมี ผลกระทบกับอุปกรณ์อื่น ๆ เนื้อหาในหัวข้อนี้จะกล่าวเฉพาะสมการที่ใช้คำนวณความร้อนสูญเสีย จากส่วนต่าง ๆ ของเตา

วิธีการจับยึดชิ้นงานทดสอบมีผลโดยตรงกับขนาดโมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบ โดยการ จับยึดวิธีที่สองจะช่วยลดโมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบได้ดีกว่าอีกสองแบบที่เหลือ

รูปที่ 2.3 อุปกรณ์จับยึดชิ้นงานทดสอบ (*12*)

- (ก) จับยึดด้วยเกลียว (thread type adapter)
- (ข) จับยึดด้วยการทำบ่ารองรับ (button head)
- (ค) จับยึดด้วยสลัก (pin type adapter)

2.3.1 การถ่ายเทความร้อนที่ผนังด้านข้างของเตา

รูปที่ 2.4 แสดงภาพตัดของเตา ชั้นในสุดคือ โมดูลทำความร้อน (heating module) ชั้นถัด มาเป็นฉนวนความร้อน และชั้นนอกสุดเป็นเปลือกเตาทำด้วยโลหะ

สำหรับการถ่ายเทความร้อนในสถานะคงตัว (steady state) ความร้อนสูญเสียเนื่องจาก การนำ คือ

$$Q = \frac{(T_{inside} - T_{surface})}{\frac{\ln(r_2/r_1)}{2\pi k_1 L} + \frac{\ln(r_3/r_2)}{2\pi k_2 L} + \frac{\ln(r_4/r_3)}{2\pi k_3 L}}$$
(2.1)

ความร้อนสูญเสียเนื่องจากการพาที่ผิวนอกของเตา คือ

$$Q = h_{v} A_{0} (T_{surface} - T_{air}) + \varepsilon \sigma A_{0} (T_{surface,side}^{4} - T_{air}^{4})$$
(2.2)

และ

$$h_{v} = Nu \frac{k_{air}}{L_{c}}$$
(2.3)

รูปที่ 2.4 การถ่ายเทความร้อนผ่านผนังด้านข้างเตา

$$Nu = \left\{ 0.825 + \frac{0.387Ra^{\frac{1}{6}}}{\left[1 + \left(\frac{0.492}{Pr}\right)^{\frac{9}{16}}\right]^{\frac{8}{27}}} \right\}^{2}$$
(2.4)
$$Pr = \frac{v}{\alpha}$$
$$\frac{g}{T} (T_{surface} - T_{air})L_{c}^{3}$$

$$Ra = \frac{T_{surface}}{v\alpha}$$
(2.6)

โดย

Q

- คือ อัตราการสูญเสียความร้อน (W)
- T_{inside} คือ อุณหภูมิภายในเตา (K)
- T_{surface} คือ อุณหภูมิผิวนอกของเตา (K)
- T_{air} คือ อุณหภูมิอากาศภายนอก (K)
- r_i คือ รัศมีด้านในของชั้นที่ i (m)
- k_i คือ สัมประสิทธิ์การนำความร้อนของตัวกลางชั้นที่ *i* (W/m.K)
- L คือ ความสูงของเตา (m)
- A_0 คือ พื้นที่ผิวของเปลือกเตา (m²)
- h_v คือ สัมประสิทธิ์การพาความร้อนแบบอิสระของพื้นผิวแนวดิ่ง (W/m².K)
- Nu 🥂 คือ Nusselt number (ไร้หน่วย)

Pr คือ Prandtl number (ไร้หน่วย)

Ra คือ Rayleigh number (ไร้หน่วย)

คือ Kinematics viscosity ของอากาศ (m²/s)

ε คือ Emissivity

 ν

- σ คือ Stefan-Boltzman' s constant
- *k_{air}* คือ Thermal conductivity ของอากาศ (W/m.K)
- lphaดือ Thermal diffusivity ของอากาศ (m²/s)
- g คือ ความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง (9.807 m/s²)

2.3.2 การถ่ายเทความร้อนที่ผนังด้านบนและด้านล่างของเตา

ผนังด้านบนและล่างของเตาจะเป็นผนังวงกลมซ้อนกัน 2 ชั้น ชั้นในคือฉนวนและชั้นนอก คือเปลือกเตา รูปที่ 2.5(ก) และ (ข) แสดงการถ่ายเทความร้อนผ่านผนังด้านล่าง และด้านบน ตามลำดับ

ฐปที่ 2.5 การถ่ายเทความร้อนผ่านผนังด้านบนและล่างของเตา

การสูญเสียความร้อนเนื่องจากการนำ คือ

$$Q = \frac{A(T_{inside} - T_{surface})}{\frac{L_1}{k_1} + \frac{L_2}{k_2}}$$
(2.7)

โดย

L_i คือ ความหนาของตัวกลางชั้นที่ i (m)

คือ พื้นที่ตั้งฉากกับทิศการนำความร้อน (m²)

ความร้อนสูญเสียเนื่องจากการพา คือ

A

$$Q = hA(T_{surface} - T_{air}) + \varepsilon \sigma A \left(T_{surface}^{4} - T_{air}^{4}\right)$$
(2.8)

และ

$$h = Nu \frac{k_{air}}{L_c}$$
(2.9)

สำหรับผนังด้านบน (อากาศเย็นอยู่เหนือผิวร้อน)

$$Nu = \begin{cases} 0.54 Ra^{1/4}, 10^4 \le Ra \le 10^7\\ 0.15 Ra^{1/3}, 10^7 \le Ra \le 10^{11} \end{cases}$$
(2.10)
สำหรับผนังด้านล่าง (อากาศเย็นอยู่ใต้ผิวร้อน)

$$Nu = 0.27Ra^{1/4} \tag{2.11}$$

2.3.3 การถ่ายเทความร้อนที่ก้านดึงชิ้นงานทดสอบ

เนื่องจากก้านดึงชิ้นงานทดสอบยื่นออกมาจากด้านบนและด้านล่างเตาทำให้เตาสูญเสีย ความร้อนสู่ภายนอกด้วยการนำได้ ในที่นี้จะจำลองก้านดึงชิ้นงานทดสอบเป็นครีบทรงกระบอก ดัง แสดงในรูปที่ 2.6 ซึ่งอัตราการสูญเสียความร้อน คือ

$$Q_f = (T_{base} - T_{air}) (\sqrt{h_{air} P k A_f}) \tanh(m L_f)$$
(2.12)

$$laz \qquad m = \sqrt{\frac{h_{air}P}{kA_f}} \tag{2.13}$$

โดย

ſ

- A_f คือ พื้นที่หน้าตัดของครีบทรงกระบอก (m²)
  - *P* คือ เส้นรอบวงของครีบ (m)
  - T_{base} คือ อุณหภูมิที่ฐาน (K)
  - *h_{air}* คือ สัมประสิทธิ์การพาความร้อนแบบอิสระของอากาศ (W/m².K)
  - *L*_f คือ ความยาวของครีบ (m)
  - k คือ สัมประสิทธิ์การนำความร้อนของครีบ (W/m.K)

รูปที่ 2.6 การถ่ายเทความร้อนผ่านครีบทรงกระบอก

2.4 กำลังความร้อนของเตา

กำลังของเตาที่ต้องใช้เพื่อเพิ่มอุณหภูมิจากค่าเริ่มต้น ถึงค่าสิ้นสุดภายในระยะเวลาที่ กำหนด P สามารถคำนวณได้จากสมการต่อไปนี้ (13)

$$P = \left(\frac{Q_{Absorb}}{t_s} + \frac{2}{3}Q_{Loss}\right)\frac{SF}{\eta}$$
(2.14)

โดย Q_{Absorb} คือ ปริมาณความร้อนสะสมในชิ้นส่วนเตา

ts คือ ช่วงเวลาทำอุณหภูมิให้ถึงอุณหภูมิใช้งาน

Q_{Loss} คือ ปริมาณความร้อนสูญเสียจากเตา (ในสถานะคงตัว) ณ อุณหภูมิใช้งาน

- SF คือ ตัวประกอบความปลอดภัย สำหรับระบบขนาดเล็กเอกสารอ้างอิง (13)
   แนะนำว่าควรเผื่อ 10 เปอร์เซ็นต์ (หรือ SF = 1.1)
- η คือ ประสิทธิภาพของโมดูลทำความร้อนสำเร็จรูป

ปริมาณความร้อนที่วัตถุมวล m เก็บสะสม แทนด้วยสัญลักษณ์ Q_{Abs} สามารถหาได้

$$Q_{Abs} = mC_p \left(T_f - T_i\right) \tag{2.15}$$

หรือ

$$s_{f} = \rho V C_{p} \left(T_{f} - T_{i} \right) \tag{2.16}$$

โดย

C_p คือ ความจุความร้อนจำเพาะของวัสดุ

ρ คือ ความหนาแน่นของวัสดุ

V คือ ปริมาตรของวัตถุ

T_i, T_f คือ อุณหภูมิเริ่มต้นและสิ้นสุดของวัตถุ ตามลำดับ

2.5 เกณฑ์การออกแบบชิ้นส่วน

 Q_{Ab}

เนื่องจากหน้าที่และอุณหภูมิใช้งานของชิ้นส่วนในเครื่องทดสอบการคืบแตกต่างกัน จึงต้อง เลือกใช้เกณฑ์การออกแบบที่เหมาะสม สำหรับชิ้นส่วนที่ใช้งาน ณ อุณหภูมิห้องจะใช้เกณฑ์ว่า ความเค้นบนชิ้นส่วนเท่ากับความเค้นที่ยอมรับได้ หรือความแข็งเกร็งของชิ้นส่วนเท่ากับความแข็ง เกร็งที่ยอมรับได้ สำหรับชิ้นส่วนที่ใช้งาน ณ อุณหภูมิสูงจะใช้เกณฑ์ความเค้นบนชิ้นส่วนเท่ากับ

ความเค้นที่ยอมรับได้ รายละเอียดของเกณฑ์การออกแบบเหล่านี้จะกล่าวในหัวข้อต่อไปนี้

2.5.1 การออกแบบชิ้นส่วนที่ใช้งาน ณ อุณหภูมิห้องด้วยเกณฑ์ความเค้น

สมการออกแบบ คือ

$$\sigma_{max} = \frac{\sigma_y}{SF} \tag{2.17}$$

โดย

 $\sigma_{\scriptscriptstyle max}$ คือ ความเค้นสูงสุดที่เกิดขึ้นบนชิ้นส่วน

 σ_v คือ ความต้านแรงดึงคราก (yield strength) ของวัสดุ

SF คือ ตัวประกอบความปลอดภัย (safety factor)

2.5.2 การออกแบบชิ้นส่วนที่ใช้งาน ณ อุณหภูมิห้องด้วยเกณฑ์ความแข็งเกร็ง

สำหรับชิ้นส่วนที่อยู่ภายใต้ภาระดัด เช่น สลัก หรือโครงของเครื่องทดสอบ เกณฑ์การ ออกแบบที่เหมาะสม คือเกณฑ์ความแข็งเกร็ง (rigidity) ด้วยเกณฑ์การออกแบบนี้ระยะแอ่นตัว (deflection) δ จะถูกควบคุมให้ไม่เกินค่าที่ยอมรับ อย่างไรก็ดี เพื่อความสะดวกจะเขียนสมการ ออกแบบในรูปที่ถูกนอมัลไลซ์ (normalized) ด้วยระยะระหว่างจุดรองรับ L ดังนี้

$$\frac{\delta}{L} \le C \tag{2.18}$$

โดย *C* คือ ค่าคงตัวขึ้นกับความแข็งเกร็งที่ต้องการ เอกสารอ้างอิง (*14*) แนะนำ ค่า *C* ไว้ดังนี้

สำหรับชิ้นส่วนเครื่องจักรทั่วไป $C = 5 \times 10^{-4} - 3 \times 10^{-3}$ สำหรับชิ้นส่วนที่ต้องการความเที่ยงตรงปานกลาง $C = 1 \times 10^{-5} - 5 \times 10^{-4}$ สำหรับชิ้นส่วนที่ต้องการความเที่ยงตรงสูง $C = 1 \times 10^{-6} - 1 \times 10^{-5}$

2.5.3 การออกแบบชิ้นส่วนที่ใช้งาน ณ อุณหภูมิสูงด้วยเกณฑ์ความเค้น

สมการออกแบบคือ

$$\sigma_{max} = \sigma_{allowable}$$

(2.19)

โดย $\sigma_{allowable}$ คือ ความเค้นยอมรับ (allowable stress) ซึ่งเท่ากับค่าต่ำสุดของ ความแข็งแรงของวัสดุ 6 กรณีต่อไปนี้ (*2*)

1) 25% ของค่าต่ำสุดของความต้านแรงดึงสูงสุด (ultimate strength) ที่อุณหภูมิห้อง $\sigma_{\!u,RT}$

- 2) 25% ของความต้านแรงดึงที่อุณหภูมิใช้งาน $\sigma_{\!u,HT}$
- 3) 67% ของค่าต่ำสุดของความต้านแรงดึงครากที่อุณหภูมิห้อง $\sigma_{y,RT}$
- 4) 67% ของความต้านแรงดึงครากที่อุณหภูมิใช้งาน $\sigma_{y,HT}$
- 5) ค่าต่ำสุดระหว่าง
  - 5.1) 100% ของความเค้นที่ทำให้เกิดความเครียดคืบ (creep strain) 0.01% ใน 10³ ชั่วโมง ที่อุณหภูมิใช้งาน $\sigma_{_{creep,0.01\%,10^3h}}$ และ
  - 5.2) 100% ของความเค้นที่ทำให้เกิดความเครียดคืบ 1% ใน 10⁵ ชั่วโมง ที่ อุณหภูมิใช้งาน $\sigma_{creep.1\%,10^5h}$
- 6) ค่าต่ำสุดระหว่าง
  - 6.1) 67% ของค่าเฉลี่ยความเค้นที่อายุการคืบ 10⁵ ชั่วโมง ที่อุณหภูมิใช้งาน $\sigma_{_{creep,average,10^{5}h}}$
  - 6.2) 80% ของความเค้นต่ำสุดที่อายุการคืบ 10⁵ ชั่วโมง (โดยใช้การ ประมาณค่านอกช่วง) ที่อุณหภูมิใช้งาน $\sigma_{_{creep,min,10^{5}h}}$

2.6 วิธีไฟไนต์เอลิเมนต์

วิธีไฟในต์เอลิเมนต์ (finite element method) คือ วิธีหาผลเฉลยประมาณ (approximate solution) ของสมการเชิงอนุพันธ์สำหรับปัญหาที่มีเงื่อนไขขอบเขตซับซ้อน เนื่องจากวิทยานิพนธ์นี้ ประยุกต์วิธีนี้เพื่อหาระยะแอ่นตัว (deflection) ของโครงเครื่องทดสอบจึงจะขอกล่าวถึงแนวคิดของ วิธีการนี้โดยย่อ

ในภาพรวมแล้วระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์ ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 5 ขั้นตอน คือ

<u>ขั้นตอนที่ 1</u> แบ่งปัญหาออกเป็นเอลิเมนต์ย่อยๆ ยกตัวอย่างเช่น ในรูปที่ 2.7 คานรูปตัวยูคว่ำถูก แทนที่ด้วยเอลิเมนต์เส้นตรง 3 เอลิเมนต์ เป็นต้น

รูปที่ 2.7 แสดงการแบ่งขอบเขตปัญหาออกเป็นเอลิเมนต์ย่อยๆ

<u>ขั้นตอนที่ 2</u> สร้างสมการเอลิเมนต์ (element equation) สำหรับแต่ละเอลิเมนต์ย่อย สำหรับ วิทยานิพนธ์นี้ใช้เอลิเมนต์คาน (beam element) 2 มิติ สมการที่เกี่ยวข้องกับเอลิเมนต์ชนิดนี้จะ กล่าวถึงในเนื้อหาส่วนถัดไป

<u>ขั้นตอนที่ 3</u> ประกอบสมการเอลิเมนต์ทั้งหมดเพื่อสร้างสมการระบบ (system equation)

$$\Sigma(element \ equation) = [K_G]_{sys} \{\delta\}_{sys} = \{F\}_{sys}$$
(2.20)

<u>ขั้นตอนที่ 4</u> ประยุกต์เงื่อนไขขอบเขต (boundary condition) ลงในสมการ (2.20) แล้วแก้สมการ หาค่าของ {8}_{sys} ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรที่ไม่รู้ค่าที่จุดต่อ

<u>ขั้นตอนที่ 5</u> คำนวณค่าของพารามิเตอร์อื่นที่ต้องการรู้ เช่น ความเค้น ความเครียด เป็นต้น จากผล เฉลยที่จุดต่อ

เอลิเมนต์คาน (beam element) ในรูปที่2.8 แต่ละจุดต่อ (node) จะมีตัวแปรที่ไม่ทราบค่า 3 ตัว คือ

- 1) ระยะเคลื่อนตัวที่จุดต่อในแนวแกน X แทนด้วย x
- 2) ระยะเคลื่อนตัวที่จุดต่อในแนวแกน Y แทนด้วย y

รูปที่ 2.8 เอลิเมนต์คานในระบบพิกัดหลัก X-Y และระบบพิกัดเฉพาะที่ x'-y'

สมการเอลิเมนต์ในระบบพิกัดหลัก คือ

$$\begin{bmatrix} K_G \\ (6\times6) \end{bmatrix} \{ \delta \} = \{ F \}$$

$$(2.21)$$

โดย

[K_G] คือ เมตริกซ์ความแข็งเกร็ง (stiffness matrix) ในระบบพิกัดหลัก X-Y

- {8} คือ เวกเตอร์ของระยะเคลื่อนตัวที่จุดต่อ
- {F} คือ เวกเตอร์ของแรงที่จุดต่อ

เมตริกซ์นี้ $\left[K_{_G}
ight]$ จะสัมพันธ์กับเมตริกซ์ความแข็งเกร็งในระบบพิกัดเฉพาะที่ $\left[K_{_L}
ight]$ ตาม สมการต่อไปนี้ (15)

$$\begin{bmatrix} K_G \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} T \end{bmatrix}^T \begin{bmatrix} K_L \end{bmatrix} \begin{bmatrix} T \end{bmatrix}$$
(2.22)

โดย

คือ Transformation matrix [T]

$$[K_{L}] = \begin{bmatrix} \frac{AE}{L} & 0 & 0 & -\frac{AE}{L} & 0 & 0\\ 0 & \frac{12EI}{L^{3}} & \frac{6EI}{L^{2}} & 0 & -\frac{12EI}{L^{3}} & \frac{6EI}{L^{2}}\\ 0 & \frac{6EI}{L^{2}} & \frac{4EI}{L} & 0 & -\frac{6EI}{L^{2}} & \frac{2EI}{L}\\ -\frac{AE}{L} & 0 & 0 & \frac{AE}{L} & 0 & 0\\ 0 & -\frac{12EI}{L^{3}} & -\frac{6EI}{L^{2}} & 0 & \frac{12EI}{L^{3}} & -\frac{6EI}{L^{2}}\\ 0 & \frac{6EI}{L^{2}} & \frac{2EI}{L} & 0 & -\frac{6EI}{L^{2}} & \frac{4EI}{L} \end{bmatrix}$$
(2.23)

$$[T] = \begin{bmatrix} \cos \alpha & \sin \alpha & 0 & 0 & 0 & 0 \\ -\sin \alpha & \cos \alpha & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \cos \alpha & \sin \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -\sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$
(2.24)

$$\{\delta\} = \begin{bmatrix} x_i & y_i & \theta_i & x_j & y_j & \theta_j \end{bmatrix}^T$$
(2.25)

$$\{F\} = \begin{bmatrix} Fx_i & Fy_i & M_i & Fx_j & Fy_j & M_j \end{bmatrix}^T$$
(2.26)

- A คือ พื้นที่หน้าตัดเอลิเมนต์
- *E* คือ ค่าโมดูลัสของความยืดหยุ่น
- I คือ โมเมนต์ความเฉื่อยของเอลิเมนต์
- α คือ มุมระหว่างระนาบหลัก X-Y และ ระนาบย่อย x'-y'
- *Fx* คือ แรงกระทำที่จุดต่อในแนวแกน X
- *Fy* คือ แรงกระทำที่จุดต่อในแนวแกน Y
- M คือ โมเมนต์ที่จุดต่อ

2.7 เกณฑ์คุณภาพของเครื่องทดสอบ

2.7.1 เปอร์เซ็นต์การดัดของชิ้นงานทดสอบ

ในการออกแบบเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยว ภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบจะต้องทำ ให้เกิดความเค้นบนหน้าตัดของชิ้นงานทดสอบสม่ำเสมอ อย่างไรก็ดี ชิ้นส่วนของเครื่องทดสอบที่ ผลิตจาก machine shop ทั่วไปมีความคลาดเคลื่อน (tolerances) ± 0.05 ถึง ± 0.25 มม. (16) เมื่อนำชิ้นส่วนมาประกอบ จึงมีการเยื้องศูนย์ในชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ ทำให้ชิ้นงานทดสอบ ต้องรับโมเมนต์ดัด โมเมนต์ดัดที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลให้การกระจายความเค้นบนหน้าตัดชิ้นงานทดสอบ ไม่สม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้อายุการคืบของชิ้นงานทดสอบลดลงจากกรณีที่ไม่มีโมเมนต์ดัด (17)สาเหตุของการเยื้องศูนย์ ได้แก่

- ตัวจับชิ้นงานทดสอบ (grip) ตัวบนและตัวล่างไม่ร่วมศูนย์กัน
- ชิ้นงานทดสอบไม่ร่วมศูนย์กับตัวจับชิ้นงานทดสอบไม่ร่วมศูนย์
- ความผิดพลาดในการผลิตชิ้นงานทดสอบ เช่น ปลายของชิ้นงานทดสอบทั้งสองด้านไม่ ร่วมศูนย์กัน หรือ หน้าตัดของชิ้นงานทดสอบไม่สมมาตร

การบ่งชี้ว่าชิ้นงานทดสอบรับโมเมนต์ดัดมากน้อยเพียงใด จะพิจารณาจาก เปอร์เซ็นต์การ ดัด (percent bending) ซึ่งมีนิยามว่า อัตราส่วนของความเครียดที่ผิวของชิ้นงานต่อความเครียด เฉลี่ย มาตรฐาน ASTM E139 (*18*) กำหนดว่าเปอร์เซ็นต์การดัดควรมีค่าน้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ ขณะที่ Hayhurst (*6*) แนะนำว่าควรมีค่าน้อยกว่า 7 เปอร์เซ็นต์

วิธีการลดเปอร์เซ็นต์การดัดนอกจากการควบคุมคุณภาพการผลิตชิ้นส่วนแล้วยังทำได้โดย

- 1) ออกแบบชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ (loading train) ให้มีข้อต่อ (joint) ที่ให้ตัว ได้ 2 ทิศทาง หรือข้อต่อ universal อย่างน้อย 2 ตำแหน่ง ที่จุดซึ่งอยู่เหนือและ อยู่ใต้ชิ้นงานทดสอบ ตามลำดับ
- ใช้วิธีจับยึดชิ้นงานทดสอบแบบที่ไม่ทำให้เกิดโมเมนต์ดัดที่ตำแหน่งจับยึด ซึ่ง
   ได้แก่ วิธีทำบ่ารองรับชิ้นงาน (button head)

รูปที่ 2.9 แสดงผลของวิธีจับยึดชิ้นงานทดสอบที่มีต่อเปอร์เซ็นต์การดัดที่ขนาดแรงดึงต่าง ๆ (19) จากรูป เส้นโค้ง D แสดงกรณีที่ไม่มีข้อต่อ universal ทำให้เปอร์เซ็นต์การดัดเพิ่มขึ้นเมื่อแรงดึง มีขนาดเพิ่มขึ้น เส้นโค้ง A ถึง C แสดงแนวโน้มกรณีที่ใช้ข้อต่อ universal ในชุดให้ภาระชิ้นงาน ทดสอบ จะเห็นว่าข้อต่อ universal ช่วยให้เปอร์เซ็นต์การดัดลดลงเมื่อขนาดแรงดึงสูงขึ้นสำหรับ การจับยึดชิ้นงานทดสอบทุกวิธี นอกจากนี้การจับยึดชิ้นงานด้วยข้อต่อ universal อีกชุดหนึ่ง (เส้น โค้ง C) จะทำให้เปอร์เซ็นต์การดัดน้อยกว่าการจับยึดแบบทำบ่ารองรับ (เส้นโค้ง B) และแบบเกลียว (เส้นโค้ง C)

รูปที่ 2.9 ผลของแรงดึงและวิธีจับยึดชิ้นงานต่อเปอร์เซ็นต์การดัด (18)

การวัดเปอร์เซ็นต์การคัดทำโดย ติดตั้งเซนเซอร์วัดความเครียดที่ตำแหน่งของขึ้นงาน ทดสอบ ในมาตรฐาน ASTM E1012 (19) จะมีรายละเอียดของเซนเซอร์หน้าตัดต่าง ๆ และตำแหน่ง ของสเตรนเกจสำหรับหน้าตัดแต่ละชนิดรวมทั้งวิธีการวิเคราะห์ผลการทดสอบ อย่างไรก็ดี วิทยานิพนธ์นี้เลือกใช้เซนเซอร์ที่มีหน้าตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ดังนั้นจะกล่าวถึงสมการที่เกี่ยวข้อง กับเซนเซอร์ชนิดนี้เท่านั้น รูปที่ 2.10 แสดงเซนเซอร์หน้าตัดสี่เหลี่ยมผืนผ้าหนา (thick rectangular section) และตำแหน่งติดสเตรนเกจ

ฐปที่ 2.10 รูปร่างหน้าตัดและตำแหน่งสเตรนเกจของเชนเซอร์สี่เหลี่ยมผืนผ้าหนา

เมื่อเซนเซอร์รับแรงดึง จะเกิดความเครียดที่สเตรนเกจหมายเลข 1 ถึง 4 เท่ากับ $\mathcal{E}_1, \mathcal{E}_2, \mathcal{E}_3$ และ $\mathcal{E}_4$ ตามลำดับ เปอร์เซ็นต์การดัด *PB* จะคำนวณได้จาก

$$PB = \frac{\beta}{\varepsilon_{avg}} \times 100 \tag{2.27}$$

และ

$$\varepsilon_{avg} = \frac{\varepsilon_1 + \varepsilon_2 + \varepsilon_3 + \varepsilon_4}{4} \tag{2.28}$$

$$\beta = \frac{|b_1 - b_3| + |b_2 - b_4|}{2} \tag{2.29}$$

 $b_1 = \varepsilon_1 - \varepsilon_{avg} \tag{2.30 n}$

$$2 = \varepsilon_2 - \varepsilon_{avg}$$
(2.30 1)

$$b_3 = \varepsilon_3 - \varepsilon_{avg} \tag{2.30 P}$$

$$\mathcal{L}_{4} = \mathcal{E}_{4} - \mathcal{E}_{avg} \tag{2.30 }$$

2.7.2 มุมเอียง (inclination angle) ของคานทดแรง

ในระหว่างการทดสอบชิ้นงานทดสอบจะยืดออกตามเวลา ทำให้อัตราทดของคานทดแรง เปลี่ยนเนื่องจากคานทดแรงเอียงจากแนวระดับ มาตรฐาน ASTM E139 (*18*) กำหนดขอบเขตมุม เอียงของคานทดแรงไว้ ไม่เกิน ±10 องศา กับแนวระดับในกรณีที่ไม่มีการปรับมุมเอียงของคาน ตลอดการทดสอบ

2.7.3 อุณหภูมิของชิ้นงานทดสอบ

b

เกณฑ์เกี่ยวกับอุณหภูมิบนผิวชิ้นงานทดสอบ มีดังนี้

 การทดสอบที่อุณหภูมิน้อยกว่าหรือเท่ากับ 982°C (1800°F) อุณหภูมิที่ผิวชิ้นงาน ทดสอบจะต้องเปลี่ยนแปลงอยู่ในช่วง ± 1.7°C (± 3°F) ส่วนการทดสอบที่อุณหภูมิสูง กว่านี้ กำหนดให้เปลี่ยนแปลงในช่วง ± 2.8°C (± 5°F) (18)

2) ผลต่างของอุณหภูมิในช่วงความยาวเกจ ควรมีค่าน้อยกว่า 1 °C (*18*)

บทที่ 3

การออกแบบเครื่องทดสอบ

3.1 ภาพรวมของเครื่องทดสอบการคืบ

เครื่องทดสอบการคืบของวัสดุ ประกอบด้วยส่วนประกอบหลัก 2 ส่วน คือ

- ส่วนที่ทำหน้าที่ให้ภาระชิ้นงานทดสอบ
- 2) ส่วนที่ทำหน้าที่ให้ความร้อนชิ้นงานทดสอบ

3.1.1 ส่วนที่ทำหน้าที่ให้ภาระชิ้นงานทดสอบ

การให้ภาระต้องการต้นกำเนิดแรง และวิธีส่งทอดแรงจากต้นกำเนิดไปสู่ชิ้นงาน ต้นกำเนิด แรงที่มีใช้กันได้แก่ ได้แก่ ตุ้มน้ำหนัก, ตุ้มน้ำหนักร่วมกับคานทดแรง, actuator เป็นต้น วิทยานิพนธ์นี้เลือกวิธีทดแรงจากตุ้มน้ำหนักด้วยคานทดแรง เพราะว่าช่วยลดขนาดแรงต้นกำเนิด (น้ำหนักถ่วง) ได้ และไม่ต้องการอุปกรณ์ควบคุมซับซ้อนเหมือน actuator

3.1.2 ส่วนที่ทำหน้าที่ให้ความร้อนชิ้นงานทดสอบ

การให้ความร้อนชิ้นงานต้องการต้นกำลังที่สอดคล้องกับวิธีให้ความร้อนที่เลือก และต้อง ควบคุมอุณหภูมิชิ้นงานให้ได้ตามที่กำหนดและไม่ผันแปรตามเวลาจนเกินขอบเขตที่ยอมรับ วิธีให้ ความร้อนที่นิยมใช้เช่น ขดลวดความต้านทาน, การเหนี่ยวนำ (induction) ในการทดสอบการคืบ ภายใต้อุณหภูมิคงที่ (isothermal creep test) นิยมใช้เตาขดลวดความต้านทาน เพราะว่าเตาชนิด นี้มีเกรเดียนท์ของอุณหภูมิภายในเตาน้อยกว่าวิธีให้ความร้อนแบบอื่น การให้ความร้อนด้วยวิธี เหนี่ยวนำเหมาะสมกับชิ้นงานที่มีความยาวเกจน้อย และการทดสอบที่ต้องการเปลี่ยนแปลง อุณหภูมิ เช่น การทดสอบ Thermal fatigue หรือ Thermo-mechanical fatigue เป็นต้น ดังนั้น วิทยานิพนธ์นี้เลือกวิธีให้ความร้อนเป็นเตาขดลวดความต้านทาน

3.2 ภาพรวมของการออกแบบ

ภาพรวมของการออกแบบ แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1. แจกแจงส่วนประกอบหลักของเครื่องทดสอบ และการเขียนรูปร่างของเครื่องทดสอบ
- 2. สร้างขั้นตอนการออกแบบ (design procedure) ส่วนประกอบหลัก
- กำหนดข้อมูลจำเพาะ (specification) ของเครื่องทดสอบ โดยอาศัยแนวทางจากข้อมูล เครื่องทดสอบเชิงพาณิชย์และบทความวิจัย
- 4. ออกแบบ (รูปร่าง, กลไก, ชนิดวัสดุ, ขนาด) ชิ้นส่วนในแต่ละส่วนประกอบหลัก
- 5. เขียนแบบภาพประกอบ (assembly drawing) ของเครื่องทดสอบ
- 6. เขียนแบบภาพรายละเอียด (detail drawing) ของเครื่องทดสอบ

ในบทนี้จะกล่าวถึงขั้นตอนที่ 1 และ 2 เท่านั้น ส่วนขั้นตอนที่ 3-6 จะกล่าวในบทที่ 4

3.3 องค์ประกอบหลักของเครื่องทดสอบ

ในที่นี้การจำแนกส่วนประกอบของเครื่องทดสอบเริ่มจาก การแจกแจงสิ่งที่ต้องทำในการ ทดสอบการคืบโดยแสดงในรูปของไดอะแกรมหน้าที่ (functional diagram) จากนั้นระบุว่าต้องใช้ ส่วนประกอบอะไรเพื่อทำหน้าที่แต่ละอย่างที่กำหนดไว้ เมื่อระบุครบแล้วเราจะได้ไดอะแกรม ส่วนประกอบ (component diagram) ส่วนประกอบเหล่านี้จะถูกจัดกลุ่มเป็นองค์ประกอบหลัก ของเครื่องทดสอบเพื่อสร้างขั้นตอนการออกแบบต่อไป

รูปที่ 3.1 แสดงไดอะแกรมหน้าที่ของเครื่องทดสอบการคืบ ซึ่งแบ่งได้ 3 อย่าง คือ การให้ ความร้อนกับชิ้นงานทดสอบ การให้ภาระกับชิ้นงานทดสอบ(กลไกคานทดแรง) และการวัดระยะ ยืดของชิ้นงานทดสอบ

จากไดอะแกรมหน้าที่ หน้าที่แต่ละอย่างจะถูกนำมาพิจารณาเพื่อหาส่วนประกอบที่ เหมาะสมกับหน้าที่นั้น รูปที่ 3.2 แสดงไดอะแกรมส่วนประกอบที่ได้ เมื่อพิจารณาส่วนประกอบที่ แจกแจงไว้จะสามารถจัดกลุ่มส่วนประกอบหลักได้ทั้งสิ้น 6 กลุ่ม คือ เตา ชุดควบคุมอุณหภูมิ ชุด น้ำหนักถ่วง คานทดแรง ชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ และ โครงเครื่องทดสอบ (ขอบเขตของ วิทยานิพนธ์นี้ไม่ครอบคลุมการออกแบบอุปกรณ์วัดระยะยืดตัว)

รูปที่ 3.1 ไดอะแกรมหน้าที่ของการทดสอบการคืบ

รูปที่ 3.2 ไดอะแกรมส่วนประกอบของเครื่องทดสอบการคืบ

จากส่วนประกอบหลักของเครื่องทดสอบในรูปที่ 3.2 จะสามารถเขียนไดอะแกรมการ ทำงานของระบบได้ดังแสดงในรูปที่ 3.3 จากรูป่องค์ประกอบแต่ละอันจะเชื่อมโยงด้วยข้อมูลซึ่งทิศ ทางการไหลของข้อมูลแสดงด้วยลูกศร ส่วนชนิดข้อมูลกำกับด้วยตัวอักษรเอียง เงื่อนไขบังคับ (constraint) ที่สำคัญของแต่ละส่วนประกอบหลักจะเขียนด้วยตัวอักษรตรงอยู่ในวงเล็บใหญ่ "[]"

การทำงานของระบบในรูปที่ 3.2 ในส่วนของอุณหภูมิ อธิบายได้ดังนี้ เตาทำหน้าที่เพิ่ม อุณหภูมิชิ้นงานทดสอบ จากนั้นเทอร์โมคัปเปิ้ลจะอ่านอุณหภูมิชิ้นงานทดสอบป้อนให้ชุดควบคุม อุณหภูมิประมวลผลและส่งสัญญาณควบคุมการทำงานให้เตาเพื่อให้ผลต่างระหว่างอุณหภูมิที่ตั้ง ไว้กับอุณหภูมิจริงน้อยที่สุด ในส่วนของการให้ภาระชิ้นงานชุดน้ำหนักถ่วงจะส่งทอดน้ำหนักจาก ตุ้มน้ำหนักไปให้คานทดแรง คานทดแรงจะทำหน้าที่เพิ่มขนาดของภาระและส่งทอดไปให้ชิ้นงาน ทดสอบ ตามลำดับ โครงเครื่องทดสอบทำหน้าที่จับยึดกลไกการส่งทอดแรง และเตา ดังนั้นจะต้อง รับภาระเนื่องจาก น้ำหนักเตา แรงกริยาของจุดรองรับคานทดแรง และแรงดึงชิ้นงานทดสอบ

จากไดอะแกรมส่วนประกอบและไดอะแกรมการทำงาน จะสามารถออกแบบลักษณะ โดยรวมของเครื่องทดสอบได้ ภาพรวมของเครื่องทดสอบแสดงที่ใช้กลไกคานทดแรงแสดงในรูปที่ 3.4

เฬาลงกรณ์มหา

รูปที่ 3.4 ภาพรวมของเครื่องทดสอบที่ออกแบบ

3.4 ขั้นตอนการออกแบบส่วนประกอบหลัก

ในหัวข้อนี้จะแสดงขั้นตอนทั่วไปในการออกแบบส่วนประกอบหลักของเครื่องทดสอบการ คืบแกนเดี่ยวได้แก่ เตา ชุดน้ำหนักถ่วง คานทดแรง ชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ และ โครงเครื่อง ทดสอบ

3.4.1 ขั้นตอนการออกแบบเตา

ขั้นตอนการออกแบบเตาแสดงอยู่ในรูปที่ 3.4 เนื่องจากวิทยานิพนธ์นี้เลือกวิธีทำความร้อน ด้วยเตาขดลวดความต้านทาน ขั้นตอนแรกจึงเป็นการเลือกโมดูลทำความร้อนสำเร็จรูปจากคู่มือ สินค้า รุ่นของโมดูลความร้อนที่เลือกต้องมีเนื้อที่ว่างภายในพอสำหรับติดตั้งอุปกรณ์วัตระยะ เคลื่อนตัว ถัดมาในขั้นตอนการออกแบบจนวน สิ่งที่ต้องพิจารณาคือ ขนิด และความหนาของ จนวน ในที่นี้เลือกจนวนแข็ง (แคลเขียมซิลิเกต) สำหรับด้านบนและล่างของโมดูลทำความร้อน และออกแบบรูปร่างให้สามารถยึดโมดูลทำความร้อนในตำแหน่งที่ต้องการได้ สำหรับด้านข้างของ โมดูลทำความร้อนจะหุ้มด้วยจนวนใยแก้วเนื่องจากพับงอได้ และป้องกันการสูญเสียความร้อนได้ ดีกว่าจนวนแข็ง ขั้นตอนสุดท้าย คือการค้ำนวณหากำลังความร้อนที่ต้องใช้เพื่อเพิ่มอุณหภูมิ ขึ้นงานทดสอบให้ถึงค่าที่กำหนด หากกำลังที่ต้องการมากกว่ากำลังของโมดูลที่เลือกจะต้องแก้ไขที่ การหุ้มจนวน หรือเลือกโมดูลทำความร้อนที่มีกำลังมากขึ้น แต่ถ้าผลออกมาว่ากำลังที่ต้องการ น้อยกว่ารุ่นที่เลือกก็จะจบการออกแบบ

3.4.2 ขั้นตอนการออกแบบชุดให้ภาระ

จากภาพรวมของเครื่องทดสอบ (รูปที่ 3.4) ชุดให้ภาระประกอบด้วย

- ก้านดึงชิ้นงานทดสอบตัวบนและตัวล่าง
- Universal joint
- อุปกรณ์ปรับระยะ

ก้านดึงชิ้นงานทดสอบจะทำหน้าที่จับยึดและส่งแรงดึงไปยังชิ้นงานทดสอบ โดยมี universal joint ประกอบอยู่ในชุดให้ภาระเพื่อลดโมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบ อุปกรณ์ปรับระยะ ทำหน้าที่ปรับระยะเพื่อชดเชยการยึดตัวของชิ้นงานทดสอบเนื่องจากภาระและความร้อนขณะ ทดสอบ ขั้นตอนการออกแบบแสดงอยู่ในรูปที่ 3.5

รูปที่ 3.6 ขั้นตอนการออกแบบชุดให้ภาระ

3.4.3 ขั้นตอนการออกแบบคานทดแรง

ขั้นตอนการออกแบบคานทดแรงแสดงอยู่ในรูปที่ 3.6 ขั้นตอนแรก คือการออกแบบรูปร่าง และกำหนดอัตราทดของคานทดแรง ขั้นถัดมาคือ วิเคราะห์แรงที่กระทำกับคานทดแรง และความ แข็งเกร็งดัดของคานตามลำดับ

รูปที่ 3.7 ขั้นตอนการออกแบบคานทดแรง

3.4.4 ขั้นตอนการออกแบบโครงเครื่องทดสอบ

ขั้นตอนการออกแบบโครงเครื่องแสดงอยู่ในรูปที่ 3.7 ขั้นตอนแรก คือการออกแบบรูปร่าง ของโครงเครื่อง และกำหนดตำแหน่งจับยึดขึ้นส่วน ในที่นี้ออกแบบให้โครงเครื่องเป็นกรอบรูป สี่เหลี่ยม มีส่วนประกอบหลักคือ ฐาน, เลา และ คานบน (รูปที่ 3.4) เตาถูกออกแบบให้จับยึดจาก ด้านข้างของเสาเพื่อเพิ่มเนื้อที่ใช้สอยและลดจำนวนชิ้นส่วน อุปกรณ์ปรับระยะกำหนดให้ติดตั้งที่ ฐาน โดยอยู่ร่วมแกนกับชุดให้ภาระ เมื่อทราบตำแหน่งจับยึดอุปกรณ์หลักแล้ว ขั้นถัดไป คือการ กำหนดมิติ (กว้าง, สูง) ของโครงเครื่องที่เพียงพอสำหรับติดตั้งอุปกรณ์หลัก ขั้นถัดไป คือการ วิเคราะห์แรงที่กระทำกับโครงเครื่อง และความแข็งเกร็งดัดตามลำดับ

รูปที่ 3.8 ขั้นตอนการออกแบบโครงเครื่องทดสอบ

3.4.5 ขั้นตอนการออกแบบชุดน้ำหนักถ่วง

ชุดน้ำหนักถ่วง ประกอบด้วย โช่, ก้านน้ำหนักถ่วง และ ตัวรองตุ้มน้ำหนัก โซ่จะทำหน้าที่ คล้าย universal joint ทำให้แรงจากน้ำหนักถ่วงกระทำกับคานทดแรงที่ตำแหน่งเดิมและมีทิศใน แนวดิ่งเสมอ (เนื่องจากน้ำหนักถ่วงมีรูปร่างไม่สมมาตรทุกทิศทาง และ ก้านน้ำหนักถ่วงอาจจะคด งอ)

ขั้นตอนการออกแบบแสดงอยู่ในรูปที่ 3.8 ขั้นตอนแรก คือการคำนวณน้ำหนักของชุด น้ำหนักถ่วง ซึ่งเป็นสัดส่วนกับน้ำหนักของชุดให้ภาระ จากนั้นออกแบบรูปร่าง (ความยาว ,มิติหน้า ตัด การจับยึด) ภายใต้ข้อบังคับของน้ำหนัก ขั้นถัดไปคือ วิเคราะห์ความเค้น และความแข็งเกร็ง ของขึ้นส่วนว่าเพียงพอที่จะรับน้ำหนักถ่วงสูงสุดได้หรือไม่

รูปที่ 3.9 ขั้นตอนการออกแบบชุดน้ำหนักถ่วง

3.5 การวิเคราะห์ข้อบกพร่องของเครื่องต้นแบบ

ผลการวิเคราะห์ข้อบกพร่องของเครื่องต้นแบบ (7) สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการ ออกแบบเครื่องทดสอบ โดยสรุปได้ดังนี้

3.5.1 ตำแหน่งของ knife edge

ตำแหน่งของ knife edge ทั้ง 3 ตัวจะต้องอยู่ในแนวเส้นตรงเดียวกัน เพราะมีผลต่อขนาด ของภาระที่กระทำต่อชิ้นงานทดสอบเมื่อคานทดแรงเอียง โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

จากรูปที่ 3.9 (ก) เมื่อคานทดแรงอยู่แนวระดับ และ knife edge ไม่ได้อยู่บนแนวเส้นตรง เดียวกัน แต่ทำมุม $heta_1$ และ $heta_2$ กับแนวระดับ ภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบ P_{max} เท่ากับ

$$P_{max} = W \frac{l_2}{l_1}$$

รูปที่ 3.10 แสดงการะที่กระทำกับขึ้นงานทดสอบเปลี่ยนแปลงเมื่อคานทดแรงเอียง

เมื่อขึ้นงานทดสอบยืดตัวเป็นระยะ Δ/ จะทำให้คานทดแรงเอียงจากแนวระดับเป็นมุม θ₃ และชุดให้ภาระชื้นงานทดสอบเอียงทำมุมกับแนวดิ่งเท่ากับ γ (รูป 3.10(ข)) ภาระที่กระทำกับ ชิ้นงานทดสอบจะเปลี่ยนไปมีขนาดเท่ากับ P โดย

$$P\cos(\gamma) \times l_1 \cos(\theta_1 - \theta_3) = W \times l_2 \cos(\theta_2 + \theta_3)$$

$$P = \frac{W \times l_2 \cos(\theta_2 + \theta_3)}{\cos(\gamma) \times l_1 \cos(\theta_1 - \theta_3)}$$
(3.1)

จากสมการที่ (3.1) จะเห็นว่าอัตราทดเปลี่ยนแปลงตามมุมเอียงของคานทดแรง อย่างไรก็ดี ถ้า ตำแหน่งของ knife edge ทั้งหมดอยู่บนแนวเส้นตรงเดียวกัน ($heta_1= heta_2=0^\circ$) จะได้

$$P = \frac{W \times l_2 \cos(\theta_3)}{\cos(\gamma) \times l_1 \cos(\theta_3)}$$
$$P = W \frac{l_2}{\cos(\gamma) \times l_1}$$
(3.2)

จากรูป

$$\gamma = tan^{-1}\left(\frac{l+\Delta l}{l}\right)$$

แต่ว่า $l >> \Delta l$ ดังนั้น $\gamma \approx 0$

$$P \approx P_{\max} = W \frac{l_2}{l_1} \tag{3.3}$$

จากผลการวิเคราะห์สรุปว่า เมื่อตำแหน่งของ knife edge ทั้งหมดอยู่บนแนวเส้นตรงเดียวกันแล้ว จะถือว่า ภาระที่กระทำต่อชิ้นงานทดสอบจะเปลี่ยนแปลงตามมุมเอียงของคานทดแรงน้อยกว่า กรณีที่ knife edge ไม่อยู่บนแนวเส้นตรงเดียวกัน

3.5.2 การผลิตและการจับยึดชิ้นส่วน

เครื่องทดสอบการคืบต้นแบบเลือกการจับยึดชิ้นส่วน (เช่น โครงเครื่องทดสอบ) ด้วยการ เชื่อม และไม่สามารถควบคุมความคลาดเคลื่อนยินยอม (tolerance) ของชิ้นส่วนได้ตามที่ระบุ การประกอบชิ้นส่วนเกิดความคลาดเคลื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ ส่งผลให้ โมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบมากกว่าค่าที่ยอมรับ (18)

ข้อบกพร่องอีกประการที่พบในการผลิตชิ้นส่วนของเครื่องทดสอบการคืบต้นแบบคือ การ เลือกใช้วัสดุที่เป็น เหล็กเส้น หรือ รางเหล็กสำเร็จรูป พบว่าไม่สามารถควบคุมความตรงของ ชิ้นส่วนได้ ส่วนมากจะคดงอเนื่องจากการจัดเก็บและการขนส่งของผู้จำหน่าย

วิทยานิพนธ์นี้ปรับปรุงการออกแบบโดย ใช้ชิ้นส่วนที่ผ่านการ machining และกำหนด ความคลาดเคลื่อนยินยอมในการผลิต และ โครงเครื่องประกอบกันโดยวิธีสวมและจับยึดด้วย เกลียว (แทนการเชื่อม)

3.5.3 อุปกรณ์ปรับระยะ

เครื่องทดสอบต้นแบบใช้กลไกปรับระยะแบบ turnbuckle และใช้เกลียวรูปตัววี (รูปที่ 3.11) กลไกดังกล่าวใช้งานได้ที่ภาระทดสอบน้อย ๆ แต่ไม่สามารถใช้งานได้ที่ภาระทดสอบสูงสุด เนื่องจากมีความฝืดมาก การแก้ไขสามารถทำได้โดยเปลี่ยนไปใช้เกลียวรูปสี่เหลี่ยมคางหมู หรือรูป สี่เหลี่ยมจัตุรัส อย่างไรก็ตาม วิทยานิพนธ์นี้ใช้อุปกรณ์ปรับระยะสำเร็จรูป เพื่อลดระยะเวลา และ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการพัฒนาเครื่องทดสอบ

3.5.4 การหุ้มฉนวนเตา

การหุ้มฉนวนเตาด้านบนจะต้องมิดชิดและมีความหนาเพียงพอที่จะป้องกันความร้อน สูญเสียที่ผนังด้านบนของเตา และชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ จากการศึกษาเครื่องทดสอบการคืบ ต้นแบบพบว่าการหุ้มฉนวนด้านบนยังไม่เพียงพอ และมีช่องเปิดด้านบนกว้าง ทำให้การกระจาย อุณหภูมิภายในเตามีเกรเดียนท์ของอุณหภูมิสูง วิทยานิพนธ์นี้จึงแก้ไขการออกแบบเตาโดยเพิ่ม ความหนาฉนวนด้านบน และด้านล่างเพื่อลดเกรเดียนท์ของอุณหภูมิภายในเตา

รูปที่ 3.11 กลไก Turnbuckle

บทที่ 4

ผลการออกแบบ

4.1 ข้อมูลจำเพาะของเครื่องทดสอบ

ข้อมูลจำเพาะของเครื่องทดสอบ ประกอบด้วย ภาระทดสอบสูงสุด และอุณหภูมิทดสอบ สูงสุด การกำหนดข้อมูลจำเพาะดังกล่าวทำได้ 2 วิธีคือ วิธีแรกใช้การรวบรวมข้อมูลจำเพาะของ เครื่องทดสอบที่มีขายแล้วเลือกข้อมูลจำเพาะที่ต้องการ วิธีที่สองคือกำหนดจากการใช้งานเครื่อง ทดสอบว่าต้องการนำไปทดสอบวัสดุอะไร และวัสดุนั้นนิยมทดสอบที่สภาวะใด วิทยานิพนธ์นี้ เลือกใช้วิธีที่สอง

วัสดุที่ต้องการทดสอบคือ วัสดุที่ใช้ทำหม้อต้ม (เหล็กกล้า 2.25Cr-1Mo) อุณหภูมิใช้งานอยู่ ที่ประมาณ 540 องศาเซลเซียส (2) ดังนั้นกำหนดอุณหภูมิทดสอบสูงสุด T_{max} คือ

ถัดไปเป็นการคำนวณหาขนาดภาระทดสอบสูงสุดของเครื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความ เค้น และอายุการคืบของวัสดุนี้คือ (20)

 $T(\log(t_r) + 15.956) = 18600.626 + 659.767(\log \sigma) - 2655.786(\log \sigma)^2$ (4.2)

โดย T คือ อุณหภูมิ (K)

 σ_r คือ อายุของการคืบ (hour) σ คือ ความเค้น (kgf/mm ^{2})

ความเค้นสูงสุดเกิดขึ้นเมื่อระยะเวลาทดสอบที่น้อยที่สุด (หรืออายุการคืบมีค่าน้อยที่สุด) และ อุณหภูมิทดสอบต่ำสุด ในที่นี้กำหนดระยะเวลาทดสอบที่น้อยที่สุดเท่ากับ 20 ชั่วโมง และอุณหภูมิ ทดสอบต่ำสุด เท่ากับ 813.15 K (540°C) เมื่อแทนค่าในสมการที่ (4.2) จะแก้สมการหา σ ซึ่งเป็น ความเค้นสูงสุดบนชิ้นงานทดสอบได้เท่ากับ 271.1 MPa เลือกขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของชิ้นงานทดสอบในช่วงความยาวเกจ $d_{\scriptscriptstyle gauge}$ เท่ากับ

$$d_{gauge} = 6 \text{ III.}$$

ดังนั้นขนาดภาระสูงสุดที่กระทำกับชิ้นงาน P_{max} คำนวณได้จาก

$$P_{max} = \sigma \left(\frac{\pi}{4} d_{gauge}^2 \right) \tag{4.4}$$

P_{max} = 7,665 นิวตัน

ดังนั้นเลือก P_{max} = 8,000 นิวตัน (4.5)

จากการสืบค้นเครื่องทดสอบที่มีขาย (11) พบว่าอัตราทดของคานทดแรงที่นิยมใช้คือ 1:3, 1:5, 1:10, 1:20 สำหรับวิทยานิพนธ์นี้เลือกอัตราทด 1:10 เพราะที่อัตราทดสูงกว่านี้คานทดแรงจะมี ความยาวมาก ความผิดพลาดในการผลิตชิ้นส่วนก็จะมากขึ้น และยังทำให้เครื่องทดสอบมีขนาด ใหญ่ขึ้น แต่ที่อัตราทดต่ำกว่านี้จะต้องใช้ตุ้มน้ำหนักจำนวนมากหากต้องการทดสอบที่ภาระทดสอบ สูงสุด (8,000 นิวตัน)

4.2 ชิ้นงานทดสอบ

ชิ้นงานทดสอบที่เลือก คือ ชิ้นงานทดสอบทรงกระบอก ทำเกลียวที่ปลายทั้งสองสำหรับจับ ยึด ลักษณะของชิ้นงานทดสอบแสดงอยู่ในรูปที่ 4.1 เหตุผลที่เลือกรูปร่างชิ้นงานทดสอบนี้เพราะการ ทดสอบการคืบแกนเดี่ยวส่วนใหญ่ในชิ้นงานทดสอบทรงกระบอก ส่วนเหตุผลที่เลือกการจับยึดด้วย เกลียวเพราะออกแบบชิ้นส่วนที่จะมาจับยึดชิ้นงานทดสอบได้ง่าย และประหยัดค่าใช้จ่ายในการทำ ชิ้นงานทดสอบ

รูปที่ 4.1 ชิ้นงานทดสอบ

จากมาตรฐาน ASTM E8-96 (21) สำหรับ
$$d_{_{gauge}}$$
 = 6 มม. จะได้

ความยาวเกจ GL = 30.0 มม. (4.6) รัศมีฟิลเลต R = 6 มม. (4.7)

ความยาวของส่วนที่หน้าตัดถูกลดขนาด L_{reduce} มาตรฐานกำหนดให้มีค่าอย่างน้อย 36 มม. จากเอกสารของผู้ผลิตเครื่องทดสอบ (22) เลือก

$$L_{reduce} = 55 \text{ ma.} \tag{4.8}$$

รายละเอียดของชิ้นงานทดสอบแสดงอยู่ในแบบรายละเอียดหมายเลข 030 ในภาคผนวก ก

4.2.1 เกลียวจับยึดชิ้นงานทดสอบ

มาตรฐาน ASTM E8 M (21) แนะนำว่า ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของเกลียว d_{nominal} ควรมีค่าอย่างน้อย 1.6 เท่า ของขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางช่วงความยาวเกจ (6 มม.) สำหรับ งานวิจัยนี้เลือกอัตราส่วนเท่ากับ 2 เท่า เพื่อลดโอกาสที่ชิ้นงานทดสอบจะเสียหายตรงบริเวณจับยึด ดังนั้น

$$d_{nominal} = 12 \text{ JJ}. \tag{4.9}$$

ระยะพิตช์ (pitch) *p* ที่เลือกใช้ เท่ากับ 1 มม. ซึ่งเป็นเกลียวละเอียด เหตุผลที่เลือก เกลียวละเอียด เพราะว่า เกลียวละเอียดมีระยะเผื่อ (clearance) ระหว่างยอดเกลียวและท้องเกลียว น้อยทำให้สามารถจับยึดชิ้นงานทดสอบได้เที่ยงตรงกว่าเกลียวหยาบ ดังนั้นเกลียวที่ใช้คือ M12X1

ความยาวของเกลียว L_{Thread} ถูกกำหนดโดยจำนวนเกลียวที่สามรถรับภาระทดสอบ สูงสุด เนื่องจากการออกแบบอ้างอิงกับการทดสอบวัสดุเหล็กกล้า 2.25Cr-1Mo ดังนั้นการออกแบบ ชิ้นงานทดสอบจึงอ้างอิงกับวัสดุดังกล่าว ข้อมูลความแข็งแรงของวัสดุนี้ (*20*) คือ

$$\sigma_{u,RT} = 496.44$$
 MPa
 $\sigma_{u,HT} = 282.70$ MPa
 $\sigma_{y,RT} = 272.35$ MPa
 $\sigma_{y,HT} = 110.32$ MPa
 $\sigma_{creep,1\%,10^5h} = 31.716$ MPa

42

จากหัวข้อที่ 2.5 ความเค้นที่ยอมรับได้คือ 31.716 MPa แต่เนื่องจากเป็นข้อมูลจากคู่มือ ดังนั้น จะ ชดเชยความไม่แน่นอนของข้อมูลความแข็งแรง 10 เปอร์เซ็นต์ (23) กล่าวคือ ใช้ตัวประกอบความ ปลอดภัย *SF* (safety factor) เท่ากับ 1.1 ดังนั้นความเค้นที่ยอมรับได้ *σ_{allow,2.25Cr-1Mo}* คือ

$$\sigma_{allow,2.25Cr-1Mo} = \frac{1}{SF} \times 31.716 = 28.83 \text{ MPa}$$
(4.10)

ความเค้นเฉือนที่ยอมรับได้ สามารถประมาณได้จาก

$$\tau_{allow,2.25Cr-1Mo} = \frac{1}{2} \times \sigma_{allow,2.25Cr-1Mo} = 14.41 \text{ MPa}$$
(4.11)

ความเสียหายของเกลียวที่เป็นไปได้คือ เกลียวขาดเนื่องจากความเค้นเฉือนตามขวาง และ เกลียว ครากเนื่องจากความเค้นกด การคำนวณหาจำนวนเกลียว *n* ทั้งสองกรณีแสดงอยู่ในหัวข้อย่อย ต่อไปนี้

ก) เกลี่ยวขาดเนื่องจากความเค้นเฉือนตามขวาง

พื้นที่ที่รับความเค้นเฉือนของเกลียว n เกลียว A_{root} คือ

$$A_{root} = bn \pi d_{root} \tag{4.12}$$

โดย b คือ ความสูงของฐานเกลียว มีค่าเท่ากับ $rac{3}{4}p$

 d_{root} คือ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางราก มีค่าเท่ากับ $d_{nominal} - rac{5\sqrt{3}}{8}p$

สำหรับเกลียวที่ใช้ *p* = 1 มม. ดังนั้น

$$d_{root} = 10.917$$
 มม. (4.13)

สมการออกแบบคือ

$$\frac{3P_{\max}}{2A_{root}} = \tau_{allow, 2.25Cr-1Mo}$$
(4.14)

แทนค่าในสมการที่ (4.5), (4.11) และ (4.13) ลงในสมการที่ (4.14) จะได้

ข) เกลียวครากเนื่องจากความเค้นอัด

พื้นที่ที่รับความเค้นอัดของเกลียว n เกลียว A คือ

$$A = \frac{\pi n}{4} \left(d_{no\,min\,al}^2 - d_{root}^2 \right) \tag{4.16}$$

สมการออกแบบคือ

$$\frac{P_{max}}{A} = \sigma_{allow, 2.25Cr-1Mo}$$
(4.17)

แทนสมการ (4.16) ลงใน (4.17) และแทนค่าจากสมการ (4.5), (4.9), (4.10) และ (4.13) ลงใน (4.17) จะได้

จากผลการคำนวณในสมการ (4.15) และ (4.18) เลือกจำนวนเกลี่ยว

$$n = 35$$
 (4.19)

ความยาวเกลียว L_{Thread} คือ ผลคูณของจำนวนเกลียวและพิตช์ ดังนั้น

$$L_{Thread} = 35 \text{ mm}. \tag{4.20}$$

4.2.2 ระยะสำหรับติดตั้งอุปกรณ์วัดระยะเคลื่อนตัว

อุปกรณ์วัดระยะเคลื่อนตัว (extensometer) ที่กำลังออกแบบ(24)ต้องการระยะ ติดตั้ง 15 มม. ดังนั้น กำหนดให้

$$L_{ext} = 18$$
 มม. (4.21)

ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของชิ้นงานทดสอบ ณ ตำแหน่งติดตั้งอุปกรณ์วัดระยะเคลื่อนตัว ϕ_{ext} กำหนดให้เท่ากับขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางรอง (minor diameter) ของเกลียว เพื่อลด stress concentration บริเวณที่เปลี่ยนจากเกลียวมาเป็นผิวเรียบ

$$\phi_{ext} = 10 \text{ sub.} \tag{4.22}$$

เตาที่ใช้เป็นชนิดขดลวดความต้านทาน เพราะสร้างระบบควบคุมได้ง่าย และต้นทุนน้อยกว่า วิธีอื่น ขั้นตอนการออกแบบเตา คือ การเลือกโมดูลทำความร้อน (heating module) และ การ ออกแบบฉนวนหุ้มโมดูลทำความร้อนและตัวเรือนโลหะ

4.3.1 การเลือกโมดูลทำค<mark>วามร้อน</mark>

เนื่องจากเลือกชิ้นงานทุดสอบรูปทรงกระบอก โมดูลทำความร้อนที่ใช้จึงมีพื้นที่ว่าง ภายในเป็นรูปทรงกระบอก เพื่อให้การกระจายอุณหภูมิที่ผิวชิ้นงานตามแนวเส้นรอบวงสม่ำเสมอ

การเลือกโมดูลทำความร้อนจากแคตาล็อคของผู้ผลิต จะพิจารณาถึง 1) พื้นที่ว่างภายในเตา เกณฑ์ที่ใช้ก็คือ มีพื้นที่กว้างพอสำหรับติดตั้งอุปกรณ์วัดระยะ เคลื่อนตัว และความสูง (ภายใน) ของเตาต้องมากกว่าความยาวของชิ้นงานทดสอบ 2) อุณหภูมิสูงสุดที่ทำได้ เกณฑ์ที่ใช้คือ สามารถทำอุณหภูมิได้มากกว่าอุณหภูมิ ทดสอบสูงสุด T_{max} ซึ่งในที่นี้กำหนดไว้เท่ากับ 650 °C

จากเอกสารของผู้ผลิต (25) เลือก โมดูลทำความร้อนรูปครึ่งทรงกระบอก ของบริษัท Kanthal รุ่น HAS 100/250/57.5 ใช้กำลังไฟฟ้า 650 วัตต์ (ต่อ 1 ซีก) เมื่อประกอบเป็นเตา ทรงกระบอก (2 ซีกประกบกัน) จะให้กำลังความร้อน 1,300 วัตต์ อย่างไรก็ดี หลังจากออกแบบ ฉนวนและคำนวณการสูญเสียความร้อนโหมดต่าง ๆ แล้วจะต้องตรวจสอบอีกครั้งว่ากำลังความร้อน เพียงพอหรือไม่

4.3.2 การคำนวณความร้อนสูญเสียจากเตา

โมดูลทำความร้อนที่เลือกจะถูกหุ้มด้วยฉนวนความร้อนอีกชั้นหนึ่ง เพื่อลดปริมาณ ความร้อนสูญเสีย และควบคุมอุณหภูมิที่เปลือกเตาไม่ให้สูงเกิน 150 องศาเซลเซียส ก) ความร้อนที่สูญเสียจากผนังด้านข้างของเตา

เนื่องจากโมดูลทำความร้อนเป็นรูปทรงกระบอก จึงเลือกฉนวนความร้อนแบบ blanket เพราะสามารถพันรอบโมดูลทำความร้อนได้ ความหนาของฉนวนที่เลือกคือ 50 มม.

46

อุณหภูมิที่ผิวนอกของเตาคำนวณได้จากสมการที่ (2.1) และ (2.2)

$$\frac{(T_{inside} - T_{surface,side})}{\frac{\ln(r_2/r_1)}{2\pi k_1 L} + \frac{\ln(r_3/r_2)}{2\pi k_2 L} + \frac{\ln(r_4/r_3)}{2\pi k_3 L}} = h_v A_0 (T_{surface,side} - T_{air}) + \varepsilon \sigma A_0 \left(T_{surface,side}^4 - T_{air}^4\right)$$

และ ปริมาณความร้อนสูญเสียคำนวณได้จากสมการที่ (2.1)

$$Q_{side} = \frac{(T_{inside} - T_{surface,side})}{\frac{\ln(r_2/r_1)}{2\pi k_1 L} + \frac{\ln(r_3/r_2)}{2\pi k_2 L} + \frac{\ln(r_4/r_3)}{2\pi k_3 L}}$$

แทนค่าตัวแปรที่ทราบค่าแล้ว ดังนี้

อุณหภูมิภายในเตา	Tinside	= 650°C = 923.15 K
อุณหภูมิอากาศภายนอก	T _{air}	= 27°C = 300.15 K
ค่า Emissivity	ε	= 0.17 (เหล็กกล้าไร้สนิมที่อุณหภูมิ 400 K)
ค่าคงตัว Boltzman	σ	$= 5.67 \times 10^{-8} \frac{W}{m^2 K^4}$
ความสูงเตา 😽	L	= 250 mm.
รัศมีในของโมดูลทำความร้อน	r_1	= 50 mm.
รัศมีนอกของโมดูลทำความร้อน	r_2	= 125 mm.
รัศมีของฉนวน	<i>r</i> ₃	= 175 mm.
รัศมีนอกของเปลือกเตา	r_4	= 177 mm.
พื้นที่ผิวนอกเตา	A_0	$=2\pi r_4 L$
สัมประสิทธิ์การนำความร้อน		
โมดูลทำความร้อน (Firbrothal)		<i>k₁</i> = 0.170 W/m·K (ประมาณที่ 900 K)
ฉนวน		k₂ = 0.105 W/m⋅K (ประมาณที่ 645 K) (25)
เปลือกเตา (เหล็กกล้าสเตนเลส)		<i>k</i> ₃ = 15.2 W/m⋅K (ประมาณที่ 400 K)

เนื่องจากสัมประสิทธิ์การพาความร้อนแบบอิสระของพื้นผิวแนวดิ่ง *h*_v (สมการที่ 2.3) และสัมประสิทธิ์การนำความร้อน *k* จะมีค่าแปรตามอุณหภูมิ การคำนวณจึงต้อง สมมุติค่าอุณหภูมิที่ผิวเตา แล้วคำนวณหาผลเฉลยเพื่อปรับค่าเริ่มต้นจนกว่าค่าเริ่มต้นจะลู่เข้า สมการที่เกี่ยวข้องคือสมการที่ (2.1) – (2.6) ผลการคำนวณที่ได้คือ

$$Q_{side} = 102.4 \text{ W}$$
 (4.23)
 $T_{surface \ side} = 89.68 \text{ °C}$ (4.24)

ข) ความร้อนที่สูญเสียจากผนังด้านบนและด้านล่างของเตา

ฉนวนความร้อนที่ด้านบนและล่างของโมดูลทำความร้อนที่ใช้เป็นชนิดแข็ง (SILCAL 1100) เพื่อให้โมดูลทำความร้อนติดตั้งอยู่ในเตาตามตำแหน่งออกแบบ

อุณหภูมิที่ผิวนอกของเต<mark>าคำนวณได้จากสมการที่</mark> (2.7) และสมการที่ (2.8) ดังนี้

$$\frac{A(T_{inside} - T_{surface})}{\frac{L_1}{k_1} + \frac{L_2}{k_2}} = hA(T_{surface} - T_{air}) + \varepsilon \sigma A\left(T_{surface}^4 - T_{air}^4\right)$$

และ ปริมาณความร้อนสูญเสียคำนวณได้จากสมการที่ (2.7)

$$Q_{top} = \frac{A(T_{inside} - T_{surface})}{\frac{L_1}{k_1} + \frac{L_2}{k_2}}$$

แทนค่าตัวแปรที่ทราบค่ามีดังนี้

อุณหภูมิภายในเตา	Tinside	= 650°C = 923.15 K
อุณหภูมิอากาศภายนอก	T _{air}	= 27°C = 300.15 K
ความหนาของฉนวน	L_1	= 100 mm.
ความหนาผนังเตา	L_2	= 10 mm.
พื้นที่ตั้งฉากกับทิศการนำความร้อน A		$=\pi(r_4)^2$

สัมประสิทธิ์การนำความร้อน

k₁ = 0.170 W/m⋅K (ประมาณที่ 900 K) ฉนวน เปลือกเตา (เหล็กกล้าสเตนเลส) k₂ = 15.2 W/m·K (ประมาณที่ 400 K)

ค่าสัมประสิทธิ์การพาความร้อนแบบอิสระของพื้นผิวแนวระดับ *h* และค่า ้สัมประสิทธิ์การนำความร้อน k จะขึ้นกับอุณหภูมิ การคำนวณจึงต้องสมมุติค่าอุณหภูมิที่ผิวเตา แล้ว ้คำนวณหาผลเฉลยเพื่อปรับค่าเริ่มต้นจนกว่าค่าเริ่มต้นจะลู่เข้า สมการที่เกี่ยวข้องคือสมการที่ (2.7) - (2.11) ผลการคำนวณที่ได้คือ

ผนังด้านเน

$$Q_{top} = 79.3 \text{ W}$$
 (4.25)
 $T_{surface, top} = 134.3 \text{ °C}$ (4.26)

ผนังด้านล่าง

$$Q_{bottom} = 73.3 \text{ W}$$
 (4.27)
 $T_{surface, bottom} = 173.62 \text{ °C}$ (4.28)

$$S_{surface, bottom} = 173.62 \ ^{\circ}\text{C} \tag{4.28}$$

ค) ความร้อนที่สูญเสียผ่านก้านดึงชิ้นงานทดสอบ

ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของก้านดึงชิ้นงานทดสอบเท่ากับ 20 มม.(ผลการออกแบบ แสดงอยู่ในหัวข้อที่ 4.4.2ค) ปริมาณความร้อนสูญเสียคำนวณได้จากสมการที่ (2.12)

$$Q_f = (T_{base} - T_{air}) (\sqrt{h_{air} P k A_f}) \tanh(m L_f)$$
 แରะ $m = \sqrt{\frac{h_{air} P}{k A_f}}$

แทนค่าตัวแปรที่ทราบค่าดังนี้		
สัมประสิทธิ์การพาความร้อน	h	$= 5 W/m^2 K^{-1}$
เส้นรอบวงของก้านดึงชิ้นงานทดสอบ	Р	= 62.8 mm.
พื้นที่หน้าตัดของครีบทรงกระบอก	A_f	$= 314.2 \text{ mm.}^2$
อุณหภูมิฐาน (ปลายที่ร้อน)	T_{base}	= 650°C = 923.15 K
อุณหภูมิอากาศ	T _{air}	= 27 °C = 300.15 K

ผลการคำนวณที่ได้แสดงอยู่ในรูปที่ (4.2) จากรูปจะเห็นว่า $\mathcal{Q}_{f}$ เพิ่มขึ้นเมื่อก้านดึง ้ชิ้นงานทดสอบยาวขึ้น แต่ว่าที่ความยาวตั้งแต่ 300 มม. $Q_{_f}$ จะลู่เข้าสู่ค่าคงที่ (เพราะอุณหภูมิที่ผิว เข้าใกล้อุณหภูมิอากาศ) ดังนั้นก้านดึงชิ้นงานควรจะยื่นออกจากเตาอย่างน้อย 300 มม ก่อนจะไป ้ ยึดกับชิ้นส่วนอื่นเมื่อแทนค่า $L_{\!f}$ เท่ากับ 300 มม.จะได้ $Q_{_f}$ เท่ากับ 24 W ถ้าประมาณให้การสูญเสีย ความร้อนที่ก้านดึงชิ้นงานท่อนบนและท่อนล่างเท่ากันแล้วจะได้

Κ

รูปที่ 4.2 ปริมาณความร้อนที่สูญเสียผ่านก้านดึงชิ้นงานทดสอบ

 $^{^{1}}$ สำหรับการพาอิสระ h จะมีค่าอยู่ในช่วง 2-25 W/m ^{2} K

ง) ปริมาณความร้อนสูญเสียสุทธิ

ปริมาณความร้อนสูญเสียสุทธิจากเตา Q_{Loss} คือผลรวมของปริมาณความร้อน สูญเสียที่กล่าวไปในหัวข้อย่อย ก) ถึง ค) ดังนั้น

$$Q_{Loss} = Q_{side} + Q_{top} + Q_{bottom} + Q_f \tag{4.30}$$

แทนค่าในสมการที่ (4.23), (4.25), (4.27) และ (4.29) ลงในสมการที่ (4.30) จะได้

$$Q_{Loss} = 302.7 \text{ W}$$
 (4.31)

4.3.3 การคำนวณปริมาณความร้อนสะสมในชิ้นส่วนเตา

ก) ปริมาณความร้อนสะสมในโมดูลทำความร้อน Q_{Abs1}

อุณหภูมิสิ้นสุด T_f กำหนดให้เท่ากับค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิที่จุดต่อ ดังนั้น

$$T_f = 0.5(650+298.63) = 474.32$$
 °C

ความจุความร้อนจำเพาะ $C_p = 900 \; {
m J/kg\cdot K}$ มวลของโมดูลทำความร้อน 2 ซีก (25)

$$m = 2.4$$
 kg.

แทนค่าในสมการที่ (2.16) และกำหนดอุณหภูมิเริ่มต้น T_i เท่ากับ 27°C จะได้

 $Q_{Abs1} = 959.7$ kJ (4.32)

ข) ปริมาณความร้อนสะสมในฉนวนความร้อนด้านข้าง Q_{Abs2}

อุณหภูมิสิ้นสุด T_f กำหนดให้เท่ากับค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิที่จุดต่อ ดังนั้น

 $T_f = 0.5(298.63 + 89.72) = 194.2$ °C

ความหนาแน่นของวัสดุ ho = 48 kg/m³ ความจุความร้อนจำเพาะ C_p = 0.037 J/kg-K ปริมาตรของฉนวน $V = \pi \left(r_3^2 - r_2^2\right) L = 0.012$ m³ แทนค่าในสมการที่ (2.16) และกำหนดอุณหภูมิเริ่มต้น T_i เท่ากับ 27°C จะได้

$$Q_{Abs2} = 3.44 \text{ J}$$
 (4.33)

ค) ปริมาณความร้อนสะสมในฉนวนด้านบน Q_{Abs3}

อุณหภูมิสิ้นสุด T_f กำหนดให้เท่ากับค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิที่จุดต่อ ดังนั้น

 $T_f = 0.5(650+134.29) = 392.1$ °C

ความหนาแน่นของวัสดุ ho = 290 kg/m³ ความจุความร้อนจำเพาะ C_p = 800 J/kg·K ปริมาตรของฉนวน $V = \pi (r_3^2 - r_1^2) L_1 = 8.84 \times 10^{-3} \text{ m}^3$ แทนค่าในสมการที่ (2.16) และกำหนดอุณหภูมิเริ่มต้น T_i เท่ากับ 27°C จะได้

$$Q_{Abs3} = 748.8 \text{ kJ}$$
 (4.34)

ง) ปริมาณความร้อนสะสมในฉนวนด้านล่าง $Q_{{\scriptscriptstyle Abs4}}$

อุณหภูมิสิ้นสุด T_{f} กำหนดให้เท่ากับค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิที่จุดต่อ ดังนั้น

 $T_f = 0.5(650+173.6) = 411.8$ °C

ความหนาแน่นของวัสดุ ความจุความร้อนจำเพาะ ปริมาตรของฉนวน $ho = 290 \text{ kg/m}^3$ $C_p = 800 \text{ J/kg·K}$ $V = \pi (r_3^2 - r_2^2) L_1 = 8.84 \times 10^{-3} \text{ m}^3$ แทนค่าในสมการที่ (2.16) และกำหนดอุณหภูมิเริ่มต้น T_i เท่ากับ 27°C จะได้

$$Q_{Abs4} = 789.2 \text{ kJ}$$
 (4.35)

๑) ปริมาณความร้อนสะสมในก้านดึงชิ้นงานและชิ้นงานทดสอบ Q_{Abs5}

เพื่อให้การคำนวณง่ายขึ้น จะสมมุติให้ชิ้นงานทดสอบเป็นรูปทรงกระบอกเส้นผ่านศูนย์กลาง เท่ากับก้านดึงชิ้นงานทดสอบ (d_{rod} = 20 มม.)

อุณหภูมิสิ้นสุด	$T_f = 600$ °C		
ความหนาแน่นของวัสดุ	$ ho = 8238 \text{ kg/m}^3$		
ความจุความร้อนจำเพาะ	$C_p = 504 \text{ J/kg} \cdot \text{K}$		
ปริมาตรของฉนวน	$V = \frac{\pi}{4} d^2 L = 7.8 \times 10^{-5} \text{ m}^3$		
แทนค่าในสมการที่ (2.15) และกำหนดอุณหภูมิเริ่มต้น <i>T_i เ</i> ท่ากับ 27°C จะได้			

$$Q_{Abs5} = 364.7 \text{ kJ}$$
 (4.36)

ปริมาณความร้อนที่เก็บสะสมทั้งหมด Q_{Absorb} คือ

$$Q_{Absorb} = Q_{Abs1} + Q_{Abs2} + Q_{Abs3} + Q_{Abs4} + Q_{Abs5}$$

$$(4.37)$$

แทนสมการที่ (4.32) – (4.36) ลงในสมการที่ (4.37) จะได้

$$Q_{Absorb} = 2866 \text{ kJ} \tag{4.38}$$

4.3.4 การคำนวณกำลังของเตา

กำลังความร้อนของเตาที่ต้องการ P หาได้จากสมการที่ (2.14)

$$P = \left(\frac{Q_{Absorb}}{t_s} + \frac{2}{3}Q_{Loss}\right)\frac{SF}{\eta}$$

แทนค่าต่อไปนี้
QLoss , QAbsorbจากสมการที่ (4.31) และ (4.38) ตามลำดับSF = 1.1(เอกสารอ้างอิง (13) แนะนำว่า ระบบขนาดเล็กควรเผื่อไว้ 10 เปอร์เซ็นต์)η = 0.7(เอกสารอ้างอิง (25) แนะนำค่า η = 70 เปอร์เซ็นต์)

กำลังของเตาที่ต้องการเพื่อทำอุณหภูมิให้ถึง 650 องศาเซลเซียส ในระยะเวลา *t*_s เท่ากับ 1 ถึง 4 ชั่วโมง แสดงอยู่ในรูปที่ 4.3 จากหัวข้อที่ 4.3.1 กำลังของโมดูลทำความร้อน คือ 1,300 วัตต์ ดังนั้นจะสามารถทำอุณหภูมิถึง 650 °C ในระยะเวลาน้อยกว่า 2 ชั่วโมง ซึ่งอยู่ใน ขอบเขตที่ยอมรับได้ (4-6 ชั่วโมง) จึงสรุปว่าโมดูลทำความร้อนที่เลือกมีความเหมาะสม

4.4 ชุดให้ภาระชิ้นงาน<mark>ทดส</mark>อบ

4.4.1 ภาพร_{วม}

ลักษณะการประกอบชิ้นส่วนของชุดให้ภาระ แสดงอยู่ในรูปที่ 4.4 จากรูป ชิ้นส่วน ในชุดให้ภาระประกอบด้วย

1) ข้อต่อ universal จำนวน 3 ชิ้น (ตัวบน, ตัวกลาง และ ตัวล่าง)
 2) ก้านดึงชิ้นงาน จำนวน 3 ท่อน (ก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนบน, ก้านดึงชิ้นงาน ทดสอบท่อนอน, ก้านดึงชิ้นงาน

4.4.2 ก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนบนและท่อนล่าง

ก) วัสดุ

วัสดุสำหรับทำก้านจะต้องมีความแข็งแรงที่อุณหภูมิสูงดี กลุ่มวัสดุที่เหมาะกับช่วง อุณหภูมิใช้งาน (600°C) ได้แก่ เหล็กกล้าสเตนเลส (stainless steel) และซุปเปอร์อัลลอย (superalloy) (26) เป็นต้น ในที่นี้เลือกใช้เหล็กกล้าสเตนเลสชนิดออสเตนนิติก (austenitic) เบอร์ 310S เพราะ มีความแข็งแรงและความต้านทานออกซิเดชันที่อุณหภูมิสูงดี และหาซื้อได้ ภายในประเทศ ข้อมูลความแข็งแรงที่ทราบมีดังนี้ (2) $\sigma_{u,310S,RT} = 627$ MPa $\sigma_{u,310S,HT} = 440$ MPa $\sigma_{y,310S,RT} = 290$ MPa $\sigma_{y,310S,HT} = 151.13$ MPa $\sigma_{creep,1\%,10^{5}h} = 54.25$ MPa

ความเค้นดึงที่ยอมรับได้ของวัสดุนี้ที่อุณหภูมิสูง (สมการที่ (2.19)) คือ

 $\sigma_{allow,310S,HT} = 54.25 \text{ MPa}$ (4.39)

ความเค้นเฉือนที่ยอมรับได้ของวัสดุนี้ที่อุณหภูมิสูง คือ

$$\tau_{allow,310S,HT} = \frac{1}{2} \times \sigma_{allow,310S,HT} = 27.13 \text{ MPa}$$
 (4.40)

ข) ปลายจับยึดกับชิ้นงานทดสอบ

เนื่องจากก้านดึงชิ้นงานทดสอบยึดกับชิ้นงานทดสอบด้วยเกลียว (หัวข้อที่ 4.2) ดังนั้นที่ปลายจับยึดกับชิ้นงานทดสอบจะทำรูเกลียวไว้ เมื่อเปรียบเทียบความแข็งแรงของวัสดุที่ทำ ก้านดึงชิ้นงานทดสอบ (สมการที่ (4.40)) และ วัสดุที่ทำชิ้นงานทดสอบ (สมการที่ (4.11)) จะเห็นว่า วัสดุที่ทำก้านดึงชิ้นงานทดสอบแข็งแรงกว่า ดังนั้น จำนวนเกลียวที่ก้านดึงชิ้นงานทดสอบจึงถูก กำหนดโดยจำนวนเกลียวที่ปลายของชิ้นงานทดสอบ (M12X1 ความยาวเกลียว 35 มม.)

ค) ส่วนลำตัวของก้านดึงชิ้นงานทดสอบ

ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของก้านดึงชิ้นงาน *d_{rod}* (รูปที่ 4.5) ในเบื้องต้นจะ ประมาณจากคำแนะนำในเอกสารอ้างอิง (27) ว่า ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายนอกควรมีค่าอย่าง น้อย 1.5 เท่าของเส้นผ่านศูนย์กลางของขนาดเกลียว *d_{thread}* (12 มม.) ดังนั้น

$$d_{rod} \ge 1.5 imes 12 = 18$$
มม. $d_{rod} = 20$ มม.

เลือก

ถัดไปพิจารณาความแข็งแรงของก้านดึงชิ้นงานว่าเพียงพอหรือไม่ ความเสียหาย ที่เกิดขึ้นได้ของก้านดึงชิ้นงานทดสอบ คือก้านดึงขาดภายใต้ความเค้นดึง จากรูปที่ 4.4 พื้นที่รับแรง ดึงที่น้อยที่สุด คือ พื้นที่วงแหวนรอบรูเกลียว A โดย

$$A = \frac{\pi}{4} (d_{rod}^2 - d_{thread}^2)$$

แทนค่าตัวแปรจะได้ $A = 2.01 \times 10^{-4}$ มม.²

ความเค้น ณ ภาระทดสอบสูงสุด $P_{max}=8000$ นิวตัน คือ

$$\sigma = \frac{P_{max}}{A} = 39.8 \text{ MPa.}$$

จากผลการคำนวณ ความเค้นที่เกิดขึ้นมีค่าน้อยกว่าความเค้นดึงที่ยอมรับได้ของวัสดุ (สมการที่ (4.39)) ดังนั้นเลือก

$$d_{rod} = 20$$
มม. (4.41)

เหตุผลประกอบอื่นในการเลือกใช้ขนาดดังกล่าวแทนที่จะใช้ขนาดใกล้เคียงกับ ขนาดมาตรฐาน (1 นิ้ว (25.4 มม.)) เนื่องจากก้านดึงชิ้นงานทดสอบเป็นชิ้นส่วนที่ต้องมีความ เที่ยงตรงสูงในเรื่องของความตรง (straightness) ความร่วมศูนย์ระหว่างก้านกับศูนย์กลางของรู เกลียว ดังนั้นแม้ว่าจะต้องกลึงปอกเพลาจากขนาด 25.4 มม. ให้เหลือ 20 มม. ก็เป็นสิ่งที่จำเป็น

รูปที่ 4.5 ปลายก้านดึงชิ้นงานทดสอบส่วนจับยึดชิ้นงานทดสอบ

ง) ส่วนจับยึดกับ Universal

ปลายอีกข้างของก้านดึงชิ้นงานทดสอบจะจับยึดกับ universal jointด้วยสลัก ดัง แสดงในรูปที่ 4.6 ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบริเวณนี้ คือความเค้นดึงที่รูมากกว่าความเค้นดึงที่ ยอมรับได้ จากรูปที่ 4.6 จะเขียนสมการออกแบบได้ดังนี้

$$k_t \frac{P_{max}}{(w_1 - d_{pin})t_{rod}} = \sigma_{allow,310S,RT}$$
(4.42)

โดย k_t คือตัวประกอบความเค้นหนาแน่น (stress concentration factor) จากรูปที่ 4.6 มิติ w₁ สัมพันธ์กับมิติ d_{rod} และ t_{rod} ตามสมการ

$$w_1 = 2\sqrt{\frac{d_{rod}^2}{4} - \frac{t_{rod}^2}{4}} \tag{4.43}$$

รูปที่ 4.6 การจับยึดก้านดึงชิ้นงานทดสอบกับ universal joint

(ก) วิธีการจับยึดด้วยสลัก

(ข) ลักษณะปลายก้านดึงชิ้นงานทดสอบ และตัวแปรบอกมิติ

เนื่องจากปลายด้านนี้อยู่ที่อุณหภูมิห้อง ดังนั้นความแข็งแรงของวัสดุที่เกี่ยวข้องคือ ความต้านแรง ดึงครากที่อุณหภูมิห้อง (หัวข้อที่ 4.4.1(ก)) เลือกใช้ตัวประกอบความปลอดภัย *SF* เท่ากับ 1.2² จะ ได้ความเค้นที่ยอมรับได้คือ

$$\sigma_{allow,310S,RT} = \frac{\sigma_{y,310S,RT}}{SF} = 241.67 \text{ MPa}$$
(4.44)

สมมุติขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางรูร้อยสลัก d_{pin} เท่ากับ 10 มม.(จะตรวจสอบในหัวข้อที่ 4.4.2.ข)) และเลือก $h_1 / w_1 = 1$

ตัวประกอบความเค้นหนาแน่นที่ $h_1/w_1 = 1$ คือ (27)

$$k_t = 1.6357 \left(\frac{d_{pin}}{w_1}\right)^{-0.6019} \tag{4.45}$$

แทนสมการที่ (4.43) - (4.45) ลงในสมการที่ (4.42) แล้วแก้สมการจะได้

$$t_{rod} = 12 \, \text{JJ}.$$
 (4.46)

จากอัตราส่วนระหว่าง h₁ และ w₁ ที่กำหนด จะได้

$$h_1 = 16$$
 มม. (4.47)

SF_{stress} = 1.0 เพราะขนาดภาระสูงสุดที่กระทำกับชิ้นส่วนมีขนาดที่แน่นอน และเป็นภาระสถิตย์

SF geometry = 1.0 เพราะผู้ผลิตขึ้นส่วนมีความสามารถในการผลิตขึ้นส่วนให้มีความเที่ยงตรงสูง

SF_{failure} = 1.0 เพราะสมการที่ใช้คำนวณความเค้น และเกณฑ์การออกแบบภายใต้โหมดความเสียหายที่คาดว่า จะพบสอดคล้องกับการใช้งานจริง

 $SF_{reliability} = 1.1$ ที่ระดับความเชื่อถือได้ 90 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้น $SF = 1.1 \times 1.0 \times 1.0 \times 1.0 \times 1.1 \approx 1.2$

² เอกสารอ้างอิง (23) แนะนำวิธีกำหนดค่าของตัวประกอบความปลอดภัย FS ว่าเท่ากับผลคูณของตัวประกอบ ความปลอดภัยของ วัสดุ ความเค้น เรขาคณิต โหมดความเสียหาย และความเชื่อถือได้ (reliability) โดยแทนด้วย สัญลักษณ์ SF_{material}, SF_{stress}, SF_{geometry}, SF_{failure}, SF_{reliability} ตามลำดับ ในวิทยานิพนธ์นี้ เลือก SF_{material} = 1.1 เพราะใช้สมบัติของวัสดุจากคู่มือ หรือผู้ผลิต

แทนสมการที่ (4.46) ลงในสมการที่ (4.43) จะได้

$$w_1 = 16$$
 มม. (4.48)

และกำหนด

h₂ = 44 มม.

การกำหนดความยาวก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนบน ใช้หลักพิจารณาดังนี้ กำหนด กึ่งกลางความสูงของเตาอยู่ระดับเดียวกับกึ่งกลางความยาวของชิ้นงานทดสอบ (รูปที่ (4.7)) เมื่อ ประกอบก้านดึงท่อนบนกับชิ้นงานแล้ว ระยะจากปลายก้านดึงที่อยู่นอกเตาถึงผิวบนของเตา คือ 225 – 91/2 = 179.5 มม. แต่ต้องเผื่อระยะสำหรับเลื่อนเตาขึ้น (เพื่อปรับการกระจายอุณหภูมิบน ชิ้นงานทดสอบ) ดังนั้นเลือก ความยาวของก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนบน

$$L_{rod,upper} = 300$$
มม. (4.50)

การกำหนดความยาวของก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนล่าง จะพิจารณาบริเวณว่าง (space) เพียงพอสำหรับการติดตั้งอุปกรณ์วัดระยะเคลื่อนตัว (24) ดังนั้นกำหนดให้ ความยาวของ ก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนล่าง

$$L_{rod,lower} = 460 \text{ sist.}$$
(4.51)

รูปที่ 4.7 ตำแหน่งก้านดึงชิ้นงานทดสอบเมื่อประกอบกับเตาและชิ้นงานทดสอบ

(4.49)

ก) วัสดุ

วัสดุที่ทำสลักและข้อต่อ universal ตัวกลาง (intermediate universal joint) คือ เหล็กกล้า AISI 4340 ซึ่งมีความต้านทานแรงตึงครากที่อุณหภูมิห้องเท่ากับ (*14*)

 $\sigma_{y, AISI 4340, RT} = 896.3 \text{ MPa}$

ความเค้นเฉือนครากประมาณได้จาก

$$\tau_{y, AISI 4340, RT} = \frac{1}{2} \sigma_{y, AISI 4340, RT} = 448.16 \text{ MPa}$$

เลือกตัวประกอบความปลอดภัย เท่ากับ 1.2 ดังนั้น ความเค้นดึงที่ยอมรับได้ และ ความเค้นเฉือนที่ ยอมรับได้คือ

$$\sigma_{allow, AISI 4340, RT} = \frac{1}{1.2} \sigma_{y, AISI 4340, RT} = 746.9 \text{ MPa}$$
(4.52)

$$\tau_{allow, AISI 4340, RT} = \frac{1}{1.2} \tau_{y, AISI 4340, RT} = 373.5 \text{ MPa}$$
(4.53)

ข) สลัก

ใหมดความเสียหายของสลักที่นำมาพิจารณาประกอบด้วย

1) เสียหายเนื่องจากโมเมนต์ดัด

2) เสียหายเนื่องจากความเค้นเฉือน

3) ความแข็งเกร็งการดัด (bending rigidity) ไม่เพียงพอ

ภาระที่กระทำกับสลักแสดงอยู่ในรูปที่ 4.8 ในที่นี้จำลองให้ภาระจากก้านดึงชิ้นงาน ทดสอบเป็นภาระกระจายสม่ำเสมอ และภาระจากข้อต่อ universal เป็นภาระกระจายเชิงเส้น

รูปที่ 4.8 ภาระที่กระทำต่อสลัก

ความหนาของข้อต่อ universal ที่ทำหน้าที่รองรับสลัก t_{joint} ควรมีค่าอย่างน้อย 0.75 เท่า ของความหนาของปลายก้านดึงชิ้นงานทดสอบที่ประกอบกับข้อต่อ universal t_{rod} (27)ดังนั้นจากสมการที่ (4.46) จะได้ t_{joint} ≥ 9 มม. ในที่นี้เลือก

$$t_{joint} = 10$$
มม. (4.54)

ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง (ระบุ) ของสลัก d_{pin} เท่ากับขนาดรูเจาะบนก้านดึงขึ้นงาน ทดสอบ (หัวข้อ 4.4.2 ง)) ดังนั้น

$$d_{pin} = 10$$
 µµ. (4.55)

พิจารณาโหมดความเสียหายเนื่องจากความเค้นดัด จากรูปที่ 4.8 ภายใต้ภาระ ทดสอบสูงสุด P_{max} โมเมนต์ดัดสูงสุด M_{max} เกิดขึ้นที่กึ่งกลางความยาวสลัก และมีขนาดเท่ากับ

$$M_{max} = \frac{P_{max}}{2} \left(\frac{t_{joint}}{3} + \frac{t_{rod}}{2} \right) - \frac{P_{max}}{2} \times \frac{t_{rod}}{4}$$
(4.56)

แทนค่าในสมการที่ (4.5), (4.54) และ (4.46) ลงในสมการที่ (4.56) จะได้

$$M_{max} = 25.3$$
 N-m

ความเค้นดัดสูงสุด คือ

$$\sigma_{bending.max} = \frac{32M_{max}}{\pi d_{pin}^3}$$
(4.57)

แทนค่า M_{max} และสมการที่ (4.55) ลงในสมการที่ (4.57) จะได้

 $\sigma_{{\scriptscriptstyle bending.max}} = 258.04$ MPa

ซึ่งมีค่าน้อยกว่าความเค้นที่ยอมรับไ<mark>ด้ (สมการที่</mark> (4.52)) ดังนั้นขนาดสลักที่เลือกมีความเหมาะสม

พิจารณาโหมดความเสียหายเนื่องจากความเค้นเฉือน จากรูปที่ 4.8 พื้นที่หน้าตัดที่ รับความเค้นเฉือน เท่ากับสองเท่าของพื้นที่หน้าตัดสลัก ดังนั้นความเค้นเฉือนสูงสุด คือ

$$\tau_{pin,max} = \frac{P_{max}}{2\left(\frac{\pi}{4}d_{pin}^2\right)}$$
(4.58)

แทนค่าในสมการที่ (4.5) และ (4.55) ลงในสมการที่ (4.58) จะได้

$$\tau_{pin, max}$$
= 50.93 MPa

ซึ่งมีค่าน้อยกว่าความเค้นที่ยอมรับได้ (สมการที่ (4.53)) ดังนั้นขนาดสลักที่เลือกสามารถใช้งานได้

สุดท้ายพิจารณาว่าความแข็งเกร็งการดัดของสลักเพียงพอหรือไม่ เพื่อให้การ คำนวณง่ายจะจำลองสลักเป็นคานรับภาระสม่ำเสมอและมีระยะระหว่างรองรับเท่ากับ t_{rod} (12 มม.) กำหนดให้ชนิดรองรับคือ simply support ดังนั้นระยะแอ่นตัวต่อระยะระหว่างรองรับ คือ (14)

$$\frac{\delta_{max}}{t_{rod}} = \frac{5P_{max}t_{rod}^2}{384E\left(\frac{\pi}{64}d_{pin}^4\right)}$$
(4.59)

แทนค่าในสมการที่ (4.5) (4.46) และ (4.55) ลงในสมการที่ (4.59) และใช้ค่า *E* = 200 GPa จะได้

$$\frac{\delta_{max}}{t_{rod}} \approx 1.5 \times 10^{-4}$$

ซึ่งอยู่ภายในเกณฑ์ของชิ้นส่วนที่ต้องการความเที่ยงตรงปานกลาง (1×10⁻⁵ ~ 5×10⁻⁴) ดังนั้น ยอมรับได้

ค) ข้อต่อ universal ตัวกลาง

จากรูปที่ 4.8 ความกว้างของข้อต่อ universal คือ

$$w_2 = 2t_{joint} + t_{rod} \tag{4.60}$$

แทนสมการที่ (4.46) และ (4.54) ลงในสมการที่ (4.60) จะได้

$$w_2 = 32$$
 III. (4.61)

รูปที่ 4.9 แสดงภาพด้านหน้า และด้านข้างของข้อต่อ universal ในวิทยานิพนธ์นี้ ออกแบบให้ข้อต่อมีความสมมาตรของมิติเพื่อลดจำนวนตัวแปรบอกมิติที่ต้องคำนวณ ทำให้ภาพใน วิวทั้งสองเป็นภาพจากกระจก (mirror)

เพื่อตรวจสอบว่าความหนาของข้อต่อ universal ที่ทำหน้าที่รองรับสลัก t_{joint} มี ขนาดเพียงพอหรือไม่ (ค่าปัจจุบันคือ 10 มม.) จะคำนวณความเค้นดึงสูงสุดที่รู หาได้จากสมการ

$$\sigma_{hole,max} = k_t \frac{P_{max}/2}{(w_2 - d_{pin})t_{joint}}$$
(4.62)

โดย k, คือตัวประกอบความเค้นหนาแน่น (stress concentration factor)

รูปที่ 4.9 ข้อต่อ universal ตัวกลางและตัวแปรบอกมิติ

กำหนดระยะ h₃ = 16 มม. สำหรับกรณี $h_{_3}$ / $w_{_2} = 0.5$ จาก (28)

$$k_{t} = 1.61 \left(\frac{d_{pin}}{w_{2}}\right)^{-0.7514}$$
(4.64)

แทนค่าในสมการที่ (4.55) และ (4.61) ลงในสมการที่ (4.64) จะได้ $k_t = 3.86$ นำค่านี้แทนในสมการ ที่ (4.62) ร่วมกับสมการที่ (4.5),(4.54) (4.55) และ (4.61) จะได้

$$\sigma_{hole,max} = 24.12$$
 MPa

ความเค้นดึงสูงสุดที่รูน้อยกว่าความเค้นที่ยอมรับได้ของวัสดุ(สมการที่(4.52)) ดังนั้น t_{joint} ที่เลือกไว้ สามารถใช้งานได้

ระยะ *h*₄ บนข้อต่อ universal กำหนดโดยใช้เกณฑ์ว่าต้องเพียงพอที่จะทำให้ก้าน ดึงชิ้นงานทดสอบหมุนได้ 180° การกำหนดค่าใช้วิธีวาดรูปหาเส้นทางการเคลื่อนที่ของปลายก้านดึง ้ชิ้นงานทดสอบที่ไกลที่สุด (_มิปที่ 4.10<mark>) จากนั้นเผื่อร</mark>ะยะอีกเล็กน้อยจะได้ตำแหน่งศูนย์กลางส่วนโค้ง ของท้องร่อง สุดท้ายแล้วเลือกค่า

$$h_4 = 41$$
 มม. (4.65)

นอกจากนี้กำหนดให้

$$a_5 = 18 \text{ mm}.$$
 (4.66)

ดังนั้นจากรูปที่ 4.9 จะได้

$$h_6 = h_5 + 2h_4$$
 (4.67)
 $h_6 = 100$ JJJ. (4.68)

4.4.4 อุปกรณ์ปรับระยะ

อุปกรณ์ปรับระยะที่ใช้คือ machine screw actuator โดยเลือกใช้ ผลิตภัณฑ์ รุ่น SK-1802 ยี่ห้อ Duff-Norton (รับภาระได้ 2 ตัน) และเลือกชนิดปลายจับยึดเป็นแบบร้อยสลัก (clevis end type) ลักษณะของอุปกรณ์แสดงอยู่ในรูปที่ 4.11

4.4.5 ข้อต่อ universal ตัวล่าง และสลัก

ก) วัสดุ

วัสดุที่ใช้ทำข้อต่อ universal ตัวล่าง และสลักเป็นชนิดเดียวกันกับที่ใช้ทำข้อต่อตัว บน ดังนั้นความเค้นที่ยอมรับได้ คือค่าในสมการที่ (4.52) และ (4.53)

ข) ข้อต่อ universal ตัวล่าง

ข้อต่อ universal ตัวล่างออกแบบให้มีรูปร่างเหมือนกับข้อต่อ universal ตัวกลาง แต่มีร่องด้านที่ประกอบกับอุปกรณ์ปรับระยะมีความกว้างมากกว่า เพราะความหนาของก้านของ อุปกรณ์ปรับระยะ *t_{duff}* เท่ากับ 3/4 นิ้ว (19.05 มม.) ซึ่งมากกว่าปลายของก้านดึงชิ้นงานทดสอบ (12 มม.) รูปที่ 4.12 แสดงรูปร่างและมิติของข้อต่อตัวล่าง จากรูปความกว้างของร่องที่สวมกับอุปกรณ์ ปรับระยะคือ 19.05 มม. และจากผลการคำนวณก่อนหน้าความหนาของส่วนที่รองรับสลัก *t_{joint}*

รูปที่ 4.11 อุปกรณ์ปรับระยะ (รุ่น SK-1802 ยี่ห้อ Duff-Norton)

รูปที่ 4.12 ข้อต่อ universal ตัวล่าง

เท่ากับ 10 มม. ดังนั้นความกว้างของข้อต่อที่คำนวณคือ 39.05 มม. แต่เพื่อให้เป็นตัวเลขที่ลงตัวจึง เลือกความกว้างเท่ากับ 40 มม. (ทำให้ส่วนที่รองรับสลักมีความหนาประมาณ 10.5 มม.)

จากมิติที่กำหนดในรูปที่ 4.12 ผู้ออกแบบจำเป็นต้องตรวจสอบความแข็งแรงของ ชิ้นส่วนด้วย อย่างไรก็ดีสามารถพิจารณาคร่าว ๆ ได้ทันทีว่ามิติที่กำหนดในรูปนั้นผ่านเกณฑ์การ ออกแบบเนื่องจาก 1) ความกว้างของข้อต่อตัวล่างเพิ่มขึ้นจากเดิม (พื้นที่รับแรงมากขึ้น)ทำให้ความ เค้นสูงสุดที่รูด้านบนลดลง และ 2) ความหนาของส่วนรองรับสลัก (ด้านที่ประกอบกับอุปกรณ์ปรับ ระยะเพิ่มขึ้นจากเดิม ดังนั้นความเค้นจะลดลง) สลักที่ร้อยผ่านรูด้านบนสามารถใช้ผลการออกแบบที่กล่าวในหัวข้อที่ 4.4.3 ข) ได้ ดังนั้นจะกล่าวเฉพาะสลักที่ร้อยผ่านรูด้านล่างเนื่องจากมีระยะห่างระหว่างรองรับมากขึ้น (เดิม 12 มม. เปลี่ยนมาเป็น 19.05 มม.)

พิจารณาความเสียหายเนื่องจากการดัด โมเมนต์ดัดสูงสุด M_{max} สามารถหาได้จาก สมการที่ (4.56) โดยแทนค่า t_{joint} เท่ากับ 10.5 มม. และ t_{rod} เท่ากับ 19.05 มม. ผลลัพธ์ที่ได้คือ M_{max} = 33.05 N-m เมื่อแทนค่าลงในสมการที่ (4.57) จะได้ σ_{bending.max} = 336.5 MPa ซึ่งน้อยกว่า ความเค้นดึงที่ยอมรับได้ (สมการที่ (4.52)) ดังนั้น สลักไม่เสียหายเนื่องจากการดัด

พิจารณาความเสียหายเนื่องจากการเฉือน เนื่องจากภาระตามขวางที่กระทำต่อ สลักมีค่าเท่าเดิม (8000 นิวตัน) ดังนั้นความเค้นเฉือนสูงสุดที่สลักจึงเท่ากับที่คำนวณในหัวข้อ 4.4.3 ข) ซึ่งผ่านเกณฑ์ ดังนั้น สลักไม่เสียหายเนื่องจากการเฉือน

พิจารณาความแข็งเกร็งดัดของสลัก จากสมการที่ (4.59) โดยแทนค่า *t_{rod}* เท่ากับ 19.05 มม. จะได้ $\delta_{\max}/t_{duff} = 3.7 \times 10^{-4}$ ซึ่งอยู่ภายในเกณฑ์ของชิ้นส่วนที่ต้องการความเที่ยงตรง ปานกลาง (1×10⁻⁵ ~ 5×10⁻⁴) ดังนั้น ขนาดของสลักที่เลือกจึงใช้งานได้

4.4.6 ก้านดึง

ก้านดึงถูกเพิ่มเข้ามาในชุดให้ภาระด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ 1) เพื่อลดขนาด โมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบ และ 2) เผื่อไว้สำหรับการปรับเปลี่ยนชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ

จากรูปที่ 4.13 ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางลำตัวของก้านดึงมีขนาดเท่ากับของก้านดึง ชิ้นงานทดสอบ (20 มม. สมการที่ (4.41)) และทำงานที่อุณหภูมิสูงกว่าอุณหภูมิห้องเล็กน้อย จึง สรุปว่าลำตัวของก้านดึงไม่เกิดความเสียหายเนื่องจากภาระดึง

ปลายทั้งสองของก้านดึงถูกปาดออกให้มีความหนาเท่ากับปลายก้านดึงชิ้นงาน ทดสอบ (12 มม. (สมการที่ 4.46)) และตำแหน่งของรูเจาะอยู่ห่างจากปลายเท่ากับที่ข้อต่อ

universal ตัวกลาง (16 มม. (สมการที่ 4.62)) ดังนั้น ปลายทั้งสองของก้านดึงจึงไม่เสียหายเนื่องจาก ภาระดึง

4.4.7 ข้อต่อ universal ตัวบน

รูปร่าง และมิติของข้อต่อ universal ตัวบน แสดงอยู่ในรูปที่ 4.14 มิติต่าง ๆ ของข้อ ต่อสามารถกำหนดได้โดยอ้างอิงผลการคำนวณในหัวข้อย่อยก่อนหน้านี้ได้ ดังนี้

ปลายของข้อต่อ universal ตัวบนที่สวมกับปลายก้านดึง มีความกว้าง ความหนา และตำแหน่งรูเหมือนกับข้อต่อ universal ตัวกลาง (หัวข้อที่ 4.4.3ค) ดังนั้นสรุปว่าที่ปลายด้านนี้จะ ไม่เกิดความเสียหายเนื่องจากภาระดึง

ปลายอีกด้านของ universal ตัวบน (แบบรายละเอียดหมายเลข 017 ในภาคผนวก ก)ที่สวมกับชิ้นส่วนซึ่งจะไปแขวนอยู่กับคานทดแรง (ในที่นี้ตั้งชื่อว่า load train hanger) ก็มีขนาด หน้าตัดใหญ่กว่าปลายของก้านดึงชิ้นงานทดสอบ ดังนั้น จึงสรุปว่าที่ปลายนี้จะไม่เกิดความเสียหาย เนื่องจากภาระดึง

รูปที่ 4.14 ข้อต่อ universal ตัวบน

4.5 โครงเครื่องทดส_อบ

เกณฑ์ที่ใช้ออกแบบโครงเครื่องทดสอบ คือ ความแข็งเกร็ง (ระยะแอ่นตัวต่อความยาวของ คาน) ของโครงสร้างต้องอยู่ในช่วงของชิ้นส่วนที่ต้องการความเที่ยงตรงปานกลาง (สมการที่ (2.18)) การคำนวณระยะแอ่นตัวจะใช้วิธีไฟในต์เอลิเมนต์ การออกแบบจะใช้วิธีสมมุติขนาดหน้าตัด และ ความยาวของแต่ละเอลิเมนต์ จากนั้นคำนวณระยะแอ่นตัวของโครงเครื่องทดสอบ แล้วนำผลลัพธ์มา เปรียบเทียบกับกับเกณฑ์ที่ยอมรับ หากไม่ผ่านเกณฑ์ก็จะปรับพื้นที่หน้าตัดให้มีขนาดเพิ่มขึ้น หรือลด ความยาวของเอลิเมนต์

ลักษณะของโครงเครื่องทดสอบที่ออกแบบแสดงอยู่ในรูปที่ 4.15 ส่วนประกอบของโครง เครื่องทดสอบ คือ ฐาน คานกลาง คานบน และเสา 4 ต้น โดยแต่ละส่วนประกอบมีหน้าที่ดังนี้

- 1) ฐาน ทำหน้าที่รองรับอุปกรณ์ปรับระยะ และจับยึดเสา
- 2) คานกลาง ทำหน้าที่เสริมความแข็งแรงให้กับโครงสร้าง
- 3) คานบน ทำหน้าที่รองรับคานทดแรง
- 4) เสา ทำหน้าที่ตั้งระยะระหว่างคานบน และฐาน และเป็นที่จับยึดของเตา

รูปที่ 4.15 ภาพด้านหน้าของโครงเครื่องทดสอบ

4.5.1 การจำล<mark>องปัญหา</mark>

โครงสร้างของเครื่องทดสอบที่ออกแบบ รูปที่ 4.16 (ก) สามารถแทนด้วย แบบจำลองไฟในต์เอลิเมนต์ 2 มิติได้ดังแสดงในรูปที่ 4.16 (ข) ซึ่งประกอบด้วยจุดต่อ 9 จุด และเอลิ เมนต์ 13 เอลิเมนต์ เนื่องจากเป็นการวิเคราะห์ปัญหาในสองมิติจึงต้องแบ่งโครงสร้างเป็นสองส่วน ตามแนวความหนา และภาระที่กระทำกับแบบจำลองก็จะถูกแบ่งครึ่งด้วยเช่นกัน

ภาระที่กระทำกับเครื่องทดสอบประกอบด้วย

- 1) แรงปฏิกิริยาที่จุดหมุนคานทดแรง (fulcrum) ซึ่งอยู่ที่จุดต่อหมายเลข 5
- 2) โมเมนต์เนื่องจากน้ำหนักเตา ซึ่งอยู่ที่จุดต่อหมายเลข 3
- 3) แรงปฏิกิริยาของชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบที่จุดต่อหมายเลข 9

แรงปฏิกิริยาที่จุดหมุนคานทดแรง F มีค่าเท่ากับผลบวกของ ภาระทดสอบสูงสุด $P_{\max}$ (8,000 นิวตัน) น้ำหนักของคานทดแรง และน้ำหนักถ่วง (800 นิวตัน) ในที่นี้จะไม่คิดน้ำหนักของคาน ทดแรง ดังนั้นจากรูปที่ 4.17 จะได้

โมเมนต์เนื่องจากน้ำหนักเตา M_3 จะเท่ากับ ครึ่งหนึ่งของผลคูณระหว่างน้ำหนักเตา และ ระยะจากศูนย์กลางเตาถึงศูนย์กลางของเสา (เท่ากับความยาวของเอลิเมนต์หมายเลข 9 โดย

รูปที่ 4.17 การส่งผ่านแรงจากจุดหมุนคานทดแรงไปสู่โครงเครื่องทดสอบ

ประมาณ) ในที่นี้ เตามีน้ำหนักประมาณ 30 กิโลกรัม และเอลิเมนต์หมายเลข 9 มีความยาว ประมาณ 0.34 เมตร (หัวข้อที่ 4.5.2) ดังนั้น

$$M_3 = -50$$
 นิวตัน-เมตร (4.72)

เงื่อนไขขอบเขตที่จุดต่อ กำหนดไว้ดังนี้

1) จุดต่อหมายเลข 1 ไม่มีการเคลื่อนที่ในทิศทาง x และ y หรือ $x_1 = 0, y_1 = 0$

2) จุดต่อหมายเลข 8 ไม่มีการเคลื่อนตัวในแนวดิ่ง $y_8=0$

4.5.2 การกำหนดมิติของเอลิเมนต์

ก) เอลิเมนต์แนวระดับ

จากรูปที่ 4.16 เอลิเมนต์แนวระดับ ประกอบด้วยเอลิเมนต์หมายเลข 4, 5, 8, 9 และ 10 ความยาวของเอลิเมนต์เหล่านี้คำนวณได้เมื่อทราบ ความกว้างของโครงเครื่องทดสอบ ตำแหน่ง ติดตั้งอุปกรณ์ปรับระยะ และจุดหมุนของคานทดแรง

กำหนดให้แนวแกนของชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบอยู่ห่างจากเสาด้านซ้ายมือเป็น ระยะ 340 มม. ทำให้มีช่องว่างระหว่างผนังเตาด้านนอกกับเสาประมาณ 163 มม. (ขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลางภายนอกของเตา 2 เท่าของ r₄ คือ 354 มม. (จากหัวข้อที่ 4.3)) ซึ่งเพียงพอสำหรับจะเปิด เตาได้อย่างน้อย 90 องศา และสำหรับติดตั้งอุปกรณ์ยึดเตา (mounting bracket) กับเสา ดังนั้น *L*₉ = 340 มม. ถ้าเผื่อช่องว่างด้านขวามืออีกอย่างน้อย 100 มม. จะได้ความกว้างของเครื่อง อย่างน้อย 617 มม. ดังนั้นเลือกความกว้างเท่ากับ 650 มม. และจะได้ *L*₈ = 650 – *L*₉ = 310 มม.

กำหนดระยะระหว่าง knife-edge ของชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบกับจุดหมุนคาน ทดแรงเท่ากับ 60 มม. ดังนั้น $L_5 = L_8 - 60 = 250$ มม. และ $L_4 = 650 - 250 = 400$ มม.

รูปร่าง และข<mark>นาดหน้าตัดของเอลิเมนต์แน</mark>วระดับสามารถดูได้จากแบบรายละเอียด ในภาคผนวก ก จากแบบรายละเอียดหน้าตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยม และมีมิติดังนี้

- 1) คานบน (เอลิเมนต์หมายเลข 4 และ 5) กว้าง 45 มม.³ สูง 60 มม.
- คานกลาง (เอลิเมนต์หมายเลข 10) กว้าง 20 มม.⁴ สูง 60 มม.
- ฐาน (เอลิเมนต์หมายเลข 8 และ 9) กว้าง 100 มม.⁵ สูง 100 มม.

มิติความกว้างที่ระบุข้างต้นจะเท่ากับครึ่งหนึ่งของความกว้างในแบบรายละเอียด

ข) เอลิเมนต์แนวดิ่ง

จากรูปที่ 4.16 เอลิเมนต์แนวดิ่งประกอบด้วย เอลิเมนต์ที่ 1, 2, 3, 6 และ 7 จากผล การออกแบบชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ (หัวข้อที่ 4.4) เมื่อนำชิ้นส่วนประกอบกัน (รูปที่ 4.4) แล้ววัด ระยะจากฐานของอุปกรณ์ปรับระยะถึงตำแหน่งรูร้อยสลักตัวบนของก้านดึง จะได้ความยาวโดยรวม ของชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบประมาณ 1,237 มม. ซึ่งอุปกรณ์ปรับระยะสามารถปรับชุดให้ภาระ ชิ้นงานทดสอบขึ้นและลงได้อีก 20 มม. และ 80 มม. ตามลำดับ ดังนั้นกำหนดให้ระยะความสูง (ภายใน)โครงเครื่องทดสอบเท่ากับ 1,240 มม.

³ เท่ากับครึ่งหนึ่งของมิติที่แสดงในแบบรายละเอียด

⁴ เท่ากับครึ่งหนึ่งของมิติที่แสดงในแบบรายละเอียด

⁵ เท่ากับครึ่งหนึ่งของมิติที่แสดงในแบบรายละเอียด

ความยาวของเอลิเมนต์แนวดิ่งจะกำหนดให้เริ่มวัดจากกึ่งกลางคานบน ถึง กึ่งกลางฐาน ดังนั้น จากรูปที่ 4.16 จะได้ความสัมพันธ์ต่อไปนี้

$$L_1 + L_2 + L_3 = L_6 + L_7 = 1240 + \frac{60}{2} + \frac{100}{2} = 1320$$
 มม

จากรูปที่ 4.16 จุดต่อหมายเลข 2 และ 7 เป็นตำแหน่งติดตั้งคานกลาง ซึ่งต้องอยู่ใต้ เตา จากการพิจารณา กำหนดให้ $L_1 = L_7 = 450$ มม. ดังนั้น

$$L_6 = 1320 - L_7 = 870$$
 มม.

จากรูปที่ 4.16 จุดต่อที่ 3 เป็นตำแหน่งที่โมเมนต์เนื่องจากน้ำหนักเตากระทำ จาก การพิจารณา กำหนดให้

$$L_2 = L_3 = \frac{870}{2} = 435$$
 มม.

เสาโครงเครื่องทดสอบจะเลือกจากเพลามาตรฐาน พิจารณาขนาดเอกสารผู้ผลิตเลือกเพลา ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 นิ้ว (38.1 มม.) ดังนั้น หน้าตัดของเอลิเมนต์ที่วางตัวแนวตั้งทั้งหมดเป็น วงกลมเส้นผ่านศูนย์กลาง 38.1 มม.

4.5.3 ผลเ<mark>ฉลยของปัญหา</mark>

วิธีหาผลเฉลยที่ใช้คือ วิธีไฟในต์เอลิเมนต์ รายละเอียดของการคำนวณหาระยะ เคลื่อนตัวที่จุดต่อแสดงอยู่ในภาคผนวก ฉ เมื่อนำระยะเคลื่อนตัวที่จุดต่อมาคำนวณหาระยะเคลื่อน ตัวที่จุดใด ๆ ในเอลิเมนต์โดยใช้ฟังก์ชันประมาณค่าภายใน (interpolation function) จะได้เส้นโค้ง การแอ่นตัว (deflection curve) ดังแสดงอยู่ในรูปที่ 4.18

จากรูปที่ 4.18 จะได้ระยะแอ่นตัวสูงสุดของคานบน คานกลาง และฐาน เท่ากับ -0.139 มม. 0.01 มม. และ 0.016 มม. ตามลำดับ เมื่อหารค่าเหล่านี้ด้วยความกว้างของเครื่อง ทดสอบ (650 มม.) จะได้ ค่าคงที่ *C* เท่ากับ 2.14x10⁻⁴, 1.54x10⁻⁵ และ 2.46x10⁻⁵ ตามลำดับ เมื่อ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ความแข็งเกร็งสำหรับชิ้นส่วนที่ต้องการความเที่ยงตรงปานกลาง ในสมการที่ (2.18) ที่กำหนดให้ *C* = 1x10⁻⁵ ~ 5x10⁻⁴ สามารถสรุปได้ว่าโครงสร้างของเครื่องทดสอบผ่านเกณฑ์ ความแข็งเกร็งที่ตั้งไว้

เอลิ-	ବ୍ୱ୭		ลักษณะ	มิติ	ความยาว	โมเมนต์	พื้นที่	ย้งก์โมดูลัส
เมนต์	ต่อ		หน้าตัด	(mm)	(m)	ความเฉื่อย	หน้าตัด	(GPa)
						(m ⁴)	(m ²)	
1	1	2	$\bigcirc$	Ø=38.1	0.450	1.30×10 ⁻⁷	1.14×10 ⁻³	180
2	2	3	$\bigcirc$	Ø=38.1	0.435	1.30×10 ⁻⁷	1.14×10 ⁻³	180
3	3	4	0	Ø=38.1	0.435	1.30×10 ⁻⁷	1.14×10 ⁻³	180
4	4	5		45×60	0.400	8.10×10 ⁻⁷	2.70×10 ⁻³	200
5	5	6		45×60	0.250	8.10×10 ⁻⁷	2.70×10 ⁻³	200
6	6	7	0	Ø=38.1	0.870	1.30×10 ⁻⁷	1.14×10 ⁻³	180
7	7	8	0	Ø=38.1	0.450	1.30×10 ⁻⁷	1.14×10 ⁻³	180
8	8	9		80×100	0.310	6.67×10 ⁻⁶	8.00×10 ⁻³	200
9	1	9		80×100	0.340	6.67×10 ⁻⁶	8.00×10 ⁻³	200
10	2	7		20×60	0.650	3.60×10 ⁻⁷	1.20×10 ⁻³	200

ตารางที่ 4.1 รายละเอียดของแต่ละเอลิเมนต์ของโครงเครื่องทดสอบ

รูปที่ 4.18 ระยะแอ่นตัวของ คานบน คานกลาง และฐาน

4.6.1 คานทดแรง

คานทดแรง (lever arm) ที่ออกแบบมีรูปร่างดังแสดงในรูปที่ 4.19 จากรูป คานทด แรงประกอบด้วยสลักทั้งหมด 3 อัน จุดแรกจากซ้ายมือสำหรับรองรับชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ จุดที่ สองสำหรับรองรับคานทดแรง และจุดที่สามสำหรับรองรับชุดน้ำหนักถ่วง สลักทั้งหมดออกแบบให้มี ลักษณะเป็นขอบมีด (knife edge) ในส่วนที่ต้องรองรับกับชิ้นส่วนอื่น ทั้งนี้เพื่อลดแรงเสียดทานที่จุด หมุน นอกจากนี้จุดรองรับทั้งหมดอยู่ในแนวเส้นตรงเดียวกันเพื่อให้อัตราทดของคานทดแรงคงที่ แม้ว่าจะเอียงทำมุมกับแนวระดับ

คานทดแรงประกอบด้วยชิ้นส่วนหลัก ๆ คือ แผ่นประกบข้าง (ซ้าย-ขวา) 2 แผ่น (แบบรายละเอียดหมายเลข 017 ในภาคผนวก ก) และตัวตั้งระยะ (spacer) 4 ตัว (แบบรายละเอียด หมายเลข 01ค, 019, 020 และ 024 ในภาคผนวก ก) ตัวตั้งระยะนี้ยังทำหน้าที่เป็นน้ำหนักถ่วงให้ จุดศูนย์ถ่วงของคานทดแรงที่ประกอบชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ และชุดถ่วงน้ำหนักแล้ว อยู่ที่ knife edge ตัวกลาง

ในการออกแบบ กำหนดอัตราทดของคาน เท่ากับ 10 เท่า และกำหนดระยะระหว่าง จุดรองรับชุดให้ภาระกับจุดรองรับคานทดแรง *l*₂ ดังนี้

ดังนั้น

รูปที่ 4.19 คานทดแรง และ knife edge

เนื่องจากส่วนขวามือของคานทดแรง (รูปที่ 4.8) มีความยาวมากกว่า ดังนั้นคาน จึงต้องมีรูปร่างเรียวเพื่อให้จุดศูนย์ถ่วงของคานอยู่ค่อนมาทางด้านซ้ายมือมากขึ้น นอกจากนี้ความ เรียวของคานยังช่วยให้คานเอียงตัวได้มากขึ้น

การตรวจสอบความแข็งเกร็งของคานทดแรง เริ่มจากการจำลองปัญหาให้ง่ายขึ้น โดยคิดว่าคานทดแรงประกอบด้วยแผ่นประกบข้างเท่านั้น และมีจุดรองรับ 2 จุด จุดแรกอยู่ที่ knife edge ชุดให้ภาระ และจุดที่สองอยู่ที่ knife edge ตัวกลาง ภาระที่กระทำต่อคานอยู่ที่ตำแหน่ง knife edge ชุดน้ำหนักถ่วง โดยมีขนาด 800 นิวตัน (ทิศลง) รายละเอียดของการคำนวณแสดงอยู่ใน ภาคผนวก ช จากผลการคำนวณพบว่าตำแหน่งที่มีระยะแอ่นตัวสูงสุด $\delta_{\max}$ คือตำแหน่งที่ภาระ กระทำ โดยมีขนาดเท่ากับ 0.375 มม. เมื่อหารด้วยระยะจาก knife edge ตัวกลางถึงตำแหน่งที่ ภาระกระทำ L (600 มม.) จะได้ $C \equiv \frac{\delta_{\max}}{L} = 6.25 \times 10^{-4}$ จากเกณฑ์ที่กำหนดในสมการที่ (2.18) แม้ว่าคานทดแรงจะมีความแข็งเกร็งตกอยู่ในช่วงสำหรับชิ้นส่วนเครื่องจักรกลทั่วไป แต่ก็อยู่ค่อนไป ทางช่วงสำหรับชิ้นส่วนที่ต้องการความเที่ยงตรงปานกลาง ด้วยเหตุนี้ จึงยอมรับผลการออกแบบ

ความสูงของตัวรองรับคานทดแรง (รูปที่ 4.20 ก) กำหนดจากมุมเอียงที่ยอมให้คาน ทดแรงหมุนจากแนวระดับ ในที่นี้กำหนดให้เท่ากับ 10 องศาตามมาตรฐาน ASTM *(18)* โดยใช้มิติ ของคานทดแรงที่ทราบจะสามารถประมาณเส้นทางการเคลื่อนที่ของขอบด้านล่างของคานทดแรงว่า ชนกับผิวบนของคานบนเมื่อคานทดแรงเอียงทำมุมกับแนวระดับกี่องศา โดยวิธีกราฟฟิก (รูปที่ 4.20 ข) จะได้ตำแหน่งจุดรองรับอยู่สูงจากผิวบนของคานบนเท่ากับ 100 มม. (รายละเอียดของชิ้นส่วน แสดงอยู่ในแบบรายละเอียด หมายเลข 016 ในภาคผนวก ก) มุมยอดของร่องรูปตัววีกำหนดให้ เท่ากับ 90 องศา

(ก) ตัวรองรับ knife edge ตัวกลาง (ข) การเอี่ยงตัวของคานทดแรง

โหมดความเสียหายของ knife edge ตัวกลางพิจารณาประกอบด้วย 1) เสียหาย เนื่องจากความเค้นเฉือน 2) เสียหายเนื่องจากโมเมนต์ดัด และ 3) ความแข็งเกร็งการดัดไม่เพียงพอ

วัสดุที่ใช้ทำสลัก คือ เหล็กกล้า AISI 4340 ภาระที่กระทำกับสลัก knife edge ตัวกลาง แสดงอยู่ในรูปที่ 4.21 (รายละเอียดของสลัก knife edge ตัวกลาง แสดงอยู่ในแบบ รายละเอียดหมายเลข 021 ในภาคผนวก ก) ในที่นี้จะจำลองปัญหาให้ง่ายขึ้นโดยกำหนดให้หน้าตัด ของสลักเป็นรูปสามเหลี่ยมฐานโค้งตลอดความยาวสลัก สำหรับการประมาณนี้จะได้

พื้นที่หน้าตัดของสลัก knife edge ตัวกลาง คือ

$$A_{knife} = 275.5 \ \text{sm}^2$$
 (4.75)

โมเมนต์ความเฉื่อยของพื้นที่ คือ

$$I_{knife} = 7885.98 \text{ }\text{M}^4 \tag{4.76}$$

รูปที่ 4.21 ภาระที่กระทำกับสลัก knife edge ตัวกลาง

พิจารณาโหมดความเสียหายเนื่องจากความเค้นเฉือน ความเค้นเฉือนสูงสุด คือ

$$\tau_{knife,max} = \frac{F/2}{A_{knife}}$$
(4.77)

แทนค่าในสมการที่ (4.69) และ (4.75) ลงในสมการที่ (4.77) จะได้

เมื่อเปรียบเทียบกับความเค้นที่ยอมรับได้ (สมการที่ (4.53)) พบว่ามีค่าน้อยกว่า ดังนั้น สลักจึงไม่ เสียหายเนื่องจากความเค้นเฉือน

พิจารณาโหมดความเสียหายเนื่องจากความเค้นดัด จากรูปที่ 4.21 จะได้โมเมนต์ ดัดสูงสุด M_{max} (ซึ่งคงที่ตลอดความยาว I) คือ

$$M_{max} = \frac{F}{2} \left(\frac{L-l}{2} \right) \tag{4.78}$$

จากแบบรายละเอียดหมายเลข 021 ในภาคผนวก ก และรูปที่ 4.21 จะได้ ระยะระหว่างภาระที่ กระทำ และระหว่างแรงปฏิกิริยา คือ *L* = 83.33 มม. และ *l* = 56 มม.

แทนค่า L, l และสมการที่ (4.69) ลงในสมการที่ (4.78) จะได้

$$M_{\rm max} = 30.06$$
 N·m

ความเค้นดึงสูงสุดเนื่องจากโมเมนต์ดัดจะเกิดขึ้นที่ด้านขอบมีด โดยคำนวณได้จากสมการ

$$\sigma_{bending,\max} = \frac{M_{\max}c}{I_{knife}}$$
(4.79)

โดย c คือ ระยะจากจุดศูนย์ถ่วงถึงขอบมีด ในที่นี้มีค่าเท่ากับ 14.72 มม.

แทนค่า c, M_{max} และสมการที่ (4.76) ลงในสมการที่ (4.79) จะได้

$$\sigma_{\scriptscriptstyle bending,max}$$
 = 56.10 MPa

เมื่อเปรียบเทียบกับความเค้นที่ยอมรับได้ (สมการที่ (4.52)) พบว่ามีค่าน้อยกว่า ดังนั้น สลักจึงไม่ เสียหายเนื่องจากความเค้นดัด พิจารณาความแข็งเกร็งการดัด ตำแหน่งที่สลัก knife edge แอ่นตัวมากที่สุดอยู่ที่ กึ่งกลางระหว่างจุดรองรับ โดยการจำลองให้ภาระที่กระทำเป็นภาระกระทำที่จุด (point load) ดัง แสดงในรูปที่ 4.21 จะได้ระยะแอ่นตัวสูงสุด δ_{max} คือ (*14*)

$$\delta_{max} = \frac{F/2}{24EI_{knife}} \left(\frac{L-l}{2}\right) \left[3L^2 - 4\left(\frac{L-l}{2}\right)^2\right]$$
(4.80)

แทนค่า E = 200 GPa, L, l สมการที่ (4.69) และ (4.76) ลงในสมการที่ (4.80) จะได้

$$\delta_{\rm max} = 3.19 \times 10^{-2}$$
 มม.

นอร์มัลไลซ์ด้วยระยะระหว่างจุดรองรับ L จะได้ผลลัพธ์ที่ได้อยู่ภายในเกณฑ์ของชิ้นส่วนที่ต้องการ ความเที่ยงตรงปานกลาง ดังนั้นยอมรับได้

4.6.3 knife edge ชุดให้ภาระ

โหมดความเสียหายของสลัก knife edge ชุดให้ภาระ ที่พิจารณาประกอบด้วย 1) เสียหายเนื่องจากความเค้นเฉือน 2) เสียหายเนื่องจากโมเมนต์ดัด และ 3) ความแข็งเกร็งการดัดไม่ เพียงพอ

วัสดุที่ใช้ทำสลัก คือ เหล็กกล้า AISI 4340 ภาระที่กระทำกับสลัก knife edge ชุดให้ ภาระ แสดงอยู่ในรูปที่ 4.22 (รายละเอียดของสลัก knife edge ชุดให้ภาระ แสดงอยู่ในแบบ รายละเอียดหมายเลข 014 ในภาคผนวก ก) จากแบบจะได้ พื้นที่หน้าตัดของสลัก และโมเมนต์ความ เฉื่อยของพื้นที่ เท่ากับของสลัก knife edge ตัวกลาง (สมการที่ (4.75) และ (4.76)) พิจารณาโหมด ความเสียหายเนื่องจากความเค้นเฉือน ความเค้นเฉือนสูงสุด คือ

$$\tau_{knife,max} = \frac{P_{max}}{2A_{knife}} \tag{4.81}$$

แทนค่าในสมการที่ (4.5) และ (4.75) ลงในสมการที่ (4.81) จะได้

$$\tau_{knife, max}$$
= 14.52 MPa

เมื่อเปรียบเทียบกับความเค้นที่ยอมรับได้ (สมการที่ (4.53)) พบว่ามีค่าน้อยกว่า ดังนั้น สลักจึงไม่ เสียหายเนื่องจากความเค้นเฉือน

รูปที่ 4.22 n) การประกอบกันระหว่างชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ และสลัก knife edge ชุดให้ภาระ ข) ภาระที่กระทำกับสลัก knife edge ชุดให้ภาระ

พิจารณาโหมดความเสียหายเนื่องจากความเค้นดัด จากรูปที่ 4.22 จะได้โมเมนต์ดัด สูงสุด M_{max} คือ

$$M_{\rm max} = 80.5 \text{ N-m}$$
 (4.82)

สำหรับสลัก knife edge ของขุดให้ภาระ ความเค้นดึงสูงสุดเนื่องจากโมเมนต์ดัดจะเกิดขึ้นที่ด้านร่อง ลิ่ม (ด้านที่เป็นผิวโค้ง) ในที่นี้จะประมาณให้จุดปลายของร่องลิ่มเป็นจุดที่เกิดโมเมนต์ดัดสูงสุด (เป็น การประมาณด้านปลอดภัย (conservative)) ดังนั้นสมการที่ใช้คำนวณความเค้น คือ

$$\sigma_{bending,max} = K_{i} \frac{M_{max}c}{I_{knife}}$$
(4.83)

โดย

 c คือ ระยะจากจุดศูนย์ถ่วงถึงผิวโค้ง ในที่นี้มีค่าเท่ากับ 24 – 14.72 = 9.28 มม.
 K, คือ ตัวประกอบความเค้นหนาแน่น (stress concentration factor) ที่ปลายร่องลิ่ม ภายใต้ภาระดัด

สำหรับสลัก knife edge ชุดให้ภาระ อัตราส่วนระหว่างความกว้างของร่องลิ่มกับ เส้นผ่านศูนย์กลางเพลา คือ 6/24 = 0.25 และอัตราส่วนระหว่างความลึกของร่องลิ่มกับเส้นผ่าน ศูนย์กลางเพลา คือ 3/24 = 0.125 หากกำหนดให้รัศมีฟิลเลตที่ฐานร่องลิ่มเท่ากับ 0.2 มม แล้ว จะได้ $K_t = 2.9$ (29)แทนค่า c, $M_{\rm max}, K_t$ และสมการที่ (4.76) ลงในสมการที่ (4.83) จะได้

$$\sigma_{\scriptscriptstyle bending,max}$$
 = 274.72 MPa

เมื่อเปรียบเทียบกับความเค้นที่ยอมรับได้ (สมการที่ (4.52)) พบว่ามีค่าน้อยกว่า ดังนั้น สลักจึงไม่ เสียหายเนื่องจากการดัด

พิจารณาความแข็งเกร็งการดัด จากรูปที่ 4.22 เราสามารถจำลองปัญหาให้ง่ายขึ้น โดยกำหนดให้ภาระกระจายสม่ำเสมอกระทำตลอดระยะระหว่างจุดรองรับ (เป็นการประมาณด้าน ปลอดภัย) และความแข็งเกร็งดัดสามารถคำนวณได้จากสมการต่อไปนี้

$$\frac{\delta_{max}}{L} = \frac{5P_{max}L^2}{384EI_{knife}}$$
(4.84)

แทนค่าในสมการที่ (4.5), (4.76) แทนค่า *E* = 200 GPa และ *L* = 50 มม. ลงในสมการที่ (4.84) จะ ได้

$$\frac{\delta_{max}}{L} = 1.65 \times 10^{-4}$$

ผลลัพธ์ที่ได้อยู่ภายในเกณฑ์ของชิ้นส่วนที่ต้องการความเที่ยงตรงปานกลาง ดังนั้นยอมรับได้

4.6.4 Knife edge ชุดน้ำหนักถ่วง

โหมดความเสียหายของ knife edge ชุดน้ำหนักถ่วงที่พิจารณาประกอบด้วย 1) เสียหายเนื่องจากความเค้นเฉือน 2) เสียหายเนื่องจากโมเมนต์ดัด และ 3) ความแข็งเกร็งการดัดไม่ เพียงพอ

วัสดุที่ใช้ทำสลัก คือ เหล็กกล้า AISI 4340 ภาระที่กระทำกับ knife edge ชุด น้ำหนักถ่วง แสดงอยู่ในรูปที่ 4.23 (รายละเอียดแสดงอยู่ในแบบรายละเอียดหมายเลข 023 ใน ภาคผนวก ก) จากแบบจะได้ พื้นที่หน้าตัดของสลัก และโมเมนต์ความเฉื่อยของพื้นที่ ดังนี้

$$A_{knife} = 200 \ \mathrm{km}^2 \tag{4.85}$$

$$I_{knife} = 6666.67 \text{ } \text{NM}^4 \tag{4.86}$$

ร**ูปที่ 4.23** n) การประกอบกันระหว่างชุดน้ำหนักถ่วงและ knife edge ชุดน้ำหนักถ่วง ข) ภาระที่กระทำกับสลัก knife edge ชุดน้ำหนักถ่วง

แรงที่กระทำต่อชุดถ่วงน้ำหนักจะมีขนาดสูงสุด ณ ขนาดภาระทดสอบสูงสุด *P_{max}* เท่ากับ 8,000 นิวตัน (สมการที่ (4.5)) เนื่องจากอัตราทดของคานทดแรงคือ 10 เท่า ดังนั้นภาระ สูงสุดที่กระทำต่อชุดถ่วงน้ำหนัก *W_{max}* คือ

พิจารณาโหมดความเสียหายเนื่องจากความเค้นเจือน ความเค้นเจือนสูงสุด คือ

$$\tau_{knife,max} = \frac{W_{max}}{2A_{knife}} \tag{4.88}$$

แทนค่าในสมการที่ (4.85) และ (4.87) ลงในสมการที่ (4.88) จะได้

พิจารณาโหมดความเสียหายเนื่องจากความเค้นดัด จากรูปที่ 4.23 จะได้โมเมนต์ดัด สูงสุด M_{max} (ซึ่งคงที่ตลอดความยาว I) คือ

$$M_{max} = \frac{W_{max}}{2} \left(\frac{L-l}{2}\right)$$
(4.89)

จากแบบรายละเอียดหมายเลข 023 ในภาคผนวก ก และรูปที่ 4.20 จะได้ ระยะระหว่างภาระที่ กระทำ และระหว่างแรงปฏิกิริยา คือ L = 58.33 มม. และ l = 20 มม.

แทนค่า L, l และสมการที่ (4.69) ลงในสมการที่ (4.78) จะได้

$$M_{max} = 7.67 \text{ N} \cdot \text{m}$$

ความเค้นดึงสูงสุดเนื่องจากโมเมนต์ดัดจะเกิดขึ้นที่ผิวล่างของ knife edge โดยคำนวณได้จาก สมการ

$$\sigma_{bending,max} = \frac{M_{max}c}{I_{knife}}$$
(4.90)

โดย c คือ ระยะจากจุดศูนย์ถ่วงถึงผิวล่าง ในที่นี้มีค่าเท่ากับ 10 มม.

แทนค่า c, M_{max} และสมการที่ (4.86) ลงในสมการที่ (4.90) จะได้

$$\sigma_{bending,max} = 11.5$$
 MPa

เมื่อเปรียบเทียบกับความเค้นที่ยอมรับได้ (สมการที่ (4.52)) พบว่ามีค่าน้อยกว่า ดังนั้น knife edge จึงไม่เสียหายเนื่องจากความเค้นดัด

พิจารณาความแข็งเกร็งการดัด ตำแหน่งที่ Knife edge แอ่นตัวมากที่สุดอยู่ที่ กึ่งกลางระหว่างจุดรองรับ สำหรับภาระที่กระทำเป็นภาระกระทำที่จุด (point load) ดังแสดงในรูปที่ 4.23 เมื่อแทนค่า *L* = 58.33 มม. และ *l* = 20 มม., *E* = 200 GPa และ สมการที่ (4.86) ลงใน สมการที่ (4.80) จะได้ระยะแอ่นตัวสูงสุด คือ

$$\delta_{\max} = 2.09 \times 10^{-3}$$
 มม. (4.80)

นอร์มัลไลซ์ด้วยระยะระหว่างจุดรองรับ จะได้

$$\frac{\delta_{\max}}{L} = 3.58 \times 10^{-5}$$

ผลลัพธ์ที่ได้อยู่ภายในเกณฑ์ของชิ้นส่วนที่ต้องการความเที่ยงตรงปานกลาง ดังนั้นยอมรับได้

4.7 ชุดน้ำหนักถ่วง

4.7.1 ภาพรวม

ลักษณะการประกอบชิ้นส่วนของชุดน้ำหนักถ่วง แสดงอยู่ในรูปที่ 4.24 จากรูป ชิ้นส่วนในชุดน้ำหนักถ่วงประกอบด้วย

รูปที่ 4.24 ชุดน้ำหนักถ่วง

4.7.2 น้ำหนักถ่วง

จากหัวข้อการกำหนดภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบเท่ากับ 7665 นิวตัน และ กำหนดอัตราทดของคานทดแรงเท่ากับ 10 ดังนั้นขนาดของน้ำหนักถ่วง *W* จะหาได้จาก

W =
$$rac{7665}{10 imes 9.81}$$
 = 78.13 ≈ 80 กิโลกรัม

ตุ้มน้ำหนักถ่วง(ที่มี)ประกอบด้วยตุ้มน้ำหนักถ่วงหลายขนาดด้วยกัน และตาม ข้อกำหนดของ ASTM ต้องทำการสอบเทียบก่อนใช้ในการทดสอบ รายละเอียดและผลการสอบ เทียบแสดงในภาคผนวก ง

4.7.3 โซ่และก้านน้ำหนักถ่วง

จากหัวข้อ 4.7.1 ขนาดของภาระที่กระทำต่อชุดก้านดึงน้ำหนักถ่วง

เลือกขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางก้านน้ำหนักถ่วง $d_{\scriptscriptstyle weihgr}$ และโซ่ $d_{\scriptscriptstyle chain}$ เท่ากับ 8 และ 4 มม. ตามลำดับ (จากขนาดมาตรฐาน) วัสดุที่ใช้คือ เหล็กกล้าไร้สนิม 304 ค่าความเค้นที่ยอมรับได้คือ

 $\sigma_{allow,304,RT}=241.67$ MPa

ความเค้นดึงที่เกิดขึ้นคือ

$$\sigma = \frac{W}{\pi \frac{d^2}{4}}$$

$$\sigma_{weight} = 15.2 \text{ MPa}$$

 $\sigma_{\scriptscriptstyle chain}$ = $61~{
m MPa}$

ค่าความเค้นที่เกิดน้อยกว่าความเค้นที่ยอมรับได้ดังนั้นชิ้นส่วนจึงไม่เสียหายเนื่องจากความ เค้น

4.8 กลไกการจับยึดและปรับตำแหน่งเตา

กลไกจับยึดเตาและปรับตำแหน่งเตา มีความจำเป็นเนื่องจากความผิดพลาดในการผลิต และประกอบชิ้นส่วนอาจทำให้ชิ้นงานทดสอบไม่อยู่ ณ ตำแหน่งที่ออกแบบ ดังนั้นเตาต้องปรับ ตำแหน่งโดยให้แนวศูนย์กลางของเตาอยู่ร่วมกับแนวแกนของชิ้นงานทดสอบได้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้การ กระจายอุณหภูมิตามแนวเส้นรอบวงของชิ้นงานทดสอบสม่ำเสมอ กลไกการปรับที่ออกแบบแสดงอยู่ ในรูปที่ 4.25 ตำแหน่งเตาสามารถเปลี่ยนได้ด้วยการปรับระยะ *R* และหมุนเตารอบจุดหมุนที่อยู่ถัด จากเสาโครงเครื่องทดสอบ ชุดกลไกสามารถปรับตำแหน่งตามแนวดิ่งได้ ทั้งนี้เพื่อให้ตำแหน่งภายใน เตาที่มีอุณหภูมิสม่ำเสมอกรอบคลุมความยาวเกจของชิ้นงานทดสอบ

ระยะระหว่างจุดหมุนของแขนยึดเตา (mounting bracket) แต่ละชิ้น กำหนดให้เท่ากับ 76 มม.เมื่อนำมาประกอบกันจะสามารถปรับระยะ *R* ได้ในช่วง 300-420 มม. ซึ่งเพียงพอสำหรับการ ปรับตำแหน่งศูนย์กลางของเตา (ระยะ *R* ตามแบบ เท่ากับ 340 มม.)

วิธีปรับตำแหน่งศูนย์กลางของเตาให้ร่วมศูนย์กับชิ้นงานทดสอบแสดงอยู่ในรูปที่ 4.26 จาก รูปมีสตัดเกลียวตลอดติดตั้งในตำแหน่งชิ้นงานทดสอบ บนลำตัวของสตัดติดตั้งจานกลมจำนวน 2 แผ่น มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเท่ากับเส้นผ่านศูนย์กลางภายในของเตา ในที่นี้จะถือว่าเตาร่วมศูนย์ กลับชิ้นงานทดสอบเมื่อผนังด้านในของเตาแนบกับจานทั้งสองพอดี

รูปที่ 4.25 กลไกจับยึดเตา

รูปที่ 4.26 วิธีตั้งศูนย์เตา

4.9 ชุดควบคุมอุณหภูมิ

ชุดควบคุมอุณหภูมิที่ออกแบบมีไดอะแกรมของวงจร ดังแสดงในรูปที่ 4.27 ชุดควบคุมมี แหล่งจ่ายไฟ 2 ชุด ชุดแรกขนาด 110 โวลต์ จ่ายให้กับเตาความร้อน ⁶ ชุดที่สอง 220 โวลต์ จ่าย ให้กับตัวควบคุมอุณหภูมิ ⁷ นอกจากนี้เพื่อลดสัญญาณรบกวนและไฟกระชาก จึงติด line filter ก่อน จ่ายกระแสเข้าตัวควบคุมอุณหภูมิ ตัวควบคุมจะรับสัญญาณอุณหภูมิจากเทอร์โมคัปเปิลชนิด K ตัว ควบคุมจะส่งสัญญาณขาออกเป็นแรงดันไฟฟ้าให้กับโซลิดสเตทรีเลย์ (solid state relay) ⁸ เพื่อตัด ต่อวงจรเตา กระแสที่ไหลในวงจรเตาจะถูกวัดและแสดงผลด้วยดิจิตัลแอมมิเตอร์ ⁹ แต่เนื่องจาก

⁶ ชุดให้ความร้อนสำเร็จรูปที่เลือกมีรูปร่างเป็นครึ่งทรงกระบอก ทำความร้อนโดยใช้ขดลวดความต้านทาน จากคู่มือสินค้าชุดให้ความร้อนแต่ละซีกกินกำลังไฟฟ้า 650 วัตต์ และทนแรงดันไฟฟ้าตกคร่อมได้ 57.5 โวลต์ เมื่อ ต่ออนุกรมจะทนแรงดันได้ 115 โวลต์ ในที่นี้เลือกแหล่งจ่ายไฟขนาด 110 โวลต์ ดังนั้นกระแสผ่านขดลวดเตาคือ *I* คือ 11.8 แอมแปร์ ทำให้การเลือกอุปกรณ์ไฟฟ้ากำหนดไว้ว่าต้องทนกระแสได้อย่างน้อย 15 แอมแปร์

⁷ ยี่ห้อ OMRON รุ่น E5CN-Q2MTC-500 สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ในช่วง -200°C – 1300°C (สำหรับเทอร์ โมคัปเปิลชนิด K) โดยมี ความแม่นยำ ± 1°C

⁸ ยี่ห้อ Omron รุ่น G2NA-220B ติดแผงระบายความร้อนยี่ห้อ Omron รุ่น Y92B-N10 เพื่อให้โซลิดสเตทรีเลย์รับ กระแสสูงสุดได้ 20 แอมแปร์ (หากไม่ติดแผงระบายความร้อนจะรับกระแสได้เพียง 5 แอมแปร์)

⁹ ยี่ห้อ TEXMATE รุ่น UM-35ACl5
แอมมิเตอร์รับกระแสได้สูงสุด 5 แอมแปร์ จึงต้องติดตั้งหม้อแปลงกระแส (current transformer) ¹⁰ ที่วงจรเตา จากนั้นจึงต่อลัญญาณขาออกจากหม้อแปลงกระแสเข้าแอมมิเตอร์ ไฟลัญญาณต่าง ๆ ได้แก่ PILOT 1 (สีแดง) แสดงสถานะทำงานของเตาความร้อน PILOT 2 (สีเหลือง) แสดงสถานะ ทำงานของชุดควบคุมอุณหภูมิและ LED (สีฟ้า) แสดงสถานะทำงานของโซลิดสเตทรีเลย์ ภายใน

รูปที่ 4.27 ไดอะแกรมของชุดควบคุมอุณหภูมิ

¹⁰ CT 15/5 class 1

ชุดควบคุมจะมีพัดลม 2 ตัว เพื่อระบายความร้อนของโซลิดสเตทรีเลย์ ชุดควบคุมอุณหภูมิที่ติดตั้ง อุปกรณ์ และต่อวงจรเสร็จเรียบร้อยแล้ว แสดงอยู่ในรูปที่ 4.27

4.10 การเขียนแบบใช้งาน

จากผลการออกแบบชิ้นส่วนของเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยวที่กล่าวไปแล้ว ในหัวข้อที่ 4.1 ถึง 4.7 มิติของชิ้นส่วนจะถูกนำไปใช้เขียนแบบรายละเอียด (detail drawings) และแบบ ประกอบ (assembly drawings) ในขั้นตอนการเขียนแบบนี้อาจมีการปรับแก้รูปร่างของชิ้นส่วนบ้าง เพื่อ 1) เพิ่มความเที่ยงตรงในการประกอบ 2) อำนวยความสะดวกในการประกอบ และ 3) อำนวย ความสะดวกในการผลิต แบบใช้งานของเครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยวถูกรวบรวมไว้ใน ภาคผนวก ก

หลังจากปรับแก้รูปร่างขึ้นส่วน และตรวจสอบว่าไม่มีปัญหาใด ๆ ในการประกอบแล้ว ขั้นตอนถัดไป คือการเลือกความคลาดเคลื่อนยินยอม (tolerance) ด้านมิติ (dimension) และด้าน เรขาคณิต (geometric) และการเลือกคุณภาพผิวสำเร็จ (finished surface) โดยรายละเอียดของ การระบุสิ่งเหล่านี้จะกล่าวถึงในหัวข้อย่อยต่อไปนี้

รูปที่ 4.27 การติดตั้งอุปกรณ์ภายในชุดควบคุมอุณหภูมิ

4.10.1 ความคลาดเคลื่อนยินยอมเชิงมิติ

ความคลาดเคลื่อนยินยอมเชิงมิติ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ 1) ความคลาดเคลื่อน ยินยอมทั่วไป และ 2) ความคลาดเคลื่อนยินยอมเฉพาะที่

สำหรับความคลาดเคลื่อนยินยอมทั่วไป กำหนดไว้ที่ <u>+</u>0.2 มม. ส่วนความคลาด เคลื่อนยินยอมเฉพาะที่ กำหนดโดยใช้หลักการต่อไปนี้

 1) ชิ้นส่วนที่มีการเคลื่อนที่ และต้องถอดประกอบ เลือกใช้ระดับชั้นความพอดี (class of fit) เป็น sliding fit (H7g6) เพราะให้ความเที่ยงตรงของการประกอบ และอำนวยความสะดวกใน การถอด-ใส่ ตัวอย่างงานสวมประเภทนี้ ได้แก่ การสอดสลัก เป็นต้น

2) ชิ้นส่วนที่ต้องยึดแน่นกับชิ้นส่วนอื่น และไม่ต้องถอดออก เลือกใช้ Locational transition fit (H7k6) ตัวอย่างงานสวมประเภทนี้ ได้แก่ การตอกลิ่ม เป็นต้น

ตารางที่ 4.2 - 4.5 แสดงความคลาดเคลื่อนยินยอมเชิงมิติของ ชิ้นส่วนในโครงเครื่อง ทดสอบ ชิ้นส่วนในชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ ชิ้นส่วนในคานทดแรง และชิ้นส่วนในกลไกปรับ ตำแหน่งเตา ตามลำดับ คอลัมน์ที่สองของตารางจะแสดงชื่อของชิ้นส่วนหรือตำแหน่งที่ชิ้นส่วน ประกอบกัน รายละเอียดของชิ้นส่วนดูได้จากแบบรายละเอียดตามหมายเลขที่ระบุในคอลัมน์ที่ 3 คอลัมน์ที่ 4 แสดงระดับชั้นความพอดีในการประกอบ คอลัมน์ที่ 5 และ 6 แสดงมิติระบุ (normal size) และขอบเขตของมิติ ตามลำดับ

ลำ	ชื่อชิ้นส่วน หรือ	หมายเลข	ระดับขั้น	มิติระบุ	alog 11010
ดับ	ตำแหน่งประกอบ	แบบ ^(ก)	ความพอดี	(มม.)	ואניזנו פיני
1	เสา	011	Sliding fit	Ø 36	-0.009 / -0.025
	รูที่ฐาน	010	(H7/g6)	Ø 36	+0.025 / +0.000
	เสา	011		Ø 36	-0.009 / -0.025
2	รูที่คานบน	013	-	Ø 36	+0.20 / +0.10

ตารางที่ 4.2 ความคลาดเคลื่อนยินยอมของชิ้นส่วนในโครงเครื่องทดสอบ

ลำ	ชื่อชิ้บส่วน หรือตำแหบ่งประกอบ	หมายเลข	ระดับชั้น	มิติระบุ	ขคาแขต
ดับ		แบบ ^(ก)	ความพอดี	(มม.)	
1	ก้านของอุปกรณ์ปรับระยะ	-		19.05	-
I	ข้อต่อ universal ตัวล่าง	035	-	19.05	+0.02 / +0.01
	สลัก	037	Oli alia a fit	Ø 10	-0.005 / -0.014
2	รูที่ก้านของอุปกรณ์ปรับ <mark>ระยะ</mark>			Ø 10	-
	รูที่ข้อต่อ universal ตัวล่าง	035	(17/96)	Ø 10	+0.015 / +0.000
0	ก้านดึงชิ้นงานทด <mark>สอบท่อนล่าง</mark>	032	Sliding fit	12	-0.006 / -0.017
3	ข้อต่อ universal ตัวล่าง	035	(H7/g6)	12	+0.018 / +0.000
	สลัก	037	Oli aliman fit	Ø 10	-0.005 / -0.014
4	รูที่ก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนล่าง	032		Ø 10	+0.015 / +0.000
	รูที่ข้อต่อ universal ตัวล่าง	035	(17/96)	Ø 10	+0.015 / +0.000
F	ก้านดึงชิ้นงานท <mark>ดสอบท่อนบน</mark>	031	Sliding fit	12	-0.006 / -0.017
5	ข้อต่อ universal ตัวกลาง	034	(H7/g6)	12	+0.018 / +0.000
	สลัก	037	Olialia a fit	Ø 10	-0.005 / -0.014
6	รูที่ก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนบน	031		Ø 10	+0.015 / +0.000
	รูที่ข้อต่อ universal ตัวกลาง	034	(17/96)	Ø 10	+0.015 / +0.000
7	ก้านดึง	036	Sliding fit	12	-0.006 / -0.017
1	ข้อต่อ universal ตัวกลาง	034	(H7/g6)	12	+0.018 / +0.000
	สลัก	037	Olialia a fit	Ø 10	-0.005 / -0.014
8	รูที่ก้านดึง	036		Ø 10	+0.015 / +0.000
	รูที่ข้อต่อ universal ตัวกลาง	034	(П7/90)	Ø 10	+0.015 / +0.000
9	ก้านดึง	036	Sliding fit	12	-0.006 / -0.017
	ข้อต่อ universal ตัวบน	033	(H7/g6)	12	+0.018 / +0.000
10	สลัก	037	Olidia a fit	Ø 10	-0.005 / -0.014
	รูที่ก้านดึง	036		Ø 10	+0.015 / +0.000
	รูที่ข้อต่อ universal ตัวบน	033	(17/96)	Ø 10	+0.015 / +0.000

ตารางที่ 4.3 ความคลาดเคลื่อนยินยอมของชิ้นส่วนในชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ

(ก) ดูแบบภาพประกอบในภาคผนวก ก

ลำ		หมายเลข	ระดับชั้น	มิติระบุ	ຄອງເມຄາະສ
ดับ	าถาหม.1ห ท1.ถผ เททห≀ก1≏เเถก	แบบ ^(ก)	ความพอดี	(มม.)	1.6179101
	knife edge ชุดให้ภาระชิ้นงาน	022	Sliding fit	Ø 24	-0.007 / -0.020
1	รูที่คานทดแรง	017	(H7/g6)	Ø 24	+0.021 / +0.000
	ลิ่ม	027	Locational	6	+0.009 / +0.001
	ร่องลิ่มบน knife edge ชุดให้ภาระ	022	Transition	6	+0.012 / +0.000
2	ชิ้นงานทดสอบ		fit		
	ร่องลิ่มบนคานทด <mark>แรง</mark>	017	(H7/k6)	6	+0.012 / +0.000
3	knife edge รองรับคานทดแรง	021	Sliding fit	Ø 24	-0.007 / -0.020
	รูที่คานทดแรง	017	(H7/g6)	Ø 24	+0.021 / +0.000
	ลิ่ม	027	Locational	6	+0.009 / +0.001
4	ร่องลิ่มบน knife edge รองรับคาน	021	Transition	6	+0.012 / +0.000
	ทดแรง		fit		
	ร่องลิ่มบนคานทดแ <mark>ร</mark> ง	017	(H7/k6)	6	+0.012 / +0.000

ตารางที่ 4.4 ความคลาดเคลื่อนยินยอมของชิ้นส่วนในคานทดแรง

⁽ⁿ⁾ ดูแบบภาพประกอบในภาคผนวก ก

ตารางที่ 4.5 ความคลาดเคลื่อนยินยอมของชิ้นส่วนในกลไกปรับเตา

ลำ ดับ	ชื่อชิ้นส่วน หรือตำแหน่งประกอบ	หมายเลข แบบ ⁽ⁿ⁾	ระดับชั้น ความพอดี	มิติระบุ (มม.)	ขอบเขต
	4 9 %	046		Ø 14	-0.006 / -0.017
4	เพลาที่ประชิดกับเตา	6	Sliding fit	Ø 20	-0.007 / -0.020
1	รูที่หูเตา (แบบที่ 1)	043	(H7/g6)	Ø 14	+0.018 / +0.000
	รูที่หูเตา (แบบที่ 2)	044		Ø 20	+0.021 / +0.000
2	เพลาที่ประชิดกับเสา	047		Ø 14	-0.006 / -0.017
	รูบนแท่นรองรับ	048		Ø 14	+0.018 / +0.000
	รูบนแขนหมุน	046	(п//до)	Ø 14	+0.018 / +0.000
	เพลาที่อยู่ระหว่างเสากับเตา	0.47		Ø 14	-0.006 / -0.017
3		047	Sliding fit	Ø 20	-0.007 / -0.020
	ฐบนแขนหมุน	046	(H7/g6)	Ø 14	+0.018 / +0.000
	รูบนแขนหมุน	046		Ø 14	+0.018 / +0.000

⁽ⁿ⁾ ดูแบบภาพประกอบในภาคผนวก ก

4.10.2 ความคลาดเคลื่อนยินยอมเชิงเรขาคณิต

ความคลาดเคลื่อนเชิงเรขาคณิตที่ระบุในแบบรายละเอียด มีดังนี้

- 1. ความตรง (straightness)
- 2. ความเรียบ (flatness)
- 3. ความฉาก (perpendicularity)
- 4. ความขนาน (parallelism)
- 5. ตำแหน่ง (position)
- 6. ความร่วมศูนย์ (concentricity)
- 7. ความสมมาตร (symmetry)

ตัวอย่างชิ้นส่วน (ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นชิ้นส่วนในชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ (รูปที่ 4.4) และเหตุผลใน การระบุความคลาดเคลื่อนเชิงเรขาคณิตชนิดต่าง ๆ จะกล่าวในหัวข้อย่อยต่อไปนี้ รายละเอียดของ ชิ้นส่วนตามหมายเลขที่อ้างอิงสามารถดูได้ในภาคผนวก ก

ก) ชิ้นส่วนมีการควบคุมความตรง

ในกรณีนี้ ได้แก่

- เสา (แบบหมายเลข 011) เพื่อให้สามารถประกอบคานบนได้
- ก้านน้ำหนักถ่วง (แบบหมายเลข 041)

ข) ชิ้นส่วนที่มีการควบคุมความเรียบ

ในกรณีนี้ ชิ้นส่วนต้องมีพื้นผิวที่ประกบกับชิ้นงานอื่น โดยในการประกบต้องการ ทั้งความแนบสนิท และความแม่นยำของตำแหน่ง ชิ้นส่วนสำคัญที่ต้องควบคุม ได้แก่

- คานบน (แบบหมายเลข 012) ที่ผิวสำหรับติดตั้งตัวรองรับคานทดแรง (แบบ หมายเลข 016)

- ปลายที่สวมกับข้อต่อ universal ของก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนบนและท่อนล่าง (แบบหมายเลข 031,032) สาเหตุที่ระบุเพื่อให้การแกว่งของก้านดึงไม่ติดขัดเนื่องจากความไม่เรียบ ของผิว - ปลายข้อต่อ universal ตัวบน (แบบหมายเลข 033) และปลายของก้านดึง (แบบ หมายเลข 036)

ค) ชิ้นส่วนที่มีการควบคุมความฉาก

โดยทั่วไปแล้วชิ้นส่วนที่มีการควบคุมความฉาก คือ ชิ้นส่วนที่มีรูสำหรับให้ชิ้นงาน อื่นสวม ตัวอย่างชิ้นงานเหล่านี้ได้แก่

- ฐาน (แบบหมายเลข 010) แนวศูนย์กลางของรูสำหรับสวมเสา จะต้องตั้งฉากกับ พื้นผิวที่ติดตั้งอุปกรณ์ปรับระยะ เพื่อลดความผิดพลาดเกี่ยวกับตำแหน่งของอุปกรณ์ที่ติดตั้งที่คาน บน

- ตัวรองรับคานทดแรง (แบบหมายเลข 016) แนวของร่องตัววีต้องตั้งฉากกับผิว อ้างอิงเพื่อให้ขอบมีดของสลัก knife edge ตัวกลาง (แบบหมายเลข 021) แนบตลอดความหนาของ ตัวรองรับ

- ตัวแขวนชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ (แบบหมายเลข 025) รูสำหรับร้อยสลักเพื่อ ยึดกับปลายของก้านดึง (แบบหมายเลข 036) และร่องตัววี ต้องฉากกับกับผิวอ้างอิงเพื่อรักษาความ ตรงของชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ

- ก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนบน และล่าง (แบบหมายเลข 031 และ 032) รูสำหรับ ร้อยสลักต้องตั้งฉากกับแนวของก้านดึงเพื่อรักษาความตรงของชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ

- ข้อต่อ universal ตัวบน, ตัวกลาง และตัวล่าง (แบบหมายเลข 033, 034 และ 035) รูสำหรับร้อยสลักต้องตั้งฉากกับแนวของก้านดึงเพื่อรักษาความตรงของชุดให้ภาระชิ้นงาน ทดสอบ

- หูเตา (แบบหมายเลข 043 และ 044) ผิวด้านบนและล่างต้องตั้งฉากกับผิวที่ ประกบกับตัวเรือนเตา เพื่อให้เตาอยู่ในแนวระดับ

ง) ชิ้นส่วนที่มีการควบคุมความขนาน

ตัวอย่างชิ้นงานเหล่านี้ได้แก่

- ตัวรองรับคานทดแรง (แบบหมายเลข 016) แนวของร่องตัววี่ต้องขนานกับฐาน เพื่อให้ขอบมีดของสลัก knife edge ตัวกลาง (แบบหมายเลข 021) แนบตลอดความหนาของตัว รองรับ - สลัก knife edge ตัวกลาง (แบบหมายเลข 021) ขอบมีดต้องขนานกับ แนวแกนของลำตัว เพื่อให้คานทดแรงไม่เอียง

- สลัก knife edge ชุดให้ภาระ (แบบหมายเลข 022) ขอบมีดต้องขนานกับ แนวแกนของลำตัว เพื่อรักษาความตรงของชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ

- สลัก knife edge ชุดน้ำหนักถ่วง (แบบหมายเลข 023) ขอบมีดต้องขนานกับ แนวแกนของลำตัว เพื่อรักษาความตรงของชุดน้ำหนักถ่วง

 - ตัวตั้งระยะตัวหน้า ตัวกลาง ตัวหลัง และตุ้มน้ำหนักปรับสมดุล (แบบหมายเลข (018, 019, 020 และ 024) ผิวที่ถูกประกบด้วยแผ่นข้าง (แบบหมายเลข 017) จะต้องขนานกัน เพื่อให้แนบกับผิวของแผ่นข้างได้สนิท และประกอบเป็นคานทดแรงที่มีมิติ รูปร่าง ใกล้เคียงกับที่ ออกแบบ

จ) ชิ้นส่วนที่มีการควบคุมตำแหน่ง

ตัวอย่างชิ้นงานเหล่านี้ได้แก่

- ฐาน (แบบหมายเลข 010) ตำแหน่งศูนย์กลางของรูสำหรับสวมเสา จะต้องอยู่ใน ขอบเขตที่กำหนดเพื่อให้การประกอบคานบน (แบบหมายเลข 012) เป็นไปอย่างเรียบร้อย - แผ่นข้าง (แบบหมายเลข 017) ตำแหน่งศูนย์กลางของรูสำหรับสวมสลัก knife

edge จะต้องอยู่ในขอบเขตที่กำหนด เพื่อให้อัตราทดใกล้เคียงกับที่ออกแบบ

 ก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนบน และล่าง (แบบหมายเลข 031 และ 032) และ ก้านดึง (แบบหมายเลข 036) ตำแหน่งศูนย์กลางรูสำหรับร้อยสลักต้องอยู่ตรงกับแนวของแกนก้าน ดึงเพื่อไม่ให้เกิดโมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบ

- ข้อต่อ universal ตัวบน, ตัวกลาง และตัวล่าง (แบบหมายเลข 033, 034 และ 035) รูสำหรับร้อยสลักต้องอยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางความหนาเพื่อรักษาความตรงของชุดให้ภาระ ชิ้นงานทดสอบ (ลดโมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบ)

- หูเตา (แบบหมายเลข 043 และ 044) ศูนย์กลางรูเจาะต้องอยู่ห่างจากผิวที่
 ประกบกับตัวเรือนเตาในขอบเขตที่กำหนดเพื่อให้การปิดเปิดเตาทำได้ราบรื่น

ความร่วมศูนย์ (concentricity)

ตัวอย่างชิ้นงานเหล่านี้ ได้แก่

- สลัก knife edge ตัวกลาง และ (แบบหมายเลข 021) ปลายทั้งสองข้างต้องร่วม ศูนย์เพื่อให้คานทดแรงไม่เอียง

- สลัก knife edge ชุดให้ภาระ (แบบหมายเลข 022) ปลายทั้งสองข้างต้องร่วม ศูนย์เพื่อรักษาความตรงของชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ

 ก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนบน และล่าง (แบบหมายเลข 031 และ 032) และ ก้านดึง (แบบหมายเลข 036) ตำแหน่งศูนย์กลางรูสำหรับร้อยสลักต้องอยู่ตรงกับแนวของแกนก้าน ดึงเพื่อไม่ให้เกิดโมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบ

ช) ความสมมาตร (symmetry)

ส่วนของชิ้นงานที่ต้องควบคุมความสมมาตร คือ ตำแหน่งของร่องสำหรับสวม ชิ้นงาน ตัวอย่างชิ้นงานเหล่านี้ ได้แก่

- ตัวแขวนชุดให้ภาระ (แบบหมายเลข 025) ร่องสำหรับสวมก้านดึงต้องสมมาตร กับความหนาของตัวแขวน เพื่อรักษาความตรงของชุดให้ภาระชิ้นงานทดสอบ

ก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนบน และล่าง (แบบหมายเลข 031 และ 032) และ
 ก้านดึง (แบบหมายเลข 036) ปลายที่ถูกปาดเป็นระนาบจะต้องสมมาตรกับแกนก้านดึงเพื่อลด
 โมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบ

- ข้อต่อ universal ตัวบน, ตัวกลาง และตัวล่าง (แบบหมายเลข 033, 034 และ
 035) ร่อง และปลายที่ถูกปาดให้มีความหนาลดลง (เพื่อประกอบกับชิ้นงานอื่น) จะต้องสมมาตรกับ
 ความหนาของชิ้นส่วน กลางความหนาเพื่อลดโมเมนต์ดัดบนชิ้นงานทดสอบ

4.10.3 คุณภาพผิวสำเร็จ

หลักเกณฑ์ทั่วไปในการระบุคุณภาพผิวสำเร็จในแบบรายละเอียด (ภาคผนวก ก) มี

ดังนี้

มายาน และไม่มีผลต่อความแม่นยำในการทำ
 มายละเอียดส่วนอื่นบนชิ้นงาน จะไม่ระบุสัญลักษณ์คุณภาพผิว

 2) ผิวที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประกอบ แต่มีผลต่อความแม่นยำในการทำรายละเอียด ส่วนอื่นบนชิ้นงาน จะระบุสัญลักษณ์ "√"

3) ผิวที่เกี่ยวข้องกับการประกอบ ทั้งแบบที่มีและไม่มีการเคลื่อนที่สัมพัทธ์ระหว่าง
 ชิ้นส่วน จะระบุสัญลักษณ์ "∇∇"

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพเครื่องทดสอบ และการวิเคราะห์ผล

5.1 รายการประเมิน

การประเมินคุณภาพเครื่องทดสอบ ประกอบด้วยรายการต่อไปนี้

การวัดอัตราทดของคานทดแรง และเปอร์เซ็นต์การดัดบนชิ้นงานทดสอบ

การวัดอัตราทดของคานทดแรง ทำเพื่อให้ทราบว่าภาระที่แท้จริงบนชิ้นงานทดสอบเท่ากับ กี่เท่าของขนาดน้ำหนักถ่วง

การวัดเปอร์เซ็นต์การดัด ทำเพื่อ ตรวจสอบว่าภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบเป็นภาระ แนวแกนโดยสมบูรณ์เพียงใด

 การวัดการกระจาย (distribution) ของอุณหภูมิ และการขึ้นลง (fluctuation) ของ อุณหภูมิในเตา

การวัดการกระจายอุณหภูมิภายในเตา ทำเพื่อระบุตำแหน่งภายในเตาและความยาวช่วง ที่การกระจายอุณหภูมิมีความสม่ำเสมอตามเกณฑ์ที่มาตรฐานการทดสอบกำหนด ผลการวัดนี้จะ ทำให้ทราบว่าจะต้องติดตั้งขึ้นงานทดสอบไว้ตำแหน่งใดของเตา หรือในทางกลับกันจะทำให้ทราบ ว่าต้องเลื่อนเตาขึ้น-ลงเป็นระยะเท่าใด จึงจะทำให้ส่วนที่อุณหภูมิสม่ำเสมอครอบคลุมความยาว เกจของชิ้นงานทดสอบ

รูปที่ 5.1 เครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยวที่เสร็จสมบูรณ์

5.2 การวัดอัตราทดของคานทดแรง และเปอร์เซ็นต์การดัดบนชิ้นงานทดสอบ

5.2.1 อุปกรณ์การทดลอง

- 1) โหลดเซล (รูปที่ 5.2(ก))
- 2) สเตรนมิเตอร์ และ Switching box (รูปที่ 5.2(ข))
- 3) Dummy strain gauge ติดบนวัสดุชนิดเดียวกับที่ใช้ทำโหลดเซล (รูปที่ 5.2(ค))

5.2.2 วิธีการทดลอง

- 1) นำตุ้มน้ำหนักทั้งหมดออกจากที่รองตุ้มน้ำหนัก
- ต่อวงจรสเตรนเกจแบบ Half bridge ที่มี active gauge 1 ตัว และdummy gauge 1 ตัว โดยสเตรนเกจบนโหลดเซลแต่ละตัว (หมายเลข 1-4) เป็น active gauge วงจรที่ ได้แสดงอยู่ในรูปที่ 5.2
- ติดตั้งโหลดเซลกับก้านดึงชิ้นงานทดสอบ และหมุนโหลดเซลจนตำแหน่งของสเตรน เกจหมายเลข 1 อยู่ที่ด้านหน้าของเครื่องทดสอบ (หันเข้าหาผู้ทำการทดลอง)
- ปรับคานทดแรงให้อยู่ในแนวระดับด้วยการปรับช่วงชักของอุปกรณ์ปรับระยะ (ในที่นี้ เมื่อ dial gauge อ่านค่า 0.15 มม. คานทดแรงจะอยู่ในแนวระดับพอดี)
- 5) ปรับศูนย์ค่าที่อ่านจากสเตรนมิเตอร์
- ใส่ตุ้มน้ำหนักขนาด 10 กิโลกรัม แล้วปรับคานทดแรงให้อยู่ในแนวระดับ บันทึกค่า ความเครียดของสเตรนเกจตำแหน่งที่ 1 ถึง 4
- 7) ยกตุ้มน้ำหนักในข้อ 6 ออก และถอดโหลดเซลจากก้านดึงชิ้นงานทดสอบ
- 8) ทำขั้นตอนที่ 4 ถึง 7 ซ้ำ จนกระทั่งได้ข้อมูลเพียงพอสำหรับการทดสอบไคกำลังสอง (Chi-square) ในที่นี้คือ 15 ถึง 21 ครั้ง
- คำนวณความเครียดเฉลี่ย *ɛ_{avg}*, เปอร์เซ็นต์การดัด *PB* โดยใช้สมการที่ (2.27) –
   (2.30)
- 10) คำนวณภาระของโหลดเซล *P* จากค่าความเครียดเฉลี่ยของข้อ 10 (ภาคผนวก ค)
- 11) ทดลองซ้ำตั้งแต่ข้อ 4 แต่เพิ่มขนาดน้ำหนักถ่วงอีก 10 กิโลกรัม หากขนาดน้ำหนักที่
   เพิ่มเท่ากับ 80 กิโลกรัม แล้วจะถือว่าเสร็จสิ้นการทดสอบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลย

รูปที่ 5.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวัดอัตราทดของคานทดแรง และเปอร์เซ็นต์การดัดบนชิ้นงานทดสอบ

รูปที่ 5.3 วงจรสเตรนเกจแบบ Half bridge ที่มี 1-active gauge และ 1-dummy gauge

5.2.3 ผลการทดลอง และการวิเคราะห์ผล

ผลการวัดความเครียดที่เกิดขึ้น ณ สเตรนเกจหมายเลข 1-4 ในการทดลองซ้ำ ๆ ที่ ขนาดน้ำหนักถ่วง *W* ตั้งแต่ 10 - 80 กิโลกรัม แสดงอยู่ในภาคผนวก จ ตารางที่ จ.1 – จ.8 ความเครียด ณ ตำแหน่งทั้ง 4 จะถูกนำมาคำนวณหาเปอร์เซ็นต์การดัด *PB* โดยใช้สมการที่ (2.27) – (2.30) ผลการคำนวณแสดงอยู่ในตารางที่ 5.1 เมื่อนำข้อมูลในตารางไปพล็อตจะได้กราฟดัง แสดงในรูปที่ 5.4

ขนาดน้ำหนักถ่วง	ขนาดภาระระบุ	เปอร์เซ็นต์การดัด PB (%)	
(nn.) 🤤	P (นิวดัน) ^(ก)		
10	981	13.3±2.7	
20	1,961	8.3±1.9	
30	2,942	8.0 ± 1.6	
40	3,923	4.9 ± 0.8	
50	4,903 🗂	4.8 ± 1.0	
60	5,884	3.6±0.7	
70	6,864	3.2 ± 0.8	
80	7.845	2.6±0.3	

ตวรางที่ 5.1 เปอร์เซ็นต์การดัดที่ขนาดน้ำหนักถ่วงต่าง ๆ

⁽ⁿ⁾ คำนวณจากขนาดน้ำหนักถ่วงคูณด้วยอัตราทดเท่ากับ 10

รูปที่ 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างเปอร์เซ็นต์การดัดและขนาดภาระที่โหลดเซล

จากรูป จะเห็นว่าเปอร์เซ็นต์การดัดมีแนวโน้มลดลงเมื่อภาระที่โหลดเซล ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยอื่น (*18*) ที่กล่าวในหัวข้อที่ 2.5.1

จากตารางที่ 5.1 ถ้าใช้เกณฑ์ของมาตรฐาน ASTM E139-95 (*17*) ซึ่งกำหนดว่า เปอร์เซ็นต์การดัดต้องน้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ แล้วขอบเขตการใช้งานของเครื่องทดสอบจะเริ่มต้น ที่ 1,961 นิวตัน (น้ำหนักถ่วง 20 กิโลกรัม) ถึง 7,845 นิวตัน (น้ำหนักถ่วง 80 กิโลกรัม) นอกจากนี้ มาตรฐาน ASTM E4 (*30*) ยังกำหนดให้ความแม่นยำของภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบต้องอยู่ ที่ไม่เกิน <u>+</u>1 เปอร์เซ็นต์ สำหรับเครื่องทดสอบที่สร้าง ความแม่นยำของภาระที่เต็มสเกล คือ <u>+</u>80/7761.1 เท่ากับ <u>+</u>1 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นสรุปว่าผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 5.2 แสดงขนาดภาระที่โหลดเซล P และขนาดน้ำหนักถ่วง W โดยขนาด น้ำหนักถ่วงที่แท้จริงทราบได้จากผลการสอบเทียบ (ภาคผนวก ง) ขนาดภาระที่โหลดเซล P คำนวณจากผลการสอบเทียบโหลดเซล (ภาคผนวก ค) โดยแทนค่าความเครียดเฉลี่ย $\mathcal{E}_{avg}$ ลงใน สมการ (ค.6) รูปที่ 5.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยของขนาดภาระที่โหลดเซล และ ค่าเฉลี่ยของขนาดน้ำหนักถ่วง จากรูปความสัมพันธ์เป็นแบบเชิงเส้น โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด แบบถ่วงน้ำหนัก (weighted least square) ซึ่งรายละเอียดสรุปอยู่ในภาคผนวก ญ จะได้ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ คือ

$$P = (9.87 \pm 0.1)W - (26.36 \pm 29.1) \quad \hat{u}_{2}\tilde{\sigma}\tilde{u}^{1}$$
(5.1)

น้ำห	านักถ่วง W (กก.)	ความเครียดเฉลี่ย	ขนาดภาระที่โหลดเซล
ขนาดระบุ	ค่าสอบเทียบ ⁽ⁿ⁾	$\mathcal{E}_{avg}(\mu \mathcal{E})$	P (นิวตัน) $^{\scriptscriptstyle{(1)}}$
10	$9.998 \pm 6.0 \times 10^{-5}$	223.7±0.3	949±14
20	$19.993 \pm 8.5 \times 10^{-5}$	448.8±0.3	1,903±15
30	$29.991 \pm 10.4 \times 10^{-5}$	676.7 ± 0.4	2,870±24
40	$39.991 \pm 12.0 \times 10^{-5}$	905.4 ± 0.4	3,840±28
50	$49.988 \pm 13.4 \times 10^{-5}$	$1,133.1\pm0.4$	4,806±30
60	$59.987 \pm 14.7 \times 10^{-5}$	1,362.2±0.8	5,778±44
70	$69.986 \pm 16.3 \times 10^{-5}$	$1,595.8\pm0.6$	6,768±44
80	$79.985 \pm 16.4 \times 10^{-5}$	1,829.8±1.6	7,761±80

ตารางที่ 5.2 ขนาดภาระที่โหลดเซลที่ขนาดน้ำหนักถ่วงต่าง ๆ

^(ก) ภาคผนวก ง

(ฃ) ภาคผนวก ค

1 คิดความเร่งโน้มถ่วงของโลก $g=9.80665 \; m/s^2$

จากรูปที่ 5.5 ความชันของกราฟ หมายถึงอัตราการทดของคานทดแรง และ จุดตัดแกนดิ่ง หมายถึง ขนาดภาระที่โหลดเซล (หรือชิ้นงานทดสอบ) ขณะที่ไม่มีน้ำหนักถ่วง และ คานทดแรงอยู่ในแนวระดับ ดังนั้นจากสมการที่ (5.1) อัตราการทดของคานทดแรง คือ 9.87 ± 0.1 เท่า และภาระเริ่มต้นขณะไม่มีน้ำหนักถ่วง เท่ากับ -26.4 ± 29.1 นิวตัน (หรือ -55.5 ถึง 2.7 นิวตัน) ความแม่นยำ (accuracy) ของภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบสูงสุด คือ 1.5 เปอร์เซ็นต์ ที่ภาระ 948.7 นิวตัน

5.3 การวัดการกระจายอุณหภูมิ และการขึ้นลงของอุณหภูมิภายในเตา

5.3.1 อุปกรณ์<mark>การทดลอง</mark>

- 1.) ชิ้นงานยาวพิเศษ (รูปที่ 5.6)
- 2.) ลวดเทอร์โมคัปเปิ้ลชนิด K (TC element) ชนิดสายเปลือย
- 3.) ลวดน้ำสัญญาณ (TC compensated lead wire)
- 4.) ปลอกเซรามิก
- 5.) ลวดทนความร้อ<mark>น</mark>
- 6.) เครื่องอ่านค่าอุณหภูมิ

รูปที่ 5.6 ชิ้นงานที่ใช้วัดการกระจายอุณหภูมิภายในเตา

5.3.2 วิธีการทดลอง

- 1) ทำความสะอาดชิ้นงาน
- ตัดลวดเทอร์โมคัปเปิ้ล (ขั้วบวก และขั้นลบ) ความยาวประมาณ 50 ซม.จากนั้นเชื่อม ปลายลวดทั้งสองเส้นให้มีลักษณะเป็นปม (รูปที่ 5.7)
- 3) ร้อยปลอกเซรามิกเข้ากับลวดเทอร์โมคัปเปิ้ล
- ยึดปลายของเทอร์โมคัปเปิ้ลที่เชื่อมไว้กับชิ้นงานทดสอบด้วยการมัดลวดทนความร้อน ดังแสดงในรูปที่ 5.7
- 6) ต่อปลายอีกข้างของเทอร์โมคัปเปิ้ลเข้าเครื่องอ่านค่าอุณหภูมิ (ความละเอียด 0.1 องศาเซลเซียส)
- เพิ่มอุณหภูมิของเตา ครั้งละ 50 องศาเซลเซียส แต่ละครั้งควรปล่อยให้อุณหภูมิอยู่ตัว ประมาณ 30 นาที ทำเช่นนี้ซ้ำ ๆ จนกว่าจะถึงอุณหภูมิที่ต้องการ แล้วให้อุณหภูมิเข้าสู่ สถานะคงตัว (steady state) อีกประมาณ 4 ชั่วโมง
- 7) บันทึกค่าอุณหภูมิที่ตำแหน่งต่าง ๆ บนชิ้นงาน ทุก ๆ 30 นาที

รูปที่ 5.7 วิธีติดตั้งเทอร์โมคัปเปิ้ลกับชิ้นงานทดสอบ

5.3.3 ผลการทดลอง และการวิเคราะห์ผล

อุณหภูมิภายในเตา มีการกระจายดังแสดงในรูปที่ 5.8 ในรูป แกนตั้ง คือระยะจาก ขอบบนของเตา ในที่นี้เริ่มวัดอุณหภูมิที่ตำแหน่งประมาณ 150 มม.จากขอบบน และวัดอีกที่ ตำแหน่งถัดไปทุก ๆ 10 มม. รวมทั้งสิ้น 8 จุด แกนนอนแทนอุณหภูมิที่วัดได้ ค่าที่นำมาพล็อต คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของอุณหภูมิ ณ จุดเดียวกัน ในช่วงเวลาทดสอบ

เทอร์โมคัปเปิ้ลที่ตำแหน่ง180 มม.จากขอบบน ทำหน้าที่อ่านค่าสำหรับควบคุม อุณหภูมิ ในที่นี้กำหนดอุณหภูมิควบคุมเท่ากับ 650 องศาเซลเซียส จากรูปที่ 5.8 จะเห็นว่า ตำแหน่งที่อุณหภูมิมีค่าสูงสุดคือ ตำแหน่ง 190 มม.จากขอบบน (ถัดจากตำแหน่งควบคุมไป ด้านล่าง 10 มม.) หากใช้ค่าสูงสุดนี้เป็นค่าอ้างอิงและประยุกต์เกณฑ์ที่ว่า "อุณหภูมิในช่วงความ ยาวเกจจะต้องต่างกันไม่เกิน ±1 องศา" จะสามารถประมาณช่วงที่อุณหภูมิแปรผันในขอบเขตที่ มาตรฐานยอมรับจากกราฟได้ โดยความยาวที่อ่านได้คือ 30 มม. โดยประมาณ ถ้าเปรียบเทียบ การกระจายอุณหภูมิกับของเตาของเครื่องต้นแบบ ดังแสดงในรูปที่ 5.9 จากรูปจะเห็นว่าการ กระจายอุณหภูมิในเตาของเครื่องที่สร้างใหม่มีความสม่ำเสมอกว่า

การผันแปรของอุณหภูมิที่ตำแหน่งต่าง ๆ อุณหภูมิที่ตำแหน่งควบคุมบนชิ้นงาน มี

การผันแปรไปตามเวลา (แกนนอน) ดังแสดงในรูปที่ 5.10 ระยะเวลาทดสอบ คือ 22 ชั่วโมง ค่าสูงสุด ต่ำสุดของอุณหภูมิแต่ละตำแหน่งภายในระยะเวลาที่ทดสอบ แสดงอยู่ในตารางที่ 5.2 จากตารางที่ 5.2 จะเห็นว่าการพิสัยการผันแปรของอุณหภูมิมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อตำแหน่งที่วัดอุณหภูมิ อยู่ห่างจากตำแหน่งที่ควบคุม โดยอุณหภูมิที่ตำแหน่งบนสุดมีพิสัยการผันแปรสูงสุดเท่ากับ 7.8 องศาเซลเซียส เหตุผลอีกประการที่ทำให้การควบคุมอุณหภูมิที่จุดนี้ไม่ดี เป็นเพราะตำแหน่งนี้อยู่ ใกล้กับช่องเปิดด้านบนซึ่งความร้อนสามารถสูญเสียออกไปได้ง่ายกว่า ทำให้อุณหภูมิที่จุดนี้ไว้ต่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอกมากกว่าที่จุดอื่น ๆ อย่างไรก็ดีหากพิจารณาเฉพาะช่วงที่ อุณหภูมิมีความสม่ำเสมอแล้ว พิสัยการผันแปรสูงสุดคือ 1.5 องศาเซลเซียส โดยประมาณ ซึ่งถือ ว่าผ่านเกณฑ์ที่มาตรฐาน ASTM E139 (*17*) กำหนด (±1.6 องศาเซลเซียส)

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.9 ลักษณะการกระจายอุณหภูมิภายในเตาของเครื่องต้นแบบ (อุณหภูมิควบคุม 550 °C) และภายในเตาที่ปรับปรุงแล้ว (อุณหภูมิควบคุม 650 °C)

รูปที่ 5.10 การผันแปรของอุณหภูมิตามเวลา ณ ตำแหน่งความสูงต่าง ๆ ในเตา

ตำแหน่งเทอร์โมคัปเปิ้ลวัด	อุณหภูมิสูงสุด ^(ก)	อุณหภูมิต่ำสุด ^(ก)	ผลต่าง	ค่าเฉลี่ย
จากขอบบนของเตา (มม)	(°C)	(°C)	(°C)	(°C)
160	646.4	642.0	7.8	642.2
170	648.1	644.3	4.2	645.8
180 (1)	650 ^(A)	650 ^(A)	0	650
190	650.5	649.8	0.7	650.2
200	650.3	649.1	1.2	649.6
210	648.7	647.2	1.5	647.8
220	646.1	644.4	1.7	645.2
230	643.2	641.1	2.1	641.9

ตารางที่ 5.3 ข้อมูลการผันแปรของอุณหภูมิที่ดำแหน่งความสูงต่าง ๆ ภายในเตา

⁽ⁿ⁾ ความละเอียดของเครื่องมือ เท่ากับ 0.1 องศาเซลเซียส

^(ก) ตำแหน่งควบคุมอุณหภูมิ

^(ค) ความละเอียดของเครื่องมือ เท่ากับ 1 องศาเซลเซียส

5.4 การทดสอบการคื<mark>บ</mark>

เครื่องทดสอบที่ออกแบบถูกนำไปใช้ทดสอบการคืบเพื่อตรวจสอบการทำงานโดยรวม วัสดุ ที่ใช้ทดสอบคือทองเหลือง อุณหภูมิทดสอบคือ 350 องศาเซลเซียส แรงที่ดึงชิ้นงาน คือ 687 นิวตัน นอกจากนี้ยังได้ติดตั้งเกจวัดระยะเคลื่อนตัวที่สร้างขึ้น (24) เพื่อวัดระยะยืดตัวของชิ้นงาน รูปที่ 5.11 แสดงการติดตั้งชิ้นงานทดสอบและเกจวัดระยะเคลื่อนตัวภายในเตา

รูปที่ 5.11 การติดตั้งชิ้นงานทดสอบและเกจวัดระยะเคลื่อนตัว

เส้นผ่านศูนย์กลางช่วงความยาวเกจเท่ากับ 6 มม. ผลการทดสอบแสดงอยู่ในรูปที่ 5.12 ซึ่ง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดคืบ ε_c กับเวลา *t* อายุการคืบของชิ้นงานคือ 694 นาที และความเหนียวคืบ (creep ductility) เท่ากับ 15.8 เปอร์เซ็นต์ จากการทดสอบใช้งานจริงพบว่า เครื่องทดสอบการคืบแกนเดี่ยวที่สร้างสามารถใช้งานได้ดี

รูปที่ 5.13 อัตราการคืบ

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.1.1 ข้อสรุปโดยรวม

- ได้ศึกษาข้อบกพร่องในการออกแบบและการสร้างเครื่องทดสอบต้นแบบ แล้ว นำมาแก้ไขในการออกแบบเครื่องทดสอบเครื่องปัจจุบัน ดังสรุปในตารางที่ 6.1
- 2) ได้พัฒนาขั้นตอนการออกแบบเครื่องทดสอบการคืบ
- ได้สร้างเครื่องทดสอบการคืบแบบแกนเดี่ยวเสร็จสมบูรณ์และได้ประเมิน คุณภาพของเครื่องทดสอบ ซึ่งประกอบด้วย ความแม่นยำของภาระที่กระทำกับ ชิ้นงานทดสอบ เปอร์เซ็นต์การดัดบนชิ้นงาทดสอบ อัตราทดของคานทดแรง
- ความแม่นยำในการควบคุมอุณหภูมิ และการกระจายของอุณหภูมิภายในเตา ในทิศทางความสูงของเตา โดยได้เปรียบเทียบผลการวัดกับเกณฑ์ที่มาตรฐาน การทดสอบกำหนด

ลำดับ	รายการ	เครื่องทดสอบต้นแบบ	การแก้ไข
1	ตำแหน่งของ	ตำแหน่งของ knife edge ไม่อยู่	ออกแบบให้ตำแหน่งของ knife
	knife edge	ในแนวเส้นตรงเดียวกันส่งผลให้	edge อยู่ในแนวเส้นตรง
	616111	อัตราทดแรงเปลี่ยนแปลงเมื่อ	เดียวกัน
		คานทดแรงเอียง	
2	การผลิตและการ	ใช้การเชื่อม และการผลิตชิ้นส่วน	ใช้จับยึดด้วยเกลียว และ
ġ	จับยึดชิ้นส่วน	มีความคลาดเคลื่อนมาก	ควบคุมความคลาดเคลื่อนใน
			การผลิตชิ้นส่วน
3	อุปกรณ์ปรับระยะ	ใช้กลไก turnbuckle ซึ่งใช้งานที่	ใช้อุปกรณ์ปรับระยะสำเร็จรูป
		ภาระทดสอบสูงสุดไม่ได้	
4	การหุ้มฉนวนเตา	การหุ้มฉนวนเตาด้านบนไม่	หุ้มฉนวนให้หนาขึ้นและปิดช่อง
		มิดชิด และความหนาน้อยเกินไป	ที่ความร้อนจะรั่วไหลได้

ตารางที่ 6.1 สิ่งที่ปรับปรุงจากเครื่องทดสอบต้นแบบ

6.1.2 ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพของเครื่องทดสอบ

- เปอร์เซ็นต์การดัดบนชิ้นงานทดสอบขึ้นกับขนาดภาระที่กระทำกับชิ้นงาน ทดสอบ โดยเปอร์เซ็นต์การดัดมีค่าลดลงเมื่อขนาดภาระเพิ่มขึ้น ขนาดภาระ ทดสอบที่มีเปอร์เซ็นต์การดัดน้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ (ผ่านเกณฑ์) อยู่ในช่วง 1,961 ถึง 7,845 นิวตัน
- ความแม่นย้าของภาระที่กระทำกับชิ้นงานทดสอบจากค่าระบุ (nominal) มี ค่าสูงสุดเท่ากับ 1.5 เปอร์เซ็นต์ (ที่ 948.7 นิวตัน) และต่ำสุด 0.6 เปอร์เซ็นต์ (ที่ 4,806 นิวตัน)
- เตาสามารถทำอุณหภูมิทดสอบได้ตามที่ต้องการ (650 องศาเซลเซียส) โดยการ ผันแปรของอุณหภูมิตามเวลาอยู่ในเกณฑ์ที่มาตรฐานกำหนด
- ปริเวณภายในเตาที่ทำให้อุณหภูมิบนผิวชิ้นงานสม่ำเสมอในช่วง <u>+</u>1 องศา เซลเซียส ที่อุณหภูมิทดสอบ 650 องศาเซลเซียส มีความยาว 30 มม. โดยประมาณ
- 5) ชุดควบคุมอุณหภูมิสามารถควบคุมอุณหภูมิที่ผิวชิ้นงานได้แม่นยำในช่วง <u>+</u>1 องศาเซลเซียส ที่อุณหภูมิทดสอบ 650 องศาเซลเซียส
- 6) เครื่องทดสอบเครื่องปัจจุบันมีคุณภาพสูงกว่าเครื่องต้นแบบ (ตารางที่ 6.2) และ มีความแม่นยำเพียงพอสำหรับใช้ทดสอบหาสมบัติการคืบของวัสดุ

ตารางที่ 6.2 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพระหว่างเครื่องทดสอบต้นแบบและเครื่องทดสอบที่ปรับปรุง

รายการประเมิน <mark>คุ</mark> ณภาพ	เครื่องทดสอบต้นแบบ	เครื่องทดสอบปัจจุบัน	เกณฑ์
เปอร์เซ็นต์การดัด ^(ก)	7%-160%	$2.6 \pm 0.3\%$	< 10%
การกระจายของอุณหภูมิในช่วงความ	±6°C	∩ S ± 1 °C	< ±1 °C
ยาวเกจ			
ความแม่นยำในการควบคุมอุณหภูมิ	± 2 °C ⁽¹⁾	$\pm 1 °C^{(P)}$	< ±1.6 °C

⁽ⁿ⁾ ที่ภาระทดสอบสูงสุด

^(ฃ) ที่อุณหภูมิ 550 °C

^(ค) ที่อุณหภูมิ 650 °C

6.2 ข้อเสนอแนะ

- ควรใช้เตาความร้อนชนิดที่มีขดลวด 3 ชุด และ ชุดควบคุมอุณหภูมิแยกอิสระจากกัน (3 zones furnace) เพื่อให้บริเวณที่อุณหภูมิสม่ำเสมอมีความยาวเพิ่มขึ้น
- ควรลดความยาวโดยรวมของคานทดแรงเพื่อเพิ่มความแม่นย้า ขนาดที่เล็กลงจะช่วย
   ให้ขั้นตอนการผลิตชิ้นส่วนสะดวก และมีความคลาดเคลื่อนน้อยกว่า
- 3) ควรออกแบบกลไกปรับระดับเตาที่ใช้งานได้สะดวกกว่านี้
- ควรเพิ่มกลไกป้องกันการล้มของก้านดึงชิ้นงานทดสอบท่อนล่าง เมื่อชิ้นงานทดสอบ ขาด
- 5) ควรปรับปรุงอุปกรณ์สำหรับวางตุ้มน้ำหนัก
- 6) ควรติดมอเตอร์และเซนเซอร์สำหรับปรับระดับคานทดแรงอัตโนมัติ
- ควรติดลิมิตสวิทช์สำหรับตัดการทำงานของเตาเมื่อชิ้นงานขาด
- 8) ควรติด hour meter เพื่อให้ทราบว่าการทดสอบผ่านไปนานเท่าใด

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

- Evans, R. W., and Wilshire, B. Introduction to creep. London: The Institute of Materials, 1993.
- Viswanathan, R. Damage mechanisms and life assessment of high temperature components. Ohio: ASM International, 1989.
- 3. Hetenyi, M.,eds. Testing machines in handbook of experimental stress analysis. New York: John Wiley and Sons, 1966.
- 4. Everett, F. I. The strength of materials subjected to shear at high temperatures. **Trans ASME** 53 (1931): 117-135.
- Davis, E. A. Combined tension-torsion tests on a 0.35 percent carbon steel.
   Trans ASME 62 (1940): 577-586.
- 6. Trampczynski, W., Morrison, C., and Topliss, W. E. A tension-torsion creeprupture testing machine. Journal of Strain Analysis 15, 3 (1980): 151-157
- ทวิช วงศ์กระบากถาวร. ขั้นตอนการออกแบบและการสร้างเครื่องทดสอบการคืบ แบบแกนเดียว. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- 8. Dowling, N. E. Mechanical behavior of materials. London: Prentice-Hall, 1993.
- Applied test systems [ATS]. ATS series 2100 direct load creep testing systems product bulletin [online]. 2003. Available from: http://www.atspa.com [2004.June]
- Whittenberger, D. J., and McDemus, R. Creep, stress-rupture, and stressrelaxation testing. In American society for testing materials, mechanical handbook. 8 vols, 9th ed. Material testing, pp. 301-360. USA: American society for testing materials, 1986.
- 11. Applied test systems [ATS]. ATS series 2300/2400/2500 lever arm creep testing systems product bulletin [online]. 2003. Available from: http://www.atspa.com [2004.June]
- Lohr, R. D., and Steen, M. Ultra high temperature mechanical testing.
   Cambridge: Woodhead Publishing, 1996.

- Eric, C. G., and David, L. Handbook of applied thermal design. USA: McGraw-Hill, 1989.
- 14. Mott, R. L. Machine elements in machine design. 4th ed. USA: Prantice-Hall, 2004.
- Chandrupatla, T. R., and Belegundu, A. D. Introduction to finite elements in eengineering. 2nd ed. USA: Prantice-Hall, 1997.
- 16. Christ, B. W., and Swanson, S. R. Alignment problems in the tensile test. Journal of Testing and Evaluation 4, 6 (November 1976): 405-417.
- 17. Schimieder, A. K. Effect of misalignment on the time to rupture. Journal of Testing and Evaluation 13, 4 (1985): 292-298.
- American society for testing materials [ASTM]. E139 Standard practice for conducting creep, creep-rupture and stress rupture tests of metallic materials. In 1996 Annual book of ASTM standards. 03.01 vols. pp. 252-262. USA: American society for testing materials, 1996.
- American society for testing materials [ASTM]. E1012 Standard practice for verification of specimen alignment under tensile loading. In 1996 Annual book of ASTM standards. 03.01 vols. pp. 705-712. USA: American society for testing materials, 1996.
- 20. Nihon-kikai. Creep data. Tokyo: Japanese Society of High Pressure Vessel, 1999.
- American society for testing materials [ASTM]. E8M Standard test methods for tension testing of metallic materials. In 1996 Annual book of ASTM standards. 03.01 vols. pp. 55-96. USA: American society for testing materials, 1996.
- 22. Shimadzu Corporation. Optional accessories for Shimadzu servopluser material testing machines. Japan: Shimadzu Corporation, (n.d.)
- 23. Ullman, D. G. The mechanical design process. 3rd ed. USA: McGraw-Hill, 2003.

- 24. จิรพงศ์ กสิวิทย์อำนวย. การออกแบบ และสร้างอุปกรณ์วัดระยะเคลื่อนตัว สำหรับใช้ในอุณหภูมิสูง. ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- 25. Kanthal AB. Fibrothal handbook heating and insulation systems. Sweden: Vastra Aros Tryckeri, 1955
- 26. Farag, M. M. Selection of materials and manufacturing process for engineering design. . Cambridge: Prentice Hall International, 1989
- 27. Khurmi, R. S., and Gupta, I. K. Machine design. 11th ed. New Delhi: Eurasia Publishing House, 1990
- 28. Osgood, C. C. Fatigue design. 2nd ed. New Jersey: Pergamon Press, 1982.
- 29. Peterson, R. E. **Stress concentration factors**. New York: John wiley and sons, 1974.
- 30. American society for testing materials [ASTM]. E4 Practice for force verification of testing machines. In 1996 Annual book of ASTM standards. 03.01 vols. pp. 24-32. USA: American society for testing materials, 1996.

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบร<mark>ายละเอียดของเค</mark>รื่องทดสอบ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(22)	31 30	BALANCING ROD BALANCING WEIGHT	1		
	29	HEX SOCKET BOLT	2	M6, 40 LONG, 30	THREAD LENGTH
	20	KEY	4	AISI 4340	TIREAD LENGT
	26	WEIGHT HANGER	1	AISI 4340	
	25	LOAD HANGER	1	AISI 4340	
	24	BALANCE WEIGHT	1	SS 400	
and the state of t	23	WEIGHT KNIFE EDGE	1	AISI 4340	
The second secon	22	LOAD KNIFE EDGE	1	AISI 4340	
	21	CENTRAL KNIFE EDGE	1	AISI 4340	
er aller	20	REAR SPACER	1	SS 400	
	19	MIDDLE SPACER	1	SS 400	
	18	FRONT SPACER	1	SS 400	
	17	LEFT SIDE PLATE	1	SS 400	
	16	RIGHT SIDE PLATE	1	SS 400	
	ITEM	NAME	REQ		NOTES
27	PARTS LIST				
17 28 26 23 29	FACULTY OF ENGINEERING CHULALONGKORN UNIVERSITY				
	LEVER ARM ASSEMBLY				
	SCA	ALE: 1:9	CODE	: 4570589421	DRAWING NUMBER
	DAT	TE: 27/04/2005 [	OWN:	SATJAPON	004

(39) (25) (26)					
	48	WEIGHT BUTTON	1	SS400	
	47	WEIGHT ROD	1	STAINLESS STEEL 304	
(40)	46	CHAIN	1	STAINLESS STEEL 304	
	45	CHAIN PIN	2	STAINLESS STEEL 304	
	44	CHAIN JOINT II	1	STAINLESS STEEL 304	
	43	CHAIN JOINT I	1	STAINLESS STEEL 304	
	42	WEIGHT TRAIN JOINT	1	AISI 4340	
	41	PIN III	2	AISI 4340	
	40	PIN II	4	AISI 4340	
<u> </u>	39	PIN I	2	AISI 4340	
	38	TRANSITION PULL ROL	) 1	STAINLESS STEEL 310S	
	37	UNIVERSAL JOINT III	1	AISI 4340	
	36	UNIVERSAL JOINT II	1	AISI 4340	
34	35	UNIVERSAL JOINT I	1	AISI 4340	
	34	LOWER PULL ROD	1	STAINLESS STEEL 310S	
	33	UPPER PULL ROD	1	STAINLESS STEEL 310S	
	32	SPECIMEN			
	ITEM	NAME	REQ	. NOTES	
	PARTS LIST				
		EAO			
41 48	FACULIY OF ENGINEERING CHULALONGKORN UNIVERSITY				
	LOAD TRAIN & WEIGHT TRAIN ASSEMBLY				
	SC/	ALE: 1:9	CODE	:4570589421 DRAWING NUMBER	
	DA ⁻	TE: 27/04/2005	DWN:	SATJAPON 005	

	69 HEX SOCKET BOLT 68 HR-SCREW 67 HEX SOCKET BOLT 68 HR-SCREW 67 HEX SOCKET BOLT 68 FACE BAR II 61 FACE BAR II 62 CASING SHELL 61 BOTTOM PLATE 60 TOP PLATE ITEM NAME	16 M5, 25 LONG, 20 TH 28 M4, 10 LONG, STAINI 16 M8, 25 LONG, STAINI 16 M8, 25 LONG, STAINI 1 STAINLESS STEEL 30 1 STAINLESS STEEL 30 1 STAINLESS STEEL 30 1 STAINLESS STEEL 30 2 STAINLESS STEEL 30 3 REQ. NO	HREAD LENGTH LESS STEEL ILESS STEEL D4 D4 D4 D4 D4 D4 D4 D4 D4 D4 D4 D4 D4
<u>(61)</u> (07)	SCALE: 1:5 DATE: 27/04/2005	DWN: SATJAPON	RAWING NUMBER
	22. 2., 3., 2000		007

(75)				
73				
D C C C C C C C C C C C C C C C C C C C				
(74)				
72				
	77 HEX SOCKET BOLT	1 M6, 10 THREAD	LENGTH	
5-2-2-5-11×2/1×2/1×2/1×2/1×2/1×2/1×2/1×2/1×2/1×2	76 HEX SOCKET BOLT	2 M10, 20 THREAD	LENGTH	
	75 HEX SOCKET BOLT	2 M5, 25 LONG, 20	) THREAD LENGTH	
	74 DIAL GAUGE	1 Mitutoyo 2052 Fl	E	
	73 STAND ARM	1 ALUMINIUM 7075		
	72 STAND ROD	1 STAINLESS STEEL	. 304	
	71 STAND BASE	1 ALUMINIUM 7075		
	70 STAND HOLDER	1 ALUMINIUM 7075		
	ITEM NAME	REQ.	NOTES	
	รการ			
		PARTS LIST		
	FAG	CULTY OF ENGINEERI	NG	
	CHULALONGKORN UNIVERSITY			
	DIAL GAUGE STAND ASSEMBLY			
	SCALE: 1:3	CODE: 4570589421	DRAWING NUMBER	
	DATE: 27/04/2005	DWN: SATJAPON	008	

ภาคผนวก ข

แบบรายละเอียดของ COMPRESSION-TENSION CONVERTER

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

89	
89 SLIDE BUSH 4 ID 20, OD 32	
88 GUIDE POST 4 STAINLESS STEEL	_ 304
87 UPPER BLOCK 1 SS 400, BLACKER	NING
86 BASE 1 SS 400, BLACKET	NING
185 CROSS GUIDING GRIP 2 SS 400, BLACKEI	NING
	NUIES
PARTS LIST	
FACULTY OF ENGINEERI CHULALONGKORN UNIVER:	NG SITY
COMPRESSION-TENSION CONVERT	ER ASSEMBLY
SCALE: 1:5 CODF: 4570589421	DRAWING NUMBER

ภาคผนวก ค

การสอบเทียบโหลดเซล

ค.1 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการสอบเทียบ คือหาความสัมพันธ์ระหว่างภาระกับค่าเฉลี่ยของ ความเครียดที่อ่านจากเกจความเครียด จำนวน 4 ตัวซึ่งติดอยู่บนด้านทั้งสี่ของโหลดเซลในทิศ ตามยาวของโหลดเซลด้านละ 1 ตัว

ค.2 ขั้นตอนการสอบเทียบ

ขั้นตอนการสอบเทียบโหลดเซลที่สร้างขึ้น มีดังนี้

- 1. ประกอบโหลดเซลที่สร้างกับอุปกรณ์เปลี่ยนแรงกดเป็นแรงดึง (รูปที่ ค.1)
- 2. วางอุปกรณ์ ฯ บนแท่นวางของเครื่องกดไฮโดรลิค (รูปที่ ค.1)
- 3. วางโหลดเซลอ้างอิงเหนือแท่นอันบนของอุปกรณ์เปลี่ยนแรงกดเป็นแรงดึง
- ต่อวงจรสเตรนเกจแบบ half bridge โดยสเตรนเกจบนโหลดเซลเป็น active gage และ สเตรนเกจบนชิ้นงานอ้างอิง (ที่ทำจากวัสดุเดียวกันกับโหลดเซล) เป็น dummy gage เพื่อ ชดเชยผลของอุณหภูมิ
- 5. ต่อสายไฟจากสเตรนเกจทั้งหมดเข้า switching box ซึ่งต่อกับสเตรนมิเตอร์
- 6. ปรับศูนย์ค่าความเครียดที่อ่านจากสเตรนมิเตอร์
- 7. ให้ภาระโหลดเซล
- 8. อ่านค่า ภาระและความเครียดจากสเตรนมิเตอร์
- ทำขั้นตอนที่ 7 และ 8 ซ้ำ แต่เพิ่มขนาดภาระ การทดสอบสิ้นสุดเมื่อโหลดเซลรับภาระ ประมาณ 8,000 นิวตัน

รูปที่ ค.1 การจัดวางเครื่องมือเพื่อสอบเทียบโหลดเซลที่สร้าง

ค.3 ข้อมูลความเครียดที่ขนาดภาระต่าง ๆ

ตารางที่ ค.1 ผลการวัดความเครียด ณ ตำแหน่ง 1-4 ที่ขนาดภาระต่าง ๆ (ครั้งที่ 1)

	แรงดึง P	1	ความเครียดเฉลี่ย			
	(นิวตัน)	119	2	3	4	${\cal S}_{avg}(\mu\epsilon)$
	0	0	0	0	0	0
_	1,160	267	282	273	264	272
Ŋ	2,460	561	587	568	552	567
à	5,060	1,178	1,225	1,182	1,161	1,187
	6,500	1,517	1,575	1,521	1,495	1,527
	7,930	1,867	1,944	1,867	1,828	1,877

แรงดึง P	ĺ	ความเครียดเฉลี่ย			
(นิวตัน)	1	2	3	4	$\mathcal{E}_{avg}\left(\mu\mathcal{E} ight)$
0	0	0	0	0	0
1,070	242	257	251	242	248
2,400	555	584	567	550	564
5,070	1,194	1,243	1,206	1,181	1,206
6,500	1,530	1,594	1,542	1,511	1,544
7,640	1,818	1,900	1,829	1,787	1,834
7,940	1,871	1,957	1,882	1,808	1,880

ตารางที่ ค.2 ผลการวัดความเครียด ณ ตำแหน่ง 1-4 ที่ขนาดภาระต่าง ๆ (ครั้งที่ 2)

ตารางที่ ค.3 ผลการวัดความเครียด ณ ตำแหน่ง 1-4 ที่ขนาดภาระต่าง ๆ (ครั้งที่ 3)

แรงดึง P	ความเครียดที่อ่าน (<i>µɛ</i>)				ความเครียดเฉลี่ย
(นิวตัน)	1	2	3	4	${\cal E}_{avg}\left(\mu{\cal E} ight)$
0	0	0	0	0	0
1,140	259	271	266	259	264
2,270	523	545	533	521	531
2,740	618	644	629	615	627
5,170	1,194	1,241	1,203	1,183	1,205
6,540	1,512	1,570	1,522	1,496	1,525
7,670	1,791	1,866	1,801	1,765	1,806
7,940	1,858	1,937	1,868	1,757	1,855

ตารางที่ ค.4 ผลการวัดความเครียด ณ ตำแหน่ง 1-4 ที่ขนาดภาระต่าง ๆ (ครั้งที่ 4)

แรงดึง P	ĺ	ความเครีย ด	ความเครียดเฉลี่ย		
(นิวตัน)	1	2	3	4	${m {m arepsilon}}_{avg}\left(\mu {m m arepsilon} ight)$
0	0	0	0	0	0
1,240	272	283	292	287	284
2,440	552	574	582	570	570
5,470	1,252	1,301	1,301	1,278	1,283
6,600	1,526	1,587	1,578	1,551	1,561
7,800	1,816	1,895	1,869	1,829	1,852

แรงดิ่ง P	6	ความเครียด	ความเครียดเฉลี่ย		
(นิวตัน)	1	2	3	4	${\cal E}_{avg}\left(\mu{\cal E} ight)$
0	0	0	0	0	0
1,060	242	257	256	247	251
2,460	565	595	581	564	576
5,630	1,310	1,366	1,331	1,302	1,327
6,600	1,537	1,604	1,557	1,525	1,556
7,830	1,826	1,912	1,847	1,802	1,847

ตารางที่ ค.5 ผลการวัดความเครียด ณ ตำแหน่ง 1-4 ที่ขนาดภาระต่าง ๆ (ครั้งที่ 5)

ค.4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

ข้อมูลแรงดึง *P* และความเครียดเฉลี่ย *ɛ_{avg}* ที่แสดงในตารางที่ ค.1 – ค.5 จะถูกนำมา วิเคราะห์การถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (least square regression analysis) โดยสมการที่ใช้อยู่ ในรูป

$$P = C\varepsilon_{avg} \tag{(P.1)}$$

โดย C คือ สัมประสิทธิ์ที่ดีที่สุด (best fit coefficient)

โดยอาศัยจุดข้อมูล N จุด ค่าประมาณที่ดีที่สุด (best estimate) สำหรับความไม่แน่นอนในผลการ วัดแรงดึง P คือ

$$\delta P = \sqrt{\frac{1}{N-1} \sum \left(P_i - C \varepsilon_{avg,i} \right)^2} \tag{P.2}$$

และความไม่แน่นอนใน *C* คือ

$$\delta C = \frac{\delta P}{\sqrt{\sum \mathcal{E}_{avg,i}^{2}}} \tag{P.3}$$

เนื่องจากทำการทดลองซ้ำ ดังนั้นผลการทดลองแต่ละครั้งจะมีค่า C และ &C แตกต่างกัน วิทยานิพนธ์นี้หาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก จากสมการต่อไปนี้

196

$$\overline{C} = \frac{\sum \left(\frac{1}{\delta C_i^2} C_i\right)}{\sum \left(\frac{1}{\delta C_i^2}\right)} \tag{P.4}$$

และความไม่แน่นอนของค่า C คือ

$$\Delta C = \frac{1}{\sqrt{\sum \left(\frac{1}{\delta C_i^2}\right)}} \tag{P.5}$$

สัมประสิทธิ์ที่ดีที่สุด C และความไม่แน่นอน & ของการทดลองครั้งที่ 1-5 คือ

ครั้งที่	С	δС
1	4.248	1.139x10 ⁻²
2	4.202	9.508x10 ⁻³
3	4.277	9.576x10 ⁻³
4	4.232	1.195×10^{-2}
5	4.242	2.571×10^{-3}

แทนค่าในสมการที่ (ค.5) จะได้

$$\overline{C}=4.242$$
 และ $\Delta C=2.306 imes 10^{-3}$

ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างแรงดึง P และความเครียดเฉลี่ย $arepsilon_{avg}$ ที่ได้จากการทดลองคือ

$$P = (4.242 \pm 0.0023)\varepsilon_{avg} \tag{P.6}$$

โดย P มีหน่วยเป็นนิวตัน และ $arepsilon_{avg}$ มีหน่วยเป็น $\muarepsilon$
ภาคผนวก ง

การสอบเทียบตุ้มน้ำหนัก

ง.1 ผลการสอบเทียบ

ตุ้มน้ำหนักที่ใช้ถูกสอบเทียบโดย สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย-ญี่ปุ่น (สสท.) เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2547 ผลการสอบเทียบสรุปได้ดังนี้

รหัส	น้ำห <mark>นักระบุ</mark>	ค่าเบี่ยงเบนจากน้ำหนักระบุ	ความไม่แน่นอน
	(กิโลกรัม)	(กรัม)	(มิลลิกรัม)
1	10	-2.16	60
2	10	-4.78	60
3	10	-2.42	60
4	10	-0.10	60
Α	10	-2.35	60
В	10	-1.63	60
С	5	-0.12	50
D	5	-0.48	50
E	2	-0.069	8
F	2	-0.134	8
G	2	-0.02	8
Н	1	-0.237	5
I	1	-0.363	5
J	1 0	-0.080	5
K	0.5	-0.050	$\sim$ 3
L	0.5	+0.045	3

ตารางที่ ง.1 ผลการสอบเทียบตุ้มน้ำหนัก

ง.2 การคำนวณค่าความไม่แน่นอน

ในการประเมินคุณภาพของเครื่องทดสอบ จะใช้ตุ้มน้ำหนักหลายก้อนร่วมกันเพื่อให้ได้ ขนาดน้ำหนักถ่วงระบุ 10, 20, 30, ... ,80 กิโลกรัม ค่าประมาณที่ดีที่สุด (best estimate) ของ น้ำหนักถ่วง จะเท่ากับผลบวกของน้ำหนักจริงของตุ้มน้ำหนักที่นำมาใช้ร่วมกัน ส่วนความไม่ แน่นอนจะเท่ากับรากที่สองของผลบวกกำลังสอง (root sum sqaure) ดังนั้น ถ้าใช้ตุ้มน้ำหนัก N ก้อนร่วมกัน โดยแต่ละก้อนมีขนาด $w_1 = \overline{w_1} \pm \delta w_1$, $w_2 = \overline{w_2} \pm \delta w_2$, ..., $w_N = \overline{w_N} \pm \delta w_N$ จะ ได้น้ำหนักถ่วง คือ

$$W = \overline{W} \pm \delta W \tag{(3.1)}$$

$$\overline{W} = \overline{w}_1 + \overline{w}_2 + \ldots + \overline{w}_N \tag{(3.2)}$$

$$\delta W = \sqrt{\delta w_1^2 + \delta w_2^2 + \dots \delta w_N^2} \tag{3.3}$$

โดย

ตารางที่ ง.2 แสดงรหัสตุ้มน้ำหนักที่ใช้ร่วมกันเพื่อให้ได้น้ำหนักถ่วง 10 – 80 กิโลกรัม คอลัมน์ที่สองแสดงขนาดน้ำหนักถ่วงที่ได้จากการสอบเทียบ ซึ่งคำนวณจากสมการที่ (ง.2) คอลัมน์ที่สาม แสดงค่าความไม่แน่นอนของน้ำหนักถ่วง ซึ่งคำนวณจากสมการที่ (ง.3)

น้ำหนักถ่วง W (กิโลกรัม)		ค่าความไม่แน่นอน	รหัสตุ้มน้ำหนักที่ใช้
ค่าระบุ	ค่า <mark>ส</mark> อบเทียบ	SW	
		(มิลลิกรัม)	
10	9.998	60	1
20	19.993	85	1,2
30	29.991	104	1,2,3
40	39.991	120	1,2,3,4
50	49.988	134	1,2,3,4,A
60	59.987	147	1,2,3,4,A,B
70	69.986	163	1,2,3,4,A,B,C,D
80	79.985	164	1,2,3,4,A,B,C,D,E,F,G,H,I,J,K,L

ตารางที่ ง.2 ผลการคำนวณน้ำหนักสอบเทียบ และค่าความไม่แน่นอน

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ข้อมูลการทดสอบเพื่อหาเปอร์เซ็นต์การดัด และอัตราทดของคานทดแรง

จ.1 ข้อมูลความเครียดที่น้ำหนักถ่วงขนาดต่าง ๆ

ตารางที่ จ.1 ความเครียดขอ<mark>งสเตรนเกจหม</mark>ายเลข 1-4 ที่น้ำหนักถ่วง 10 กิโลกรัม ⁽ⁿ⁾

การทดลอง	<mark>م</mark>	าวามเครียด	ิที่อ่าน (μ	<mark>ค</mark> วามเครียดเฉลี่ย	เปอร์เซ็นต์	
ครั้งที่	1	2	3	4	ε _{avg} (με)	การดัด <i>PB</i>
1	232	193	213	259	224	19.0
2	224	193	220	256	223	15.0
3	239	193	207	255	224	21.0
4	232	198	213	252	224	16.3
5	229	211	214	238	223	9.4
6	233	213	209	235	223	10.3
7	225	219	220	229	223	3.4
8	239	188	207	262	224	23.7
9	248	215	199	236	225	15.6
10	218	209	228	241	224	9.4
11	234	182	212	269	224	24.3
12	229	217	216	232	224	6.3
13	236	217	209	231	223	9.2
14	252	244	194	209	225	20.7
15	233	209	211	241	224	12.1
16	231	197	215	255	225	16.5
17	241	229	202	222	224	10.3
18	232	229	211	219	223	7.0
19	215	219	229	232	224	6.0
20	235	210	207	238	223	12.6
21	229	207	219	245	225	10.7
				ค่าเฉลี่ย	224	13.3
AM.	191	ส่วนเป	ยงเบนมาต	ทรฐาน σ	0.7	6.0
ส่วนเบี่ยง	แบนมาตร	ฐานของค่า	0.3	2.7		

^(ก) ใช้ตุ้มน้ำหนักรหัส "1"

การทดลอง	٩	เวามเครียด	ิที่อ่าน (μ	<i>E</i>)	ความเครียดเฉลี่ย	เปอร์เซ็นต์
ครั้งที่	1	2	3	4	${\cal E}_{avg}\left(\mu{\cal E} ight)$	การดัด <i>PB</i>
1	466	439	427	461	448	6.8
2	452	459	440	443	449	3.1
3	467	487	426	417	449	12.4
4	444	378	446	524	448	16.5
5	458	448	438	456	450	3.1
6	454	416	441	485	449	9.1
7	480	426	410	474	448	13.2
8	466	409	428	495	450	13.8
9	484	453	408	449	449	8.9
10	476	429	419	472	449	11.1
11	45 <mark>6</mark>	448	439	453	449	2.4
12	448	410	444	491	448	9.5
13	449	431	443	471	449	5.1
14	469	418	424	482	448	12.2
15	457	<mark>444</mark>	435	456	448	3.8
16	449	462	447	439	449	2.8
17	425	459	469	443	449	6.7
18	469	438	422	465	449	8.2
19	446	433	448	471	450	4.4
20	468	422	427	481	450	11.1
21	435	422	458	481	449	9.1
	0		449	8.3		
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ					4.1
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย $\sigma_{\scriptscriptstyle mean}$ (95%)					0.3	1.9

ตารางที่ จ.2 ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1- 4 ที่น้ำหนักถ่วง 20 กิโลกรัม ⁽ⁿ⁾

⁽ⁿ⁾ ใช้ตุ้มน้ำหนักรหัส "1" และ "2"

ความเครียดที่อ่าน (*µɛ*) ความเครียดเฉลี่ย เปอร์เซ็นต์ การทดลอง ครั้งที่ การดัด PB $\mathcal{E}_{avg}\left(\mu\mathcal{E}\right)$ 8.9 5.2 6.4 2.8 5.3 8.7 9.7 6.1 11.7 5.5 8.7 8.8 3.9 7.7 6.2 7.2 7.0 6.6 3.9 7.6 12.1 ค่าเฉลี่ย 8.0 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ 0.9 3.6 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย $\sigma_{\scriptscriptstyle mean}$ (95%) 1.6 0.4

ตารางที่ จ.3 ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1- 4 ที่น้ำหนักถ่วง 30 กิโลกรัม ⁽ⁿ⁾

⁽ⁿ⁾ ใช้ตุ้มน้ำหนักรหัส "1", "2" และ "3"

สถาบนวทยบรการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดลอง	P	าวามเครียด	ิทที่อ่าน (μ	<i>E</i>)	ความเครียดเฉลี่ย	เปอร์เซ็นต์
ครั้งที่	1	2	3	4	$\mathcal{E}_{avg}\left(\mu\mathcal{E} ight)$	การดัด <i>PB</i>
1	916	925	881	893	904	3.7
2	909	963	894	858	906	6.6
3	927	925	875	896	906	4.5
4	874	879	928	938	905	6.2
5	909	894	895	928	907	2.6
6	929	937	867	885	905	6.3
7	900	866	903	957	907	5.2
8	913	926	889	893	905	3.1
9	927	900	875	920	906	4.0
10	902	874	900	948	906	4.2
11	948	918	851	900	904	6.4
12	940	930	864	890	906	6.4
13	912	927	890	892	905	3.1
14	92 <mark>6</mark>	933	876	885	905	5.4
15	935	933	868	885	905	6.4
			905	4.9		
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ					1.4
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย $\sigma_{_{mean}}$ (95%)					0.4	0.8

ตารางที่ จ.4 ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1- 4 ที่น้ำหนักถ่วง 40 กิโลกรัม ⁽ⁿ⁾

⁽ⁿ⁾ ใช้ตุ้มน้ำหนักรหัส "1", "2", "3" และ "4"

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดลอง	P	วามเครียด	เทื่อ่าน (<i>µ</i> ย	5)	ความเครียดเฉลี่ย	เปอร์เซ็นต์
ครั้งที่	1	2	3	4	$\varepsilon_{avg}(\mu\varepsilon)$	การดัด <i>PB</i>
1	1,156	1,167	1,098	1,108	1,132	5.2
2	1,135	1,172	1,118	1,104	1,132	3.8
3	1,126	1,088	1,127	1,188	1,132	4.5
4	1,188	1,162	1,065	1,116	1,133	7.5
5	1,162	1,188	1,091	1,089	1,133	7.5
6	1,130	1,098	1,118	1,188	1,134	4.5
7	1,132	1,132	1,122	1,142	1,132	0.9
8	1,136	1,104	1,121	1,169	1,133	3.5
9	1,172	1,184	1,082	1,094	1,133	7.9
10	1,176	1,155	1,082	1,120	1,133	5.7
11	1,137	1,066	1,118	1,211	1,133	7.2
12	1,153	1,136	1,102	1,140	1,133	2.4
13	1,187	1,166	1,070	1,111	1,134	7.6
14	1,138	1,114	1,121	1,163	1,134	2.9
15	1,183	1,142	1,072	1,138	1,134	5.1
16	1,1 <mark>4</mark> 9	1,140	1,107	1,139	1,134	1.9
17	1,128	1,117	1,129	1,164	1,135	2.1
18	1,158	<mark>1</mark> ,148	1,098	1,132	1,134	3.4
19	1,108	1,097	1,148	1,181	1,134	5.5
20	1,172	1,178	1,086	1,102	1,135	7.1
21	1,136	1,099	1,119	1,175	1,132	4.1
			1,133	4.8		
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ					2.1
ส่วนเบี่ยง	แบนมาตรฐ	ฐานของค่า	0.4	1.0		

ตารางที่ จ.5 ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1- 4 ที่น้ำหนักถ่วง 50 กิโลกรัม ⁽ⁿ⁾

⁽ⁿ⁾ ใช้ตุ้มน้ำหนักรหัส "1", "2", "3", "4" และ "A"

สถาบนวทยบรการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดลอง	٩	าวามเครียด	ิที่อ่าน (<i>με</i>	5)	ความเครียดเฉลี่ย	เปอร์เซ็นต์
ครั้งที่	1	2	3	4	$\mathcal{E}_{avg}\left(\mu\mathcal{E} ight)$	การดัด <i>PB</i>
1	1,350	1,355	1,363	1,388	1,364	1.7
2	1,353	1,350	1,362	1,386	1,363	1.7
3	1,365	1,400	1,347	1,338	1,363	2.9
4	1,405	1,360	1,302	1,378	1,361	4.4
5	1,380	1,343	1,332	1,394	1,362	3.6
6	1,333	1,342	1,375	1,391	1,360	3.3
7	1,318	1,346	1,388	1,392	1,361	4.3
8	1,428	1,358	1,279	1,378	1,361	6.2
9	1,398	1,366	1,316	1,376	1,364	3.4
10	1,3 <mark>81</mark>	1,356	1,330	1,384	1,363	2.9
11	1,407	1,357	1,300	1,377	1,360	4.7
12	1,397	1,374	1,308	1,365	1,361	3.6
13	1,350	1,356	1,361	1,388	1,364	1.6
14	1, <mark>40</mark> 3	1,351	1,308	1,388	1,363	4.8
15	1,397	1,401	1,317	1,341	1,364	5.1
			1,362	3.6		
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ					1.4
ส่วนเบี่ยง	แบนมาตร	ฐ <mark>านของค่า</mark>	0.8	0.7		

ตารางที่ จ.6 ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1- 4 ที่น้ำหนักถ่วง 60 กิโลกรัม ⁽ⁿ⁾

⁽ⁿ⁾ ใช้ตุ้มน้ำหนักรหัส "1", "2", "3", "4", "A" และ "B"

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดลอง	٩	เวามเครียด	ิที่อ่าน (<i>με</i>	5)	ความเครียดเฉลี่ย	เปอร์เซ็นต์
ครั้งที่	1	2	3	4	${\cal E}_{avg}\left(\mu{\cal E} ight)$	การดัด PB
1	1,608	1,619	1,563	1,587	1,594	2.4
2	1,615	1,591	1,564	1,612	1,596	2.3
3	1,563	1,559	1,612	1,649	1,596	4.4
4	1,577	1,611	1,598	1,595	1,595	1.2
5	1,611	1,636	1,560	1,570	1,594	3.7
6	1,649	1,580	1,526	1,629	1,596	5.4
7	1,638	1,627	1,535	1,583	1,596	4.6
8	1,645	1,621	1,530	1,585	1,595	4.7
9	1,631	1,588	1,542	1,620	1,595	3.8
10	1,6 <mark>1</mark> 9	1,595	1,558	1,617	1,597	2.6
11	1,635	1,580	1,543	1,630	1,597	4.4
12	1,602	1,599	1,569	1,608	1,595	1.3
13	1,605	1,634	1,573	1,581	1,598	2.7
14	1,563	1,558	1,613	1,652	1,597	4.5
15	1,592	1,605	1,583	1,605	1,596	0.3
			1,596	3.2		
		ส่วนเป็	1.1	1.5		
ส่วนเบี่ยง	าเบนมาตร	ฐ <mark>านของค่า</mark>	0.6	0.8		

ตารางที่ จ.7 ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1- 4 ที่น้ำหนักถ่วง 70 กิโลกรัม ⁽ⁿ⁾

⁽ⁿ⁾ ใช้ตุ้มน้ำหนักรหัส "1", "2", "3", <mark>"4", "A", "B</mark>", "C" และ "D"

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทดลอง	ความเค่	รียด ณ เก	จความเครี	ยด (<i>µɛ</i>)	ความเครียดเฉลี่ย	เปอร์เซ็นด์
ครั้งที่	1	2	3	4	${\cal E}_{avg}\left(\mu{\cal E} ight)$	การดัด <i>PB</i>
1	1,811	1,792	1,831	1,890	1,831	3.2
2	1,818	1,807	1,820	1,871	1,829	1.8
3	1,857	1,864	1,783	1,818	1,831	3.3
4	1,848	1,856	1,788	1,821	1,828	2.6
5	1,818	1,793	1,819	1,884	1,829	2.5
6	1,816	1,789	1,823	1,887	1,829	2.9
7	1,841	1,829	1,788	1,847	1,826	1.9
8	1,828	1,794	1,812	1,884	1,830	2.9
9	1,841	1,807	1,800	1,874	1,831	3.0
10	1,820	1,789	1,818	1,889	1,829	2.8
11	1,829	1,806	1,814	1,871	1,830	2.2
12	1,825	1,800	1,812	1,877	1,829	2.5
13	1,847	1,828	1,804	1,880	1,840	2.6
14	1,837	1,819	1,803	1,858	1,829	2.0
15	1,8 <mark>3</mark> 8	1,818	1,798	1,860	1,829	2.2
			1,830	2.6		
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ					0.5
ส่วนเบี่ยง	แบนมาตรร	ฐา <mark>น</mark> ของค่า	1.6	0.3		

ตารางที่ จ.8 ความเครียดของสเตรนเกจหมายเลข 1- 4 ที่น้ำหนักถ่วง 80 กิโลกรัม ⁽ⁿ⁾

⁽ⁿ⁾ ใช้ตุ้มน้ำหนักรหัส "1", "2", "3", "4", "A", "B", "C", "D", "E", "F", "G", "H", "I", "J", "K" และ "I"

จ.2 การทดสอบไคกำลังสอง (Chi-square test χ^2)

วัตถุประสงค์ของการทดสอบไคกำลังสองในที่นี้ คือเพื่อตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูล เปอร์เซ็นต์การดัด *PB* ว่ามีลักษณะเป็นการแจกแจงปกติ (normal distribution) หรือไม่ การ ตรวจสอบข้อมูลในตารางที่ จ.1 - จ.8 เริ่มจากแบ่งช่วงข้อมูลออกเป็น 4 ช่วงคือ $x \le \overline{x} - \sigma$, $\overline{x} - \sigma < x \le \overline{x}$, $\overline{x} < x \le \overline{x} + \sigma$ และ $\overline{x} > \overline{x} + \sigma$ ดังนั้นองศาอิสระ (degree of freedom) จะมี ค่าเท่ากับ 1 จากนั้นคำนวณค่าไคกำลังสองวิกฤติ χ_c^2 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ (และที่ องศาอิสระเท่ากับ 1) จะได้ $\chi_c^2 = 3.84$ สุดท้ายเป็นการเปรียบเทียบค่าไคกำลังสองของข้อมูลกับ ค่าวิกฤติ หากค่าที่ได้จากข้อมูลน้อยกว่าค่าวิกฤติแล้วจะสรุปว่าข้อมูลมีการแจกแจงปกติ ผลการ คำนวณค่าไคกำลังสองสรุปอยู่ในตารางที่ จ.9 จากตารางสรุปได้ว่า เปอร์เซ็นต์การดัดที่ขนาดภาระ ใด ๆ มีการแจกแจงปกติ

ตารางที่ จ.9 ค่าไคกำลังสองของผลการวัดเปอร์เซ็นต์การดัดที่น้ำหนักถ่วง 10 ถึง 80 กิโลกรัม

ขนาดน้ำหนักถ่วง (กิโลกรัม)	χ^{2}
10	0.99
20	1.58
30	0.18
40	0.61
50	3.58
60	0.61
70	0.61
80	0.61

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การคำนวณความแข็งเกร็งของโครงเครื่องทดสอบ

Number of degree of freedom per node

Nodal coordinates Element connectivity 1 2) y_i := x_i := 23 0∙m 0∙m 3 4 0.45·m 0∙m 45 0∙m 0.885∙m 56 **0**∙m 1.32∙m CON := 0.4·m 1.32∙m 6 7 0.65∙m 1.32∙m 78 0.65∙m 0.45·m 98 0.65∙m 0∙m 19 **0**∙m 0.34∙m 27)

2) ELEMENT PROPERTIES

Material propert	ies <u>Secti</u>	Section properties			
Young' s modul	us Cross-section are	ea Moment of inertia			
E _j :=	A _j :=	I _j :=			
180·10 ⁹ ·Pa	$1.14 \cdot 10^{-3} \cdot m^2$	$1.3 \cdot 10^{-7} \cdot m^4$			
180·10 ⁹ ·Pa	$1.14 \cdot 10^{-3} \cdot m^2$	$1.3 \cdot 10^{-7} \cdot m^4$			
180·10 ⁹ ·Pa	$1.14 \cdot 10^{-3} \cdot m^2$	$1.3 \cdot 10^{-7} \cdot m^4$			
200·10 ⁹ ·Pa	$2.70 \cdot 10^{-3} \cdot m^2$	8.10·10 ⁻⁷ .4			
200 · 10 ⁹ · Pa	$2.70 \cdot 10^{-3} \cdot m^2$	8.10·10 ⁻⁷ .4			
180·10 ⁹ ·Pa	$1.14 \cdot 10^{-3} \cdot m^2$	$1.3 \cdot 10^{-7} \cdot m^{4}$			
180·10 ⁹ ·Pa	$1.14 \cdot 10^{-3} \cdot m^2$	$1.3 \cdot 10^{-7} \cdot m^4$			
200·10 ⁹ ·Pa	8.00.10 ⁻³ .m ²	6.67·10 ⁻⁶ ·m ⁴			
200 · 10 ⁹ · Pa	8.00·10 ⁻³ ·m ²	$6.67 \cdot 10^{-6} \cdot m^4$			
200·10 ⁹ ·Pa	$1.20 \cdot 10^{-3} \cdot m^2$	$3.60 \cdot 10^{-7} \cdot m^4$			

3) APPLY LOADS

3.1 Distributed load	$p_j := 0 \cdot \frac{newton}{m} $ {No	o distributed load in our model}
3.2 Nodal loads	$q := 1 NN \cdot NDF$	
Initialize	$P_q := 0$	
Assign values	P ₁₄ := -4400	{newton}
	P ₂₆ := 4000	{newton}
	P ₉ := -50	{newton-m}

NOTE : Subscript denotes the DOF number

Nodal load vector due to point force and point moment is (partially display)

$P^{T} =$		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	1	0	0	0	0	0	0	0	0	-50	0	0	0	0

4) FORMULATION OF AN ELEMENT EQUATION

Dimensionless all input variables

 $E := E \cdot Pa^{-1}$ $I := I \cdot m^{-4}$ $A := A \cdot m^{-2}$ $p := p \cdot \frac{m}{newton}$

Element length

$$L_{e_{j}} \coloneqq \sqrt{\left[x(CON_{j,1}) - x(CON_{j,2})\right]^{2} + \left[y(CON_{j,1}) - y(CON_{j,2})\right]^{2}} \cdot m^{-1}$$

Transformaiton matrix

$$M_{j} := \frac{\left[\frac{y(CON_{j,2}) - y(CON_{j,1})\right] \cdot m^{-1}}{L_{e_{j}}}}{L_{j}} = \frac{\left[\frac{x(CON_{j,2}) - x(CON_{j,1})\right] \cdot m^{-1}}{L_{e_{j}}}}{0 \quad 0 \quad 0 \quad 0}$$
$$LT_{j} := \begin{pmatrix} L_{j} & M_{j} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ -M_{j} & L_{j} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & L_{j} & M_{j} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -M_{j} & L_{j} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Local element stiffness matrix

$$kp_{j} := \begin{bmatrix} \frac{E_{j} \cdot A_{j}}{L_{e_{j}}} & 0 & 0 & -\frac{E_{j} \cdot A_{j}}{L_{e_{j}}} & 0 & 0 \\ 0 & \frac{12 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{3}} & \frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & -\frac{12 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{3}} & \frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} \\ 0 & \frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & \frac{4 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{L_{e_{j}}} & 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & \frac{2 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{L_{e_{j}}} \\ \frac{E_{j} \cdot A_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & 0 & \frac{E_{j} \cdot A_{j}}{L_{e_{j}}} & 0 & 0 \\ \frac{E_{j} \cdot A_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & 0 & \frac{E_{j} \cdot A_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & \frac{2 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & \frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} \\ 0 & -\frac{12 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{3}} & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & 0 \\ 0 & -\frac{12 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{3}} & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & 0 \\ 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{3}} & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} \\ 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & \frac{2 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{L_{e_{j}}} & 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & \frac{4 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{L_{e_{j}}} \\ 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & \frac{2 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{L_{e_{j}}} & 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & \frac{4 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{L_{e_{j}}} \\ 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & \frac{4 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{L_{e_{j}}} \\ 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & \frac{4 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{L_{e_{j}}} \\ 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 \\ 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & \frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{L_{e_{j}}} \\ 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 \\ 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 \\ 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 & -\frac{6 \cdot E_{j} \cdot I_{j}}{(L_{e_{j}})^{2}} & 0 \\$$

Local equivalent nodal load vector due to uniformly distributed load p

$$fp_{j} := \begin{bmatrix} 0 & \frac{p_{j} \cdot L_{e_{j}}}{2} & \frac{p_{j} \cdot \left(L_{e_{j}}\right)^{2}}{12} & 0 & \frac{p_{j} \cdot L_{e_{j}}}{2} & -\frac{p_{j} \cdot \left(L_{e_{j}}\right)^{2}}{12} \end{bmatrix}^{T}$$

Global element stiffness matrix and nodal load vector due to distributed load p

$$k_{j} := LT_{j}^{T} \cdot kp_{j} \cdot LT_{j}$$
$$f_{j} := LT_{j}^{T} \cdot fp_{j}$$

k ₆ =	$ \begin{pmatrix} 4.3 & 0.0 & 1.9 & -4.3 & 0.0 & 1.9 \\ 0.0 & 2358.6 & 0.0 & 0.0 & -2358.6 & 0.0 \\ 1.9 & 0.0 & 1.1 & -1.9 & 0.0 & 0.5 \\ -4.3 & 0.0 & -1.9 & 4.3 & 0.0 & -1.9 \\ 0.0 & -2358.6 & 0.0 & 0.0 & 2358.6 & 0.0 \\ 1.9 & 0.0 & 0.5 & -1.9 & 0.0 & 1.1 \end{pmatrix} 10^{5} $	$f_{6} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$ 213
k ₇ =	$ \begin{array}{ccccccccccccccccccccccccc$	$\mathbf{f_7} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$
k ₈ =		$\mathbf{f_8} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$
k ₉ =	$ \begin{pmatrix} 47058.8 & 0.0 & 0.0 & -47058.8 & 0.0 & 0.0 \\ 0.0 & 4072.9 & 692.4 & 0.0 & -4072.9 & 692.4 \\ 0.0 & 692.4 & 156.9 & 0.0 & -692.4 & 78.5 \\ -47058.8 & 0.0 & 0.0 & 47058.8 & 0.0 & 0.0 \\ 0.0 & -4072.9 & -692.4 & 0.0 & 4072.9 & -692.4 \\ 0.0 & 692.4 & 78.5 & 0.0 & -692.4 & 156.9 \end{pmatrix}^{-5} $	$\mathbf{f_9} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$
k ₁₀ =	$ \begin{pmatrix} 3692.3 & 0.0 & 0.0 & -3692.3 & 0.0 & 0.0 \\ 0.0 & 31.5 & 10.2 & 0.0 & -31.5 & 10.2 \\ 0.0 & 10.2 & 4.4 & 0.0 & -10.2 & 2.2 \\ -3692.3 & 0.0 & 0.0 & 3692.3 & 0.0 & 0.0 \\ 0.0 & -31.5 & -10.2 & 0.0 & 31.5 & -10.2 \\ 0.0 & 10.2 & 2.2 & 0.0 & -10.2 & 4.4 \end{pmatrix} $	$f_{10} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$

5) ASSEMBLE AN ELEMENT EQUATION

Global stiffness matrix [K] and global load vector {F} are the assemble results of global element matrix previously shown at a corresponding degree of freedom number.

5.1) Assembly of the element stiffness matrix

```
K :=
       NNODE \leftarrow 2
        NDF \leftarrow 3
        for i \in 1...NDF·NN
            SYSF_i \leftarrow 0
            for j \in 1...NDF·NN
              SYSK_{i,i} \leftarrow 0
        for j \in 1... NE
          for NR \in 1... NNODE
              NODR \leftarrow \text{CON}_{j, NR}
               for MR \in 1..NDF
                  NSR \leftarrow (NODR - 1) \cdot NDF + MR
                   NER \leftarrow (NR - 1).NDF + MR
                   SYSF_{NSR} \leftarrow SYSF_{NSR} + (f_j)_{NER}
                   for NC \in 1...NNODE
                       NODC \leftarrow \text{CON}_{j, \text{NC}}
                        for MC \in 1..NDF
                           NSC \leftarrow (NODC - 1) \cdot NDF + MC
                           NEC \leftarrow (NC - 1)·NDF + MC
                            SYSK_{NSR,NSC} \leftarrow SYSK_{NSR,NSC} + (k_j)_{NER,NEC}
        SYSK
```

5.2) Assembly of the element nodal load vector

$$\begin{split} F &\coloneqq \text{NNODE} \leftarrow 2 \\ \text{NDF} \leftarrow 3 \\ \text{for } i \in 1 .. \text{NDF} \cdot \text{NN} \\ \text{SYSF}_i \leftarrow 0 \\ \text{for } j \in 1 .. \text{NE} \\ \text{for } \text{NR} \in 1 .. \text{NNODE} \\ \text{NODR} \leftarrow \text{CON}_{j, \text{NR}} \\ \text{for } \text{MR} \in 1 .. \text{NDF} \\ \text{NSR} \leftarrow (\text{NODR} - 1) \cdot \text{NDF} + \text{MR} \\ \text{NER} \leftarrow (\text{NR} - 1) \cdot \text{NDF} + \text{MR} \\ \text{SYSF}_{\text{NSR}} \leftarrow \text{SYSF}_{\text{NSR}} + (f_j)_{\text{NER}} \\ \text{SYSF} \\ \text{SYSF} \end{split}$$

The results are partially shown below. ([K] is a matrix of 27x27, {F} is a vector of 27x1)

1	4708.964 0	0	-0.693	2 001			
2	0	000 007		-3.001	0	-0.693	0
2		863.287	69.239	0	-456	0	0
3	-0.693	69.239	15.902	0.693	0	0.104	0
4	-3.081	0	0.693	375.724	0	-0.049	-3.411
5	0	-456	0	0	930.87	1.022	0
6	-0.693	0	0.104	-0.049	1.022	0.866	0.742
7	0	0	0	-3.411	0	0.742	6.823
K = 8	0	0	0	0	-471.724	0	0
9	0	0	0	-0.742	0	0.108	0
10	0 0	0	0	0	0	0	-3.411
11	0	0	0	0	0	0	0
12	2 0	0	0	0	0	0	-0.742
13	3 0	0	0	0	0	0	0
14	0	0	0	0	0	0	0
15	5 0	0	0	0	0	0	0
16	6 0	0	0	0	0	0	0

$F^{T} =$		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	1	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-50.00	0.00

10⁶

6) SOLVE FOR UNKNOWNS DISPLACEMENT

Herein, we use the penalty approach to find the unknown displacements. Therefore, it is necessary to modify the elements of stiffness matrix at DOF number which the displacements are known to be zero.

DOFN := 1	$K_{DOFN, DOFN} := 2500 \cdot K_{DOFN, DOFN}$	{No horizontal displacement at node #1}
DOFN := 2	K _{DOFN,DOFN} := 2500·K _{DOFN,DOFN}	{No vertical displacement at node #1}
DOFN := 23	$K_{DOFN, DOFN} := 2500 \cdot K_{DOFN, DOFN}$	{No vertical displacement at node #8}

Nodal displacement vector is	$Q := geninv(K) \cdot F \cdot 1000$

		1	
	1	0	
	2	0	
	3	0.073	
	4	0.004	
	5	-0.004	
	6	0.034	
	7	-0.008	
	8	-0.007	
	9	-0.16	
	10	0.1	
	11	-0.011	
	12	-0.521	
0 =	13	0.1	
Q =	14	-0.135	{in mm}
	15	0.173	
	16	0.1	
	17	-0.018	
	18	0.585	
	19	0.005	
	20	-0.006	
	21	-0.072	
	22	-0	
	23	-0	
	24	-0.075	
	25	-0	
	26	0.016	
	27	-0.005	

7. DEFLECTION CURVE OF HORIZONTAL PARTS

Interpolation function for vertical deflection

$$N_{1}(x,i) \coloneqq 1 - \frac{3 \cdot x^{2}}{\left(L_{e_{i}}\right)^{2}} + \frac{2 \cdot x^{3}}{\left(L_{e_{i}}\right)^{3}} \qquad N_{2}(x,i) \coloneqq x - \frac{2 \cdot x^{2}}{L_{e_{i}}} + \frac{x^{3}}{\left(L_{e_{i}}\right)^{2}}$$
$$N_{3}(x,i) \coloneqq \frac{3 \cdot x^{2}}{\left(L_{e_{i}}\right)^{2}} - \frac{2 \cdot x^{3}}{\left(L_{e_{i}}\right)^{3}} \qquad N_{4}(x,i) \coloneqq \frac{x^{3}}{\left(L_{e_{i}}\right)^{2}} - \frac{x^{2}}{L_{e_{i}}}$$

Deflection curve for element with known nodal displacements is given by

$$y(x, \text{elem}, \text{node}_i, \text{node}_j) := N_1(x, \text{elem}) \cdot Q_{3 \cdot \text{node}_i - 1} + N_2(x, \text{elem}) \cdot Q_{3 \cdot \text{node}_i} \cdots + N_3(x, \text{elem}) \cdot Q_{3 \cdot \text{node}_i - 1} + N_4(x, \text{elem}) \cdot Q_{3 \cdot \text{node}_i}$$

7.1 TOP BEAM

7.3 BASE

$$x_4 := 0, 0.005 \dots 0.4$$
  $x_5 := 0, 0.005 \dots 0.25$

 $x_{10} \coloneqq 0, 0.005 ... 0.65$

 ${\rm x}_8 \coloneqq {\rm 0,0.005..0.31} \qquad {\rm x}_9 \coloneqq {\rm 0,0.005..0.34}$

N := newton	ORIGIN := 1	$kN := 10^3 \cdot N$	
Beam length	L := 660·mm	$\mathbf{E} := 207 \cdot 10^9 \cdot \mathbf{Pa}$	$t := 9 \cdot mm$
No. of Node	NNODE := 15		

NODAL DATA i := 1 .. NNODE

Nodal coordinate (from the left end	es Point Loa d) magnitud	ld Le	ever arm height
	,	Left side of n	ode Right side of node
$xp_i :=$	F _i :=	hL _i :=	hR _i :=
0.mm	0·N	100·mm	100·mm
20·mm	0·N	100·mm	100·mm
40∙mm	0·N	100·mm	100·mm
60∙mm	0·N	100·mm	100·mm
120·mm	0·N	100·mm	96.5∙mm
174·mm	0·N	96.5·mm	89.5∙mm
228.mm	0·N	89.5·mm	82.5·mm
282·mm	0·N	82.5·mm	75.5·mm
336·mm	0·N	75.5·mm	68.5·mm
390.mm	0·N	68.5·mm	61.5·mm
444∙mm	0·N	61.5·mm	54.5·mm
498∙mm	0·N	54.5·mm	47.5∙mm
552·mm	0·N	47.5∙mm	40.5·mm
606·mm	0·N	40.5·mm	33.5·mm
660·mm	-800·N	33.5·mm	33.5·mm

Support location

 $x_A := 0 \cdot mm$ $x_B := 60 \cdot mm$

Area moment of Inertia

$$IL_{i} := 2 \cdot \left[\frac{1}{12} \cdot t \cdot \left(hL_{i} \right)^{3} \right] \qquad IR_{i} := 2 \cdot \left[\frac{1}{12} \cdot t \cdot \left(hR_{i} \right)^{3} \right]$$

{Factor 2 is used because the lever arm is composed of two side plates}

Compute the support reactions

$$R_{A} \coloneqq \frac{1}{x_{B} - x_{A}} \cdot \left[\sum_{i=1}^{NNODE} F_{i} \cdot \left(xp_{i} - x_{B} \right) \right]$$

$$R_{B} \coloneqq \frac{-1}{x_{B} - x_{A}} \cdot \left[\sum_{i=1}^{NNODE} F_{i} \cdot \left(xp_{i} - x_{A} \right) \right]$$

$$R_{B} \coloneqq \frac{-1}{x_{B} - x_{A}} \cdot \left[\sum_{i=1}^{NNODE} F_{i} \cdot \left(xp_{i} - x_{A} \right) \right]$$

Represent an applied load by a step function

$$w(X) := R_{A} \cdot \left[\left(X - x_{A} \right)^{-1} \cdot \Phi \left(X - x_{A} \right) \right] + R_{B} \cdot \left[\left(X - x_{B} \right)^{-1} \cdot \Phi \left(X - x_{B} \right) \right] \dots$$

+
$$\sum_{i = 1}^{NNODE} F_{i} \cdot \left[\left(X - xp_{i} \right)^{-1} \cdot \Phi \left(X - xp_{i} \right) \right]$$

Shear force distribution

$$V(X) := R_{A} \cdot \Phi(X - x_{A}) + R_{B} \cdot \Phi(X - x_{B}) + \sum_{i=1}^{NNODE} F_{i} \cdot \Phi(X - xp_{i})$$

<u>SFD</u>

 $\mathbf{X} := \mathbf{0} \cdot \mathbf{mm}, \mathbf{0.002} \cdot \mathbf{L} \dots \mathbf{1} \cdot \mathbf{L}$

Bending moment distribution

$$M(X) := R_{A} \cdot \Phi(X - x_{A}) \cdot (X - x_{A}) + R_{B} \cdot \Phi(X - x_{B}) \cdot (X - x_{B}) + \sum_{i=1}^{NNODE} F_{i} \cdot \Phi(X - xp_{i}) \cdot (X - xp_{i}) \cdot (X$$

Calculate M/EI

$$\begin{split} \mathrm{MEI}_{2\cdot i-1} &\coloneqq \frac{\mathrm{M}\left(\mathrm{xp}_{i}\right)}{\mathrm{E}\cdot\mathrm{IL}_{i}} & \mathrm{MEI}_{2\cdot i} &\coloneqq \frac{\mathrm{M}\left(\mathrm{xp}_{i}\right)}{\mathrm{E}\cdot\mathrm{IR}_{i}} \\ \mathrm{XP}_{2\cdot i-1} &\coloneqq \mathrm{xp}_{i} & \mathrm{XP}_{2\cdot i} &\coloneqq \mathrm{xp}_{i} \end{split}$$

First integration

$$\begin{split} \mathbf{A}_{1} &\coloneqq \frac{1}{2} \cdot \left(\mathsf{MEI}_{2} + \mathsf{MEI}_{1} \right) \cdot \left(\mathsf{XP}_{2} - \mathsf{XP}_{1} \right) \\ \mathbf{A}_{j+1} &\coloneqq \mathbf{A}_{j} + \frac{1}{2} \cdot \left(\mathsf{MEI}_{j+1} + \mathsf{MEI}_{j} \right) \cdot \left(\mathsf{XP}_{j+1} - \mathsf{XP}_{j} \right) \\ \phi_{i} &\coloneqq \mathbf{A}_{2 \cdot i-1} \end{split}$$

Second integration

$$AA_{1} := \frac{1}{2} \cdot \left(A_{2} + A_{1}\right) \cdot \left(XP_{2} - XP_{1}\right)$$
$$AA_{j+1} := AA_{j} + \frac{1}{2} \cdot \left(A_{j+1} + A_{j}\right) \cdot \left(XP_{j+1} - XP_{j}\right)$$
$$\psi_{i} := AA_{2 \cdot i-1}$$

						_
		1		Ĩ	1	
	1	0		1	0	
	2	-5.153·10 ⁻⁶		2	-5.153·10 ⁻⁸	
	3	-2.061·10 ⁻⁵	•	3	-3.092·10 ⁻⁷	1
	4	-4.638·10 ⁻⁵		4	-9.791·10 ⁻⁷	1
	5	-1.345.10 -4	1019151	5	-6.405·10 -6	
	6	-2.139.10 -4		6	-1.581·10 ⁻⁵	1
φ –	7	-3.03.10 -4		7	-2.977·10 ⁻⁵	1
	8	-4.033·10 ⁻⁴	$\varphi = \varphi$	8	-4.884·10 ⁻⁵	1
	9	-5.168·10 -4		9	-7.368·10 -5	
	10	-6.454.10 -4		10	-1.051.10 -4	1
	11	-7.907.10 -4		11	-1.438.10 -4	1
	12	-9.532.10 -4		12	-1.909.10 -4	1
	13	-1.128·10 -3		13	-2.471.10 -4	1
	14	-1.298·10 -3		14	-3.126.10 -4	1
	15	-1.398·10 -3		15	-3.854.10 -4	
						-

$$C_1 := \frac{\psi_4 - \psi_1}{x_A - x_B}$$

 $C_1 = 1.632 \times 10^{-5}$
 $C_2 := -\psi_4 - C_1 \cdot x_B$
 $C_2 = 0 \text{ mm}$

where both are undetermined coefficients of an equation $y = \psi_i + C_1 \cdot xp_i + C_2$

Calculation of the nodal displacement and slop yields

ภาคผนวก ญ

การวิเคราะห์กำลังสองน้อยที่สุดแบบถ่วงน้ำหนัก

สมมุติว่ามีข้อมูล N ตัว ของตัวแปร x และ y ที่มีค่า (x_i, y_i) และความสัมพันธ์ระหว่างตัว แปรทั้งสองเขียนได้ในรูปฟังก์ชันเชิงเส้น

$$y = A + Bx \tag{(1).1}$$

ถ้า x_i มีค่าความไม่แน่นอนที่สามารถละทิ้งได้ และ y_i มีค่าความไม่แน่นอนต่าง ๆ กัน เท่ากับ σ_i แล้ว ค่าประมาณที่ดีที่สุดของสัมประสิทธิ์ในสมการที่ (ญ.1) จะหาได้จากสมการต่อไปนี้

$$A = \frac{\sum wx^2 \sum wy - \sum wx \sum wxy}{\sum w \sum wx^2 - (\sum wx)^2}$$
(1).2)

$$B = \frac{\sum wx \sum wxy - \sum wx \sum wy}{\sum w \sum wx^{2} - (\sum wx)^{2}}$$
(1).3)

โดย $w_i = \frac{1}{\sigma_i^2}$

ความไม่แน่นอนที่ระดับความเชื่อมั่น 68 เปอร์เซ็นต์ ของค่าสัมประสิทธิ์ A,B แทนด้วยสัญลักษณ์ $\sigma_{\scriptscriptstyle A}$ และ $\sigma_{\scriptscriptstyle B}$ ตามลำดับ สามารถหาได้จากสมการ

$$\sigma_{A} = \sqrt{\frac{\sum wx^{2}}{\sum w\sum wx^{2} - (\sum wx)^{2}}}$$
(1).4)

$$\sigma_{B} = \sqrt{\frac{\sum w}{\sum w \sum wx^{2} - (\sum wx)^{2}}} \qquad (\text{ig.5})$$

ความไม่แน่นอนที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ของค่าสัมประสิทธิ์ *A, B* แทนด้วย สัญลักษณ์ *&A* และ *&B* ตามลำดับ สามารถหาได้จากสมการ

$$\delta A = 1.96\sigma_A$$
 (NJ.6)

$$\delta B = 1.96\sigma_B \tag{Q.7}$$

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นาย สัจภณ เทียมทินกฤต เกิดเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2521 ที่จังหวัดแพร่ สำเร็จการศึกษาปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2544 และได้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตร ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2545

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย